

Λάρκος Λάρκου

Γιατί παίζουμε και χάνουμε;

Το 2020 με 25 άρθρα για το κυπριακό

Σεπτέμβριος, 2021

Εισαγωγικά

Το ηλεκτρονικό βιβλίο μου με τίτλο «**Γιατί παίζουμε και χάνουμε;**» καλύπτει τις εξελίξεις στο κυπριακό τη χρονιά 2020. Σε 25 άρθρα οι κύριες εξελίξεις, οι αλλαγές και η διολίσθησή του ζητήματος σε άλλες ατραπούς. Οι στροφές Αναστασιάδη, η παρεμπόδιση των συνομιλιών, η αποξένωση του διεθνούς περιβάλλοντος από τη

διαπραγματευτική διαδικασία. Μια πορεία στο άγνωστο με βάρκα τις μανούβρες...

Λάρκος Λάρκου, 12 Σεπτεμβρίου 2021

Περιεχόμενα

1. Οδηγός Μπορέλ προς ναυτιλλομένους, 27/12/2020
2. Ο φαύλος κύκλος του Μιθριδατισμού, 20/12/2020
3. Γιατί παίζουμε και χάνουμε; 13/12/2020
4. Βήμα ταχύ για την «συγκρουσιακή διχοτόμηση», 15/11/2020
5. Με Φαραώ στο βυθό της ακρισίας...08/11/2020
6. Με μπουλτόζες στο τελευταίο μίλι...01/11/2020
7. Με εποπτεία στο χορό με τους «απρόθυμους»...04/10/2020
8. Εκτροχιασμός χωρίς φρένα...27/09/2020
9. Κυρώσεις ή Λύσεις; Ιδού Ρόδος...13/09/2020
10. Ταγκό με τους θαλασσινούς ελέφαντες...16/08/2020
11. Με Μαρί και γαρνιτούρα...02/08/2020
12. Συντεταγμένες με ομπρέλα Γκουτέρες 26/07/2020
13. Το ταγκό της κομπανίας 12/07/2020
14. «Πέτσινα» Χρόνια 05/07/2020

15. Με μαεστρία στο βάλτο της ακήρυκτης διχοτόμησης, 21/06/2020
16. Πανδημία και εξωτερική πολιτική, 07/06/2020
17. Η «μυστική» ψήφος στον Τατάρ! 17/05/2020
18. Η τελευταία ζαριά στις εξορύξεις! 10/05/2020
19. 1η Μαΐου 2004: Το «Τριπλούν» που δεν έγινε... 03/05/2020
20. Η εξωτερική πολιτική στο καλάθι μιας διετίας 26/04/2020
21. Για την ταμπακέρα, ουδέν! 01/03/2020
22. Οι Κύκλωπες με το άδειο πουκάμισο 23/02/2020
23. Οι πέντε εντολές του «Μαθητή» 02/02/2020
24. Οι μαούνες του Κάβο Γάτα... 26/01/2020
25. Από τις «τριμερείς» στην ένταξη στην ΕΕ! 12/01/2020

1. Οδηγός Μπορέλ προς ναυτιλλομένους...

27/12/2020

Ο Υπάτος Εκπρόσωπος της Ε.Ε. για την Εξωτερική Πολιτική Ζοσέπ Μπορέλ διεύρυνε τη συζήτηση γύρω από τις ευρωτουρκικές σχέσεις- κατ' ακρίβεια διεύρυνε και τις αντιλήψεις σχετικά με τους τρόπους αντιμετώπισης της ανοικτής πληγής του κυπριακού. Στις 18/12 στο προσωπικό του ιστολόγιο κατέγραψε

εμπειρίες, σκέψεις και συμπεράσματα. Αφού υπογραμμίζει ότι θεωρεί «επιτακτική ανάγκη την γρήγορη επανέναρξη των διαπραγματεύσεων για διευθέτηση του Κυπριακού και την άμεση έναρξη διερευνητικών επαφών Ελλάδας – Τουρκίας», καταθέτει την βασική του προσέγγιση στις ευρωτουρκικές σχέσεις: «Όπως είπα, μια ισχυρή σχέση συνεργασίας με την Τουρκία θα αποτελούσε σημαντική συμβολή στην ευρωπαϊκή σταθερότητα. Ομοίως, θα είναι δύσκολο για την Τουρκία να βρει έναν καλύτερο εταίρο από την ΕΕ. Οι οικονομίες μας είναι συνδεδεμένες, η ΕΕ είναι μακράν ο πρώτος εταίρος εισαγωγών και εξαγωγών της Τουρκίας, καθώς και πηγή επενδύσεων. Οι εξαγωγές αγαθών της ΕΕ προς την Τουρκία το 2019 ανήλθαν σε 68 δισ. ευρώ, ενώ οι εισαγωγές από την Τουρκία ήταν 70 δισ. ευρώ, και έτσι είναι και οι κοινωνίες μας, με πολλούς πολίτες να ζουν, να εργάζονται και να ταξιδεύουν πέρα από τα σύνορά μας». Επιπρόσθετα ο Ζ. Μπορέλ θεωρεί ότι «η διοχέτευση και των δύο θεμάτων (Κύπρος -Αιγαίο) μέσω κατάλληλων διπλωματικών και τεχνικών διαδικασιών, είναι απαραίτητη για τη δημιουργία χώρου για μια υγιή σχέση ΕΕ-Τουρκίας. Αυτά είναι ζητήματα που δεν μπορούν πλέον να αναβληθούν.

Πρέπει να επιστρέψουμε την ενέργεια στις συνομιλίες μας μεταξύ μας, όχι μιλώντας ο ένας για τον άλλον». (ΚΥΠΕ, 18/12). Η ερμηνεία των δηλώσεων Μπορέλ δείχνει πως η διαμόρφωση μιας διαφορετικής στρατηγικής για τη Λευκωσία είναι αναγκαία.

Εδώ και δεκαετίες οι σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας έχουν δημιουργήσει ένα εκτεταμένο πεδίο αλληλοεξάρτησης και αμοιβαίων επιρροών- εξαγωγές, εισαγωγές, 68, συν 70 δισ. Οι σχέσεις αναβαθμίστηκαν με την συμφωνία για την ΤΕ (1996) και την συμφωνία για έναρξη ενταξιακών συνομιλιών (2005). Και τα δύο κείμενα ψηφίστηκαν από όλα τα κράτη- μέλη, τα 15 κράτη-μέλη το 1996 και τα 25 το 2005.

Εξαιτίας της διαμόρφωσης ενός εκτεταμένου πεδίου κοινών συμφερόντων ανάμεσα στην ΕΕ και την Τουρκία, η Ελλάδα με πρωθυπουργό τον Κ. Σημίτη, αξιοποιούσε την κάθε φορά επιθυμία των εταίρων της για πρόοδο στη σχέση αυτή, ώστε να επιτύχει την επίλυση ευρωπαϊκών προβλημάτων που εκκρεμούσαν επί δεκαετίες-κυπριακό, Χάγη για Αιγαίο. Επετεύχθη η ένταξη της νήσου στην ΕΕ. Στην Κύπρο οι περισσότεροι πιστεύουν ότι η ένταξη έγινε επειδή ήταν κάτι «νομοτελειακό». Γι' αυτό και λίγοι κατενόησαν το

γεγονός πως αν η Αθήνα δεν έπαιζε μπάλα όταν οι ελέφαντες (ΕΕ-Τουρκία) προωθούσαν τις σχέσεις τους, η Κύπρος θα ήταν ακόμα υποψήφια για ένταξη στην ΕΕ μαζί με την Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας.

Αποτελεσματική πολιτική είναι η ρεαλιστική ανάγνωση της περιβάλλουσας πραγματικότητας, ώστε αυτή να οδηγεί στην αλλαγή και την πρόοδο. Τίποτε δεν θα επιτύχεις αν ξεκινάς από τη θέση ότι «εγώ έχω πάντα δίκαιο, συνεπώς η άλλη πλευρά να κάνει ότι εγώ θέλω, ίσως και να γονατίσει και να πει συγνώμη για την εισβολή». Μια άλλη, δημιουργική προσέγγιση των πραγμάτων σημαίνει ορθολογική οριοθέτηση των στόχων σου, αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που διαθέτεις, συνομιλίες και στο τέλος αποδοχή ενός πολιτικού συμβιβασμού που ενσωματώνει το διαπραγματευτικά μέγιστο δυνατό.

Η απουσία των πιο πάνω σημείων από την πολιτική σκέψη στη Λευκωσία οδηγεί στο φόβο της αλλαγής, στην αναβλητικότητα και εν τέλει στον απομονωτισμό. Οι συνομιλίες χρειάζονται διαρκώς μεσολαβητές και απεσταλμένοι (μέχρι τώρα έπαιξαν αυτό το ρόλο αυτό έξι ΓΓ του ΟΗΕ και 28 απεσταλμένοι του, συν 2 από από ΕΕ/Σερζ Αμπού, Βαν Νούφελ). Μια διαφορετική

ανάγνωση των δεδομένων δείχνει ότι ένα μεγάλο μέρος της διαπραγματεύσεως αφορά δράσεις που συνδέονται αποκλειστικά με τους κύριους παίκτες και τη θέλησή τους να ανοίξουν το παιχνίδι στα σύγχρονα ρεύματα. Τα κείμενα βέβαια είναι σημαντικά, αλλά εξίσου σημαντικά είναι και τα έργα που θρυμματίζουν τις προκαταλήψεις και κτίζουν την ολοένα και περισσότερη εμπιστοσύνη ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Όπως λ.χ. η ταυτόχρονη παρουσία των ηγετών σε εκδηλώσεις στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας και στο Σανταλάρι. Ή σε κοινή επίσκεψη στον Απ. Ανδρέα και την παλιά πόλη της Αμμοχώστου για να τιμήσουν με την παρουσία τους το σημαντικό έργο που παράγει κάθε μέρα η Δικοινοτική, Τεχνική Επιτροπή για τη Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς με επικεφαλής τον Τ. Χατζηδημητρίου και τον Αλί Τουντζάι. Η θέση Μπορέλ ότι η «διοχέτευση και των δύο θεμάτων (Κύπρος -Αιγαίο) μέσω κατάλληλων διπλωματικών και τεχνικών διαδικασιών, είναι απαραίτητη για τη δημιουργία χώρου για μια υγιή σχέση ΕΕ-Τουρκίας», δείχνει:

Πρώτο, την αλληλεξάρτηση των ζητημάτων σε μια γειτονιά που η μια εκκρεμότητα επηρεάζει την άλλη,

Δεύτερο, την ανάγκη οι τριγωνικές αυτές σχέσεις να αξιοποιούν τα κατάλληλα διπλωματικά μέσα (Πλαίσιο Γκουτέρες για κυπριακό, ΔΔ Χάγης για Αιγαίο) για να θέτουν μέσα από τις διπλωματικές διαδικασίες τις λύσεις στην πρώτη γραμμή, και,

Τρίτο, η ομπρέλα της ΕΕ αποτελεί τον απαραίτητο μηχανισμό για να κτιστούν επωφελείς για όλους τους παίκτες ισορροπίες συμφερόντων. Μια ώριμη διαπίστωση από έναν παράγοντα που «εκπαιδεύεται» επί του εδάφους και επιθυμεί να δει πρόοδο εφ' όλης της ύλης, δείχνοντας σε όσους προσέχουν τα ουσιώδη, κατευθύνσεις και μεθόδους.

2. Ο φαύλος κύκλος του Μιθριδατισμού

20/12/2020

Όταν ο Ν. Αναστασιάδης άνοιγε τον ασκό του Αιόλου για «άλλες λύσεις» έξω από τη ΔΔΟ, κάποια στιγμή αυτό θα είχε χειροπιαστές συνέπειες. Έτσι ο Μ. Τσαβούσογλου, αποδέκτης των μηνυμάτων του στις δύο μεταξύ τους συναντήσεις, έγραψε στις 16/12, μετά τη συνάντησή του με την ειδική απεσταλμένη του ΓΓ του ΟΗΕ Τζέιν Χολ

Λουτ, ότι «το σχέδιο ομοσπονδίας δεν είναι πλέον βιώσιμο. Η τουρκική πλευρά υποστηρίζει μια λύση δύο κρατών στη βάση της κυριαρχικής ισότητας και στις πραγματικότητες στο νησί. Πρέπει να δημιουργηθεί κοινό έδαφος για μια νέα διαδικασία διαπραγμάτευσης».

Από το Κραν Μοντάνα (2017) μέχρι σήμερα άλλαξαν απόψεις δύο παράγοντες. Ο Ν. Αναστασιάδης και ο Μ. Τσαβούσογλου. Στις 20/4/2018 η τ/κ ιστοσελίδα «Gaktn αποκαλύπτει το «μυστικό» που συνδέει τους πιο πάνω, «έχοντας εξασφαλίσει πρόσβαση στο περιεχόμενο της συνάντησης του Μ. Τσαβούσογλου με τον Μ. Ακιντζί». Γράφει: «Η συνάντηση διήρκεσε 2 ώρες και 15 λεπτά, ενώ στο τέλος της δεν πραγματοποιήθηκε συνέντευξη τύπου επειδή δεν επιτεύχθηκε συμφωνία στη σύσκεψη. Ο Μ. Τσαβούσογλου ανέφερε τα εξής: «Οι ε/κ δεν αποδέχονται την ομοσπονδία. Υπό αυτές τις συνθήκες θα ήταν προτιμητέο ένα μοντέλο σαν την ομοσπονδία ή την λύση δυο κρατών», ενώ ζήτησε στη συνέχεια την άποψη όλων των πλευρών για το εν λόγω ζήτημα. Ο Μ. Ακιντζί έδωσε στον Τσαβούσογλου την εξής απάντηση: «Εγώ δεν μεταβιβάζω μια πρόταση τέτοιου είδους στο

τραπέζι (των συνομιλιών). Δεν τίθεται τέτοιου είδους ζήτημα».

Ο Ν. Αναστασιάδης έχοντας πλήρη γνώση των διαμειφθέντων μεταξύ Τσαβούσογλου-Ακιντζί επιτάχυνε την προσπάθεια ανατροπής του Μ. Ακιντζί-κάτι που έγινε με την προσθήκη και άλλων παραγόντων στις 18 /10. Είναι προφανές ότι η διαπραγμάτευση όπως την γνωρίζαμε έως τώρα, έφτασε σε στρατηγικό αδιέξοδο. Ο ΓΓ του ΟΗΕ δύσκολα θα κινήσει μια διαδικασία που εμπεριέχει όλα τα χαρακτηριστικά μιας ακόμα ατελέσφορης προσπάθειας. Το κυπριακό πλέον διασυνδέεται με άλλα ζητήματα και το πακέτο δείχνει να κινείται πάνω σε διαφορετικές βάρκες. Ωστόσο, άλλοι παράγοντες καθορίζουν το εξωτερικό του περιβάλλον και είναι οι μόνοι που μπορούν να αναστρέψουν την πορεία προς το οριστικό αδιέξοδο:

Οι κυρώσεις κατά της Τουρκίας, όπως τις επεδίωξε το δίδυμο Αναστασιάδη-Χριστοδουλίδη έσβησε στις 11/12 με τις αποφάσεις του ΕΣ. Η επαναφορά του αιτήματος τον Μάρτιο θα συνιστά μια εκκωφαντική ομολογία διπλωματικού αυτισμού, που ολοένα και θα εκθέτει εκείνους που ιδιοτελώς τις επεδίωξαν.

Η επιβολή κυρώσεων κατά της Τουρκίας από τις ΗΠΑ για την αγορά των S-400 έχει πρόσκαιρο χαρακτήρα. Γίνεται εν μέσω νεφών και άλλων σεναρίων. Τα υπενθυμίζει ο Ρώσος υπεξ Σ. Λαβρόφ (14/12), καθώς χαρακτήρισε τις κυρώσεις «παράνομες» και ότι «δείχνουν αλαζονεία προς το διεθνές δίκαιο».

Παρά τις δηλώσεις Ν. Αναστασιάδη στις 15/12 στο 8ο Διαδικτυακό Ενεργειακό Συμπόσιο ότι «η Τουρκία δεν αποκλείεται από το ευρύτερο δίκτυο ενεργειακών συνεργιών που έχουν αναπτυχθεί στην περιοχή», κανείς πλέον στο διεθνές πεδίο δεν δίνει σημασία στο τι δηλώνει. Στην πράξη, ο Ν. Αναστασιάδης αντικατέστησε τις διακοινοτικές συνομιλίες με το γκάτζι ως «θέαμα» για να δείχνει ότι έχει εναλλακτική πολιτική και τηλεφωνικούς συμμάχους-Νετανιάχου, Σίσι κλπ. Οι ανακαλύψεις υδρογονανθράκων αντί να γίνουν καταλύτης για τη συνολική επίλυση του κυπριακού, έχουν εξελιχθεί σε θαλάσσιο Βατερλώ για τη Λευκωσία. Στο παιχνίδι ισχύος ανάμεσα στην Τουρκία και το Ισραήλ, ή και την Αίγυπτο από την άλλη, απόλυτο θύμα της ακρισίας της είναι ο αδύναμος κρίκος του. Με τα σημερινά δεδομένα, αν βρεθεί αξιόλογη ποσότητα φυσικού αερίου, αυτή, μάλλον, θα πάει, στο Τζεϊχάν.

Κρίσιμο ζήτημα παραμένει η άπνοια που παρατηρείται στο ε/κ εσωτερικό μέτωπο. Οι επιπτώσεις του Μιθριδατισμού φαίνονται ισχυρές. Γι' αυτό θεωρώ ότι η δημόσια παρέμβαση του εκδότη της ιστορικής εφημερίδας «ο Φιλελεύθερος» ενέχει ιδιαίτερη σημασία. Γράφει πως «στο εθνικό μας θέμα φθάσαμε ένα βήμα πριν από την οριστική διχοτόμηση. Κινδυνεύουμε να χάσουμε την πατρίδα μας. Διερωτόμαστε, λοιπόν. Όλα αυτά τρομάζουν μόνο τους πολίτες; Η ηγεσία πού βρίσκεται; Δεν βλέπει τι συμβαίνει; Δεν αντιλαμβάνεται τους κινδύνους;»

Το μόνο εφικτό εναλλακτικό σχέδιο για τα ζητήματα της περιοχής αφορά την απάντηση που μπορεί να δώσουν οι Βρυξέλλες (και άλλες πρωτεύουσες) στο δίλημμα «κυρώσεις ή στρατηγική τύπου Ελσίνκι;». Εκτιμώ πως ήταν χρήσιμη η τηλεφωνική συνομιλία ανάμεσα στον Τ. Ερντογάν με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ. Η δήλωση Ερντογάν ότι «η Τουρκία επιθυμεί να γυρίσει νέα σελίδα με την Ε.Ε.» και ότι «Τουρκία και Ε.Ε. πρέπει να σπάσουν τον φαύλο κύκλο στις σχέσεις τους το συντομότερο δυνατόν», συνιστά ένα βήμα που μπορεί να αξιοποιηθεί.

Το σημείο της δήλωση Ερτογάν ότι «η Τουρκία δηλώνει έτοιμη για επανεκκίνηση των διερευνητικών συνομιλιών με την Ελλάδα» αφορά πλήρως και προσωπικά τον Κ. Μητσοτάκη. Το σημείο της δήλωσης Ερτογάν ότι «η Τουρκία επιθυμεί να γυρίσει νέα σελίδα με την Ε.Ε» αφορά τον Σ. Μισέλ, τον Ν. Αναστασιάδη, τον Ζ. Μπορέλ κλπ. Εφόσον μελετήσουν το πλαίσιο κινήσεων που κατέγραψε η στρατηγική του Ελσίνκι, γνωρίζουν τι πρέπει να κάνουν. Όλα βέβαια αφορούν παίκτες με θέληση να αλλάξουν τα πράγματα και όχι τις συνηθισμένες «μοιρολογίστρες» της διπλωματίας.

3. Γιατί παίζουμε και χάνουμε;

13/12/2020

Πάει και αυτό το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Παροξυσμός για κυρώσεις, «καταχωρίσεις» για εσωτερική κατανάλωση, αναφορές για «κάτι», αργότερα. Δύο χρόνια γίνεται αυτή η ιστορία. Κάθε τρεις μήνες ακούμε τα ίδια: κυρώσεις στην επόμενη σύνοδο, παραπομπή στην επόμενη χρονιά κλπ. Έτσι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 11/12 «επανήλθε στα συμπεράσματά του της 1-2ης

Οκτωβρίου», ενώ «καλεί τον Ύπατο Εκπρόσωπο Ζ. Μπορέλ και την Επιτροπή να δώσουν επιλογές για τα επόμενα βήματα, ώστε να εξεταστούν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου 2021». Ζήτησε «την γρήγορη επανάληψη και ομαλή συνέχιση των άμεσων διερευνητικών συνομιλιών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας» και την «γρήγορη επανέναρξη των συνομιλιών υπό την αιγίδα του ΓΓ του ΟΗΕ με απεσταλμένο της ΕΕ στην αποστολή καλών υπηρεσιών του ΟΗΕ». Καινούριο στοιχείο συνιστά η αναφορά πως «η ΕΕ θα επιδιώξει να συντονίσει τα θέματα που άπτονται της Τουρκίας και της Ανατολικής Μεσογείου με τις ΗΠΑ».

Οι εξελίξεις σε μια σειρά από θέματα δείχνουν ότι «θέλουμε αλλά δεν μπορούμε». Καλλιεργούμε ψευδαισθήσεις και σπρώχνουμε τα θέματα στο άγνωστο. Γιατί, όμως, κατά κανόνα, παίζουμε και χάνουμε;

Πρώτο, αποτυγχάνουμε γιατί αγνοούμε το δάσος (λύσεις) και παίζουμε συνοικιακά παίγνια για το δέντρο (κυρώσεις). Και αν ακόμα η Λευκωσία κερδίσει κάτι από κυρώσεις, πάλι θα ήταν υποχρωμένη να κάνει συνομιλίες για να διανύσει το τελευταίο μίλι στο κυπριακό, εφόσον βέβαια την ενδιαφέρει να το

διανύσει. Παίζοντας με το «δέντρο», ουδείς θα εκφράσει κανονική αλληλεγγύη στο πρόσκαιρο, αυτό που δεν παράγει πρόοδο. Ενδιαφέρονται όμως όλοι για μόνιμες λύσεις που να συμφέρουν σε όλους τους παίκτες και να κάνουν την ΕΕ παράγοντα ειρήνης και με δυνατότητες να μεγαλώσει την επιρροή της στην περιοχή.

Δεύτερο, αποτυγχάνουμε γιατί αγνοούμε τα συμφέροντα των άλλων και ζητούμε η εξωτερική πολιτική των κρατών- μελών να γίνει ουραγός μιας πολιτικής που πλήττει ευθέως το κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον. Αν ζητάς κυρώσεις για το «Φατίχ», σε μια άλλη πιο ποιοτική Επιτροπή (που υπήρξε), ένας Φερχόιγκεν θα μπορούσε να θέσει προς συζήτηση στην Επιτροπή τη συμπεριφορά ενός κράτους -μέλους το οποίο στη σύνοδο για το κυπριακό στο Κραν Μοντάνα κατέστρεψε ένα κοινό, ΕΕ-ΟΗΕ, project ειρήνης. Ή και να θέσει ερωτήματα πώς τα γραπτά μηνύματα της Αντιπροέδρου της Επιτροπής Φ. Μογκερίνι (στην ίδια Σύνοδο) πηγαινοέρχονταν από κινητό σε κινητό...

Τρίτο, αποτυγχάνουμε γιατί αγνοούμε τις ικανότητες των άλλων να χρησιμοποιούν τα δικά τους μέσα, ή επιχειρήματα, για να πείσουν για τη δική τους θέση. Έτσι, ο εσχάτως, εμφανώς πιο «προσεκτικός» στις

δηλώσεις του Έπατος Εκπρόσωπος Ζ. Μπορέλ στην τελευταία επίσκεψή του στην Άγκυρα πιθανόν να είχε την ευκαιρία να ακούσει τη συνομιλία Αναστασιάδη-Τσαβούσογλου στην οποία ο πρώτος κάνει λόγο για «δύο κράτη» στο νησί. Ο υπεξ της Τουρκίας στις 19/9/2020 δήλωσε πως «αυτά υπάρχουν καταγεγραμμένα».

Τέταρτο, αποτυγχάνουμε γιατί δεν αξιοποιούμε τις γνώσεις εκείνων που πέτυχαν μεγάλες επιτυχίες με την πλήρη ένταξη της νήσου στην ΕΕ. Αξιοποίηση που να εξελιχθεί σε πρωτοβουλίες για μια μεγάλη γεωπολιτική αλλαγή, ώστε οι Βρυξέλλες να έχουν πρώτο ρόλο στη διαδικασία επίλυσης του κυπριακού- ασφάλεια, μηχανισμός εφαρμογής, πρόγραμμα σταθεροποίησης της οικονομίας, ανασυγκρότηση των υποδομών.

Πέμπτο, αποτυγχάνουμε γιατί ζητάμε ρυθμίσεις που αφήνουν αδιάφορους τους υπόλοιπους, αλλά θα ήταν με ανοικτά αυτιά να ακούσουν τον κύπριο πρόεδρο να λέει: «αξιοποιώ το Πλαίσιο του ΓΓ Α. Γκουτέρες γιατί ικανοποιεί τις εύλογες ανησυχίες των δύο πλευρών. Εφόσον οριστικοποιηθεί συμφωνία πάνω στο Πλαίσιο Γκουτέρες, σημείο 1 (κατάργηση επεμβατικών δικαιωμάτων) και σημείο 2 (αποχώρηση τουρκικών

στρατευμάτων), είμαι έτοιμος να αποδεχθώ στην ολότητά του το σημείο 6 του Πλαισίου του ΓΓ για την πολιτική ισότητα, και, να άρω το veto που έχουν ασκήσει προκάτοχοί μου σε σχέση με 14 ενταξιακά κεφάλαια της Τουρκίας».

Έκτο, αποτυγχάνουμε γιατί δεν αναγνωρίζουμε πως καμμία λύση δεν θα προκύψει στο κυπριακό με διαλυμένη ή αποδιοργανωμένη την Ευρωτουρκική σχέση. Η αναζωογόνηση της σχέσης αυτής έχει πρώτον ωφελημένο την Κύπρο, εφόσον και η ίδια η Λευκωσία ενεργήσει με διορατικότητα και ευρηματικότητα σε αυτή την κατεύθυνση. Είναι σημαντικό για την περιοχή μας να σταθεροποιηθεί αυτή η πορεία. Η Τουρκία έχει να διανύσει δρόμο σε σχέση με την εφαρμογή κανόνων του κράτους δικαίου. Ωστόσο, η ειλικρινής στήριξη της δυτικής της πορείας με τις προϋποθέσεις που καταγράφουν οι ετήσιες «Εκθέσεις Προόδου» της Επιτροπής, είναι το άλλο μισό της πορείας που οικοδομεί win win πολιτικές, αυτές που οδηγούν σε βιώσιμες λύσεις.

Έβδομο, αποτυγχάνουμε γιατί με μεγάλη ευκολία χαρακτηρίζουμε αρνητικά τον ένα ή τον άλλο ευρωπαϊό ηγέτη, επειδή δεν προσέχει τη ρητορία μας. Κλείνουμε

τα μάτια γιατί αρνούμαστε να δεχθούμε ότι μπορεί κάποιο κράτος-μέλος ή μια προσωπικότητα, να διαφωνεί μαζί μας, να κρίνει διαφορετικά τα δεδομένα ή να θεωρεί ότι έχουμε λάθος προσέγγιση. Μερικές φορές προσποιούμαστε ότι οι άλλοι δεν γνωρίζουν τι έγινε στο Κραν Μοντάνα ή ποιος πρόεδρος μετέτρεψε το ζήτημα της χορήγησης ευρωπαϊκής ιθαγένειας σε παγκόσμιο φεστιβάλ δυσφήμισης τόσο της χώρας του, όσο και της έννοιας της συμμετοχής σε κοινές αξίες. Υπενθυμίζω ότι ο Επίτροπος Δικαιοσύνης Ν. Ρέιντερς στις 21 /10 σημείωσε ότι «το πρόγραμμα είναι ικανό να υπονομεύσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών- μελών η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την ουσιαστική ιθαγένεια της ΕΕ». Παρά τις προειδοίσεις της Επιτροπής να τερματιστεί το πρόγραμμα, το κράτος-μέλος σφύριζε αδιάφορα (επίσημα έδωσε 6.774 διαβατήρια). Ανακοίνωσε τον τερματισμό του στις 13/10 και το ολοκλήρωσε στις 31/10 αφού έλαβε μέσα σε 17 ημέρες 800 νέες αιτήσεις!

Με αξιοπιστία στο ναδίρ, θα λάβεις αλληλεγγύη στο ναδίρ.

4. Βήμα ταχύ για την «συγκρουσιακή διχοτόμηση»

15/11/2020

Η συνάντηση Τατάρ- Αναστασιάδη στις 3 Νομβρίου απέφερε το αναμενόμενο. Ο Γ. Γ. Μαρκές το είπε αλλιώς- «το χρονικό ενός προαναγγεληθέντος θανάτου»:

Ε. Τατάρ: «επειδή στην Κύπρο υπάρχουν δύο λαοί που έχουν τα δικά τους κράτη πρέπει να ζήσουμε δίπλα δίπλα...ως οι κοινοί ιδιοκτήτες αυτού του νησιού».

Προσθέτει ότι «συμμετέχω σε άτυπη πενταμερή, αλλά θα πρέπει στο τραπέζι να τεθούν και άλλες ιδέες.. έξω από καλούπια...ύστερα από τόσα χρόνια».

Ν. Αναστασιάδης: «εξέφρασα την αποφασιστικότητα να συμμετάσχω σε μια νέα πενταμερή συνάντηση προκειμένου να συζητήσουμε στη βάση των ψηφισμάτων των ΗΕ στη βάση της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας».

Ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες εκτιμούσε ιδιαίτερα τη δέσμευση Ακιντζί στη διαδικασία. Δέκα μέρες μετά την ήττα του στις τ/κ εκλογές (28/10) τού έγραψε πώς «πως εκτιμά ειλικρινά τις προσπάθειες και τη δέσμευσή του για μια συνολική λύση στην Κύπρο» και ότι «το βρίσκει

εξαιρετικά πολύτιμο που κατά τη διάρκεια της θητείας του ο κ. Ακιντζί είχε επιδείξει την πεποίθηση ότι το νησί θα φθάσει σε ένα καλύτερο και πιο ειρηνικό μέλλον».

Ελπίζοντας σε νίκη Ακιντζί, ο ΓΓ του ΟΗΕ επεδίωξε να διαχειριστεί με ευκρινέστερους όρους την περίπτωση Αναστασιάδη. Με διπλωματική γλώσσα αλλά με καθαρό τρόπο διαμήνυσε στον ε/κ ηγέτη ότι δεν θα επιτρέψει ξανά ατέρμονες συνομιλίες, ή διαδικασίες που θα επιτρέπουν στον καθένα να φεύγει από το τραπέζι. Με δημόσιες δηλώσεις του φωτογράφησε Αναστασιάδη λέγοντας πως «αυτή τη φορά θα είναι διαφορετικά» και «διαπραγματεύσεις στοχευμένες στο αποτέλεσμα».

Μετά τις 18 Οκτωβρίου τα υλικά πλέον είναι εφ' ολης της ύλης διαφορετικά. Η εκλογή Τατάρ με την ανοικτή υποστήριξη Ερτογάν προέκυψε κυρίως εξαιτίας των χειρισμών Αναστασιάδη-μη συνομιλίες επί τρία χρόνια, γεγονός που αφυδάτωσε σε ικανό βαθμό το κεντρικό νόημα της πολιτικής του δραστηριότητας. Η Άγκυρα συνυπήρχε κατά ικανοποιητικό με τον Μ. Ακιντζί από το 2015 έως το 2019. Όλα άλλαξαν όταν δύο φορές ο Αναστασιάδης μίλησε στον Τσαβούσογλου για «δύο κράτη ή συνομοσπονδία». Ο τούρκος υπεξ συνάντησε την τ/κ ηγεσία. Σχεδόν όλοι συμφώνησαν ότι από τη

στιγμή που ο ε/κ ηγέτης δεν θελει ομοσπονδιακή λύση, να γίνει αλλαγή προσέγγισης- «και ΔΔΟ, και συνομοσπονδία, και δύο κράτη». Διαφώνησε με σαφή τρόπο ο Μ. Ακιντζί-«έχω εκλεγεί μόνο για την επιδίωξη ομοσπονδιακής λύσης». Η συνέχεια προέκυψε στην κάλπη. Με τις πιο πάνω παραλλαγές κατέβηκε στις εκλογές ο Ε. Τατάρ και νίκησε με την πρωτοφανή σε μέσα στήριξη του από τον μηχανισμό του ΚΑΔ.

Εμφανώς ο ΓΓ του ΟΗΕ βρίσκεται σε αδιέξοδο και οι επιλογές που έχει είναι πολύ περιορισμένες. Γνωρίζει ότι κάθε κίνηση που θα θέτει σε τροχιά τις διαδικασίες, όπως συμπληρώθηκαν στο Κραν Μοντάνα, θα οδηγήσει σε το όλο εγχείρημα σε ξαφνικό θάνατο. Για παράδειγμα, ήδη ο Τατάρ δήλωσε ότι δεν συμφωνεί με το χάρτη για το εδαφικό που υπέβαλε στις συνομιλίες ο Μ. Ακιντζί- «εμείς απορρίπτουμε αυτό τον χάρτη, δεν τον αποδεχόμαστε, έχουν πάθει ζημιά τα δικαιώματα και συμφέροντά μας. Ακόμη και αν έφταναν στο σημείο να καταθέσω χάρτη, δεν θα συμπεριελάμβανα σε αυτόν την Μόρφου και άλλους οικισμούς». Ο Μ. Ακιντζί δηλώνει ότι «το πλαίσιο Γκουτέρες αναφέρει ότι η μονομερής επέμβαση δεν είναι βιώσιμη» (2/5/18), ενώ ο Ε. Τατάρ λέει ότι «δεν θα είναι υπό διαπραγμάτευση οι

αποτελεσματικές και ντε φάκτο εγγυήσεις της Τουρκίας» 9/11/20. Ο Ν. Αναστασιάδης ακύρωσε τις προτάσεις που κατέθεσε στο Κραν Μοντάνα («οι προτάσεις που κατέθεσα στο Κραν Μοντάνα δεν είναι σε ισχύ», δηλώσει, 1/2/2019) και ουδείς γνωρίζει αν ισχύει η αποδοχή εκ μέρους του της «αποτελεσματικής συμμετοχής των τ/κ στο ομόσπονδο κράτος» όπως την επεξηγεί ο ίδιος ο ΓΓ στο έκτο σημείο του Πλαισίου του. Το σημείο αυτό αναφέρει πως «θα πρέπει να συζητηθεί περισσότερο σε ότι αφορά το ζήτημα της μιας θετικής ψήφου (πότε και κάτω από ποιες συνθήκες, σε ποια σώματα και οι σχετικοί μηχανισμοί επίλυσης αδιεξόδων), ενώ όλα τα εναπομείναντα στοιχεία στον διαμοιρασμό της εξουσίας, συμπεριλαμβανομένου και της τ/κ θέσης για την εκ περιτροπής προεδρία, θα πρέπει επίσης να συζητηθούν».

Ο ΓΓ και το προσωπικό του ΟΗΕ έχουν εργαστεί πάνω στην ομοσπονδιακή φόρμουλα και έθεσαν υπόψιν των μερών σενάρια και επιλογές μπροστά στα δύο μέρη μέσα σε αυτή την οπτική. Κανένα μέρος δεν έχει εξηγήσει τι σημαίνει «δύο κράτη» ή «συνομοσπονδία». Κανένας δεν εξηγεί γιατί ο ίδιος ο ΓΓ του ΟΗΕ να θέλει να συνδέσει το όνομα του με άλλες επιλογές έξω από το

διεθνώς αποδεκτό πλαίσιο ή να συνδέσει το όνομα του με μια φόρμουλα που θα αποτελεί ένα διαρκή μηχανισμό παραγωγής εντάσεων στο νησί και έναν διαρκή κίνδυνο για την ειρήνη στην περιοχή.

Η επικείμενη περιοδεία Λουτ θα καταδείξει αν ο ΓΓ θα επιχειρήσει μια τελική ανάγνωση των θέσεων των δύο μερών μέσα από τη σύγκλιση μιας χαμηλού επιπέδου πενταμερούς διάσκεψης και μετά να λάβει αποφάσεις ζητώντας και τις κατευθύνσεις των χωρών-μελών του ΣΑ.

Το Βαρώσι δείχνει το μέγεθος του στρατηγικού αδιεξόδου στο οποίο περιήλθαν τα πράγματα. Αντί η Αμμόχωστος να ανοίξει την πόρτα της συνολικής επίλυσης, με την αδράνεια της ε/κ ηγεσίας, κινδυνεύει να μετατραπεί σε «μοχλό» διάλυσης της ομοσπονδιακής λύσης. Ο Ε. Τατάρ δηλώνει ότι «θέλουμε η περίκλειστη πόλη των Βαρωσίων να μην είναι πλέον νεκρή πόλη και να τεθεί στην υπηρεσία της ανθρωπότητας και της χώρας μας. Αυτό φυσικά θα γίνει σύμφωνα με τα ψηφίσματα του ΟΗΕ και τις αποφάσεις του ΕΔΑΔ». Η επιτόπου επίσκεψη στελεχών της ΤΟΚΙ (Τουρκική Διοίκηση Οικιστικής Ανάπτυξης) στο Βαρώσι δείχνουν ότι βρισκόμαστε στο δρόμο μιας ανεξέλεγκτης πορείας για την «συγκρουσιακή διχοτόμηση»...

5. Με Φαραώ στο βυθό της ακρισίας...

08/11/2020

Λευκωσία. 21 Οκτωβρίου 2020. Όγδοη «τριμερής» σύνοδος Κύπρου, Ελλάδας, Αιγύπτου.

Ν. Αναστασιάδης: «Οι τρεις χώρες μαζί με εταίρους στην Α. Μεσόγειο έχουν υπογράψει το Καταστατικό του Φόρουμ Φυσικού Αερίου που δεν θεωρείται μόνο ως παράδειγμα προς μίμηση, αλλά είναι και πλαίσιο κοινών αξιών και αρχών στον τομέα του φυσικού αερίου προκειμένου να αξιοποιηθούν τα αμοιβαία οφέλη διατηρώντας η κάθε χώρα τα κυριαρχικά της δικαιώματα».

Κ. Μητσοτάκης: «μας ενώνουν πολλά. Είμαστε ικανοποιημένοι από το γεγονός ότι υπάρχει πια στην Ευρώπη μια διαφορετική αντίληψη για το ποιος είναι ο ταραχοποιός στη γειτονιά και γιατί οι προκλητικές ενέργειες της Τουρκίας δεν αφορούν μόνο την Ελλάδα και την Κύπρο, αλλά συνολικά τα γεωστρατηγικά

συμφέροντα της ΕΕ. Και αυτό είναι μια μεγάλη επιτυχία».

Α. Σίσι: «ο τριμερής μηχανισμός που εγκαινιάστηκε το 2014 στο Κάιρο είναι ένας χώρος για τα κοινά οράματά μας στους διάφορους τομείς, στρατιωτικούς, πολιτικούς, οικονομικούς, πολιτιστικούς και για συντονισμό των θέσεων έναντι των περιφερειακών και διεθνών υποθέσεων και για αξιοποίηση κοινών οφελών και την αντιμετώπιση κοινών απειλών κατά της εθνικής μας ασφάλειας»

Στις 27/10 σε δηλώσεις του στην Αθήνα μετά την «τριμερή» με Ισραήλ (Ασκενάζι) και Κύπρο (Χριστοδουλίδης) ο έλληνας υπεξ Ν. Δένδιας είπε πως «έχουμε κοινές αξίες και επιδιώξεις. Είμαστε έτοιμοι να δώσουμε κοινές απαντήσεις σε αυτές τις προκλήσεις. Τα αποτελέσματα της συνεργασίας μας είναι μετρήσιμα. Προσβλέπουμε στην περαιτέρω βελτίωση των σχέσεών μας».

Τι ακριβώς συμβαίνει με τις πιο πάνω επιλογές; Στην πράξη η Λευκωσία «συναντά» τους δύο κύριους αντιπάλους της Τουρκίας (Ισραήλ, Αίγυπτος) και επιχειρεί να λάβει μέρος στη δημιουργία μιας νέας

γεωπολιτικής ισορροπίας στην περιοχή (με άλυτο το κυπριακό).

Η Τουρκία δεν βιαστηκε να απαντήσει σε αυτό το σενάριο, αλλά:

Πρώτον, μέσω του εκπροσώπου τύπου του τουρκικού υπεξ δήλωσε τι προτίθεται να κάνει- να ακυρώσει το σχέδιο με την ονομασία «τριμερής». Η Άγκυρα δηλώνει, ως συνήθως, τις προθέσεις της και η Λευκωσία ως συνήθως έβλεπε επικοινωνιακά παιχνίδια.

Δεύτερο, ενοικίασε και αγόρασε ερευνητικά σκάφη υπογράφοντας σχετικές συμφωνίες- κυρίως με τη Νορβηγία.

Τρίτο, υπέγραψε ειδικό πρωτόκολλο με την «τδβκ» για να μπορεί να επικαλείται τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου και τα δικαιώματα της τ/κ κοινότητας ως ιδρυτικού εταίρου του κυπριακού συντάγματος.

Τέταρτο, έθεσε σε εφαρμογή σχέδιο για εξουδετέρωση της ερευνητικής δραστηριότητας που ανέπτυξαν οι εταιρείες Exxon-Mobil, ENI και Total εντός κυπριακής ΑΟΖ και απέστειλε ερευνητικά σκάφη (Φατίχ, Γιαβιούζ, Μπάρμπαρος) με συνοδεία πολεμικών πλοίων για να

κάνουν σεισμικές έρευνες. Ποια εταιρεία θα παρέμενε στην περιοχή αν στην μια άκρη ενός θαλάσσιου τεμαχίου είναι τα τουρκικά και στην άλλη τα δικά της;

Ο κόσμος γύρω μας αλλάζει. Το κυπριακό πλέον δεν είναι ίδιο. Οι τριμερείς συναντήσεις- με την προσθήκη κατά περίπτωση και του πολυπράγμονος Νετανιάχου- καθώς και οι χειρισμοί Αναστασιάδη στο Κραν Μοντάνα δημιούργησαν την πεποίθηση στην τουρκική ηγεσία ότι ο Αναστασιάδης αγοράζει χρόνο και παίζει με τον «ρομαντισμό» Ακιντζί. Η ένταξη Ισραήλ και Αιγύπτου στην εξίσωση στην Α. Μεσόγειο αλλοίωσε το περιεχόμενο της κυπριακής υπόθεσης-διακοινοτικές συνομιλίες, αναζήτηση λύσης με βάση τα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Έτσι το κυπριακό από ζήτημα αναζήτησης μιας διευθέτησης όπως λ.χ. το 2004, 2010, ή το 2017 εξελίχθηκε σε ζήτημα επιρροής και γεωπολιτικής ισχύος ανάμεσα στους κεντρικούς παίκτες στην περιοχή, με ένα επιπρόσθετο ερωτηματικό που συνδέεται με τις κάκιστες σχέσεις Ερτογάν-Νετανιάχου και τις ασταθείς σχέσεις Νετανιάχου-Σίσι. Το Τελ Αβίβ δεν ευνοεί τη διαδικασία επίλυσης του κυπριακού και επ' αυτού ο Νετανιάχου άσκησε την πειθώ του στον Ν Αναστασιάδη-

άλυτο κυπριακό ίσον σοβαρό εμπόδιο στο χαρτοφύλακα Τσαβούσογλου.

Η Τουρκία βλέπει την κυριαρχία των πλοίων της ως απάντηση στις τριμερείς συνεργασίες και ως μήνυμα θαλάσσιας ισχύος απέναντι στον Νετανιάχου και δευτερευόντως στον Σίσι. Η δραστηριότητα της Τουρκίας στην Α. Μεσόγειο, κατά παράβαση του δικαίου της θάλασσας, έτυχε απάντησης από την ΕΕ με καταδίκες και μερικές κυρώσεις. Η Τουρκία απάντησε στην απειλή για περισσότερες κυρώσεις με την αξιοποίηση του «χαρτιού»-Αμμόχωστος, περικόλιστα Βαρώσια. Κάθε κύρωση από την ΕΕ και ένας αντιπερισπασμός στην παραλία της Αμμοχώστου, ένα άνοιγμα της λεωφόρου Ευαγόρου, Δημοκρατίας κλπ. Η ΕΕ τουλάχιστον σε επίπεδο Μπορέλ κατενόησε τον φαύλο κύκλο στον οποίο εισήλθαν τα πράγματα, και μη έχοντας μια ευρύτερη στρατηγική για την περιοχή, περιόρισε ήδη τις προσδοκίες του για μια σύνοδο για τα ζητήματα ενέργειας στην Α. Μεσόγειο. Η απροκάλυπτη στήριξη Ερτογάν σε Ε. Τατάρ στις τ/κ εκλογές αφορούσε και την επιλογή της άσκησης περισσότερης γεωπολιτικής ισχύος στις θαλάσσιες ζώνες γύρω από την νησί με ένα πιο ενεργό τρόπο.

Δεν υπάρχει καμιά αμφοβολία ότι ο Αναστασιάδης εκ προθέσεως οδήγησε το κυπριακό στα βράχια και αξιοποίησε τις «τριμερείς» ως εργαλείο συσκότισης και διαχείρισης της κοινής γνώμης για να μπορεί να συντονίζει πιο άνετα την υπόθεση «χρυσά διαβατήρια». Το ερώτημα είναι με ποια κίνητρα συμμετέχει η Ελλάδα-χθες ο Α. Τσίπρας και σήμερα ο Κ. Μητσοτάκης. Κάθε επιλογή στην πολιτική διαπάλη, καλόπιστη ή όχι, κρίνεται εκ του αποτελέσματός της: η εγκατάλειψη της διαδικασίας επίλυσης του κυπριακού για 3 χρόνια και 3 μήνες καθώς και η οργάνωση μιας προσπάθειας για «αντιμετώπιση» της Τουρκίας στις θαλάσσιες ζώνες με συνεργασίες με Νετανιάχου και Σίσι κατέληξε σε πλήρες φιάσκο-και κάτι ακόμα. Οι εξελίξεις στο Βαρώσι ήταν προβλέψιμες, αν βέβαια θέλαμε να διαβάσουμε τις σχετικές δηλώσεις, ή επί τόπου κινήσεις, του αντιπροέδρου της Τουρκίας Φ. Οκτάυ. Το θέμα είναι ακόμα πιο συγκεκριμένο. Ο Αναστασιάδης εγκατέλειψε τη διαδικασία επίλυσης για πολύ συγκεκριμένους λόγους. Η Ελληνική κυβέρνηση, όμως τι ακριβώς ψάχνει; Πόσο πιο «μετρήσιμα αποτελέσματα» περιμένει;

6. Με μπουλτόζες στο τελευταίο μίλι...

01/11/2020

Όλες οι πιθανές εκκρεμότητες στη διαδικασία επίλυσης του κυπριακού έχουν συζητηθεί δεκάδες φορές. Όλα ήταν θέμα πολιτικής βούλησης για να διανυθεί το τελευταίο μίλι. Ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες γράφει πώς «εκτιμά ειλικρινά τις προσπάθειες και τη δέσμευσή του Μ. Ακιντζί για μια συνολική λύση στην Κύπρο. Το βρίσκω εξαιρετικά πολύτιμο που κατά τη διάρκεια της θητείας του ο κ. Ακιντζί είχε επιδείξει την πεποίθηση ότι το νησί θα φθάσει σε ένα καλύτερο και πιο ειρηνικό μέλλον»- 29/10. Τώρα όμως όλα είναι αλλιώς. Η εκφρασθείσα πρόθεση του ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες (29/10) να επαναλάβει «τις καλές του υπηρεσίες για την επανέναρξη των συνομιλιών, οικοδομώντας πάνω στην εργασία που έχει ήδη επιτευχθεί (existing body of work)» αφορά μια διαφορετική κατεύθυνση των πραγμάτων. Ο νέος τ/κ ηγέτης Ε.Τατάρ, στην ομιλία του σε τελετή ορκωμοσίας του υπογράμμισε πως «ένα αξιοπρεπές μέλλον είναι η υπεράσπιση του κράτους

μας, το να μην παραιτηθούμε ποτέ από τις εγγυήσεις της Τουρκίας και δεν θα επιτρέψουμε παγίδες που υπάρχει σκέψη να στηθούν για εμάς στο πλαίσιο της ομοσπονδίας»-«ο Φιλελεύθερος», 22/10.

Καθώς νέα διλήμματα έρχονται στην επιφάνεια (δύο «κράτη»; προσάρτηση ως 82η επαρχία της Τουρκίας; λύση τύπου Ταϊβάν;), τίθεται εκ νέου το ερώτημα: γιατί συστηματικά αποτυγχάνει η ε/κ κοινωνία να διαβεί το τελευταίο μίλι; Τι οδηγεί τους ηγέτες της ώστε την υστάτη να κάνουν «δεύτερες» σκέψεις;

Μια σύντομη ματιά στις τελικές επιλογές ε/κ ηγετών δείχνει την κεντρική κατεύθυνση:

Γ. Βασιλίου: ευρωπαϊστής, με άμεση σχέση με τα διεθνή φαινόμενα, έδειξε εξαιρετική συνέπεια στην προσπάθεια για επίλυση και άφησε ως παρακαταθήκη τις Ιδέες και τον Χάρτη Γκάλι.

Γ. Κληρίδης: πρώτος στήριξε την ομοσπονδιακή λύση-και ιστορικά δικαιώθηκε. Κέρδισε την πρώτη θητεία του πυροβολώντας το μακράν καλύτερο σχέδιο λύσης, Ιδέες, Χάρτης Γκάλι-1992, για να κερδίσει τις ψήφους του ΔΗΚΟ. Όταν ζήτησε από τη βάση του ΔΗΣΥ «ψηφίστε το σχέδιο λύσης του ΟΗΕ» το 2004, ήταν ήδη πολύ αργά:

με δύο στρατηγικού τύπου λάθη (άδειες σε δύο καναλάρχεις με καθαρή άρνηση της ομοσπονιακής λύσης, συν Κ. Αγγελίδου στο Υπουργείο Παιδείας) απέτυχε να δικαιώσει τον τίτλο του «Νέστορα» της δεξιάς παράταξης. Πίστευε, ίσως, ότι με το κύρος του θα έπειθε. Ωστόσο, ο Δ. Συλλούρης έπεισε περισσότερους...

Τ. Παπαδόπουλος: εκ πεποιθήσεως υπέρ της συντήρησης του status quo με την ελπίδα ότι στο μέλλον κάποιοι άλλοι συσχετισμοί θα βοηθήσουν τους ε/κ. Οι σημερινές ειδήσεις γύρω από την Αμμόχωστο βεβαιώνουν ότι η «σχολή Δούντα», μαθητής της οποίας ήταν ο Τ. Παπαδόπουλος, αποτελούσε μια ιδιαίτερος επικίνδυνη σχολή-πρακτικά συναντούσε τον Ραούφ Ντενκτάς από την πίσω πόρτα.

Δ. Χριστόφιας: επεξεργάστηκε και πέτυχε σημαντικές συγκλίσεις με τον Μ Α. Ταλάτ με κορυφαία εκείνη της εκ περιτροπής προεδρίας με καθολική ψηφοφορία και με στάθμιση της ψήφου στο 20%. Αντί αυτές οι συγκλίσεις να κλειδώσουν ως «Ενδιάμεση Συμφωνία» με τη σφραγίδα ΟΗΕ με την εδώ επίσκεψη του ΓΓ Μπακι-Μουν (10/2/10), ο Δ. Χριστόφιας απέρριψε την ιδέα αυτή και ο Ταλάτ έμεινε με άδεια χέρια. Έχασε μετά από

3 μήνες την εκλογική μάχη από τον ντενκτασικής κοπής Ν. Έρογλου.

Ο Ν. Αναστασιάδης απογείωσε τον τυχοδιωκτισμό στη διαχείριση του κυπριακού γιατί έκανε στροφές με κριτήριο την επιχείρηση «χρυσά διαβατηρια. Από ηγέτης μιας κοινότητας που υφίσταται την κατοχή, που θα έπρεπε να διεκδικεί τη λύση χίλιες φορές παραπάνω από τον Ακιντζί, έστρωσε μεθοδευμένα το χαλί στον Ε. Τατάρ.

Μια κοινή γνώμη έρμαιο της τυχοδιωκτικής ρητορείας με πρώτο τόνο στα κυρίαρχα ΜΜΕ: ο Κ. Χατζηκωστής (Sigma), ο Λ. Παπαφιλίππου (Ant1) με την προσθήκη του Αρχιεπισκόπου (Λόγος, Mega) δημιούργησαν ένα ασύλληπτης έκτασης πεδίο υπονόμησης κάθε λογικής λύσης κάτω από την ομπρέλα του ΟΗΕ και της ΕΕ. Η στρατευμένη δημοσιογραφία υπέρ της ακινησίας έφτιαξε τη μαγιά της αποδοχής ακόμα και του «οράματος» Ντενκτας ως «δεύτερης καλύτερης λύσης» Με την κατάλληλη, βέβαια, επιχειρηματολογία καθώς ναι μεν ο Κ. Χατζηκωστής έλεγε στον Σ. Λεβέντ «λύση δίπλα- δίπλα», στην πράξη με τα μέσα που διέθετε πυροβολούσε τις πιθανές λύσεις από την ανάποδη!

Η ε/κ κουλτούρα για δεκαετίες οικοδόμησε μιαν αδικαιολόγητη υπεροψίαν έναντι πάντων, μιαν απίστευτη υποτίμηση των άλλων, κάτι που οδήγησε στην περιφρόνησης κάθε διαφορετικής αναζήτησης. Έχοντας τις «πλήρεις απαντήσεις» και πείθοντας τον εαυτό μας ότι δεν έχουμε τίποτε άλλο προς διερεύνηση, φτάσαμε στη διαπίστωση ότι το βαρέλι της υπεροψίας δεν έχει πάτο. Πλειοδοσία συνθημάτων αλλά και μια κοινή γνώμη εκπαιδευμένη στην κατανάλωσή της-λ.χ. μάχη μεταξύ Γ. Κληρίδη και Γ. Ιακώβου για το ποιος θα φέρει ενωρίτερα τους S300, ενιαίο αμυντικό «δόγμα» για να κερδίσει ο Γ. Αρσένης τη μάχη της διαδοχής στο ΠΑΣΟΚ. Το σχολείο και η εκκλησία παίζουν ουσιώδη ρόλο σε αυτήν την καλλιέργεια της υπεροψίας ως κοινωνικού «κεκτημένου». Αλλά η απογείωση της κοινής γνώμης από την πραγματικότητα συντελείται από τα στρατευμένα στην υπηρεσία της ακινησίας ΜΜΕ. Ο ρόλος που διεκδικούν μερικά Μέσα δεν είναι μια ουσιώδης παρέμβαση στα γεγονότα όπως πιθανόν να επιλεγεί κάθε ιδιοκτήτης. Το θέμα δεν είναι η οποιαδήποτε διαφωνία με την ομοσπονδιακή λύση. Το θέμα είναι ο φανατισμός, η παραπληροφόρηση, η

κατασκευή ειδήσεων χωρίς πηγές, η επιβολή. Η αντίληψη ότι «είμαι καναλάρχης, ελέγχω το σκηνικό, έχω ισχύ, όλοι με προσκυνούν».

Λοιπόν, οι μπουλτόζες στο Βαρώσι είναι το πιο χειροπιαστό αποτέλεσμα της ακρισίας, αν δεν είναι της αδιαφορίας για ότι αφορά το μέλλον όλης της νήσου. Αυτός που μιλούσε διαρκώς για επικοινωνιακό τέχνασμα της Τουρκίας για το Βαρώσι έφερε μέσα στο παιχνίδι με την κωδική ονομασία «τριμερείς», τις μπουλτόζες στην Αμμόχωστο μια μέρα ενωρίτερα!

7. Με εποπτεία στο χορό με τους «απρόθυμους»...

04/10/2020

Σε κάθε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει την τιμητική της η κλασική ερώτηση: τι κάνει η Κύπρος ως πλήρες-μέλος της ΕΕ για να επιλύσει το κορυφαίο της ζήτημα; Χωρίζω την απάντηση στο ερώτημα αυτό σε πέντε στάδια:

Στις 3 Οκτωβρίου 2005 η Κυπριακή Κυβέρνηση με πρόεδρο τον Τ. Παπαδόπουλο συμφώνησε στην έναρξη

ενταξιακών συνομιλιών με την Τουρκία με μηδέν ανταλλάγματα. Μούχτιν. Έκτοτε κανένας ε/κ ηγέτης δεν έκανε το αυτονότο: να ζητήσει τη σύγκλιση έκτακτου, κατάλληλου προετοιμασμένου, Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με μόνο θέμα την επίλυση του κυπριακού και τη συμβολή της ΕΕ στη διαμόρφωση και εποπτεία της εξέλιξή της.

Στο σημείο δύο μεταφέρω τις τεκμηριωμένες εκτιμήσεις του καθηγητή Π. Ιωακειμίδη: «Η ιθύνουσα πολιτική τάξη στη Λευκωσία αντί να αξιοποιήσει τη συμμετοχή ως «καταλύτη για την επίλυση», τη χρησιμοποίησε κυρίως ως άλλοθι (και τελικά εμπόδιο) για τη μη επίλυση. Αντί να ενεργοποιήσει θετικά και ευρηματικά την Ένωση για να ξεπεράσει προβλήματα, την ενεργοποίησε κυρίως για να περιπλέξει ή και να προσθέσει προβλήματα. Η άκριτη χρήση του βέτο μεταξύ άλλων ευθύνεται σε σημαντικό βαθμό και για τον τερματισμό της ενταξιακής διαδικασίας της Τουρκίας στην Ένωση... Η Λευκωσία επεδίωξε και το Συμβούλιο πάγωσε οκτώ διαπραγματευτικά κεφάλαια για την ένταξη της Τουρκίας και το μη κλείσιμο κανενός. Και το επόμενο έτος η Γαλλία του Ν. Σαρκοζί πάγωσε άλλα πέντε, τερματίζοντας έτσι κατ ουσίαν την προοπτική ένταξης

της Τουρκίας. (Το 2009 η Λευκωσία πάγωσε μονομερώς άλλα έξι κεφάλαια. Συνολικά δηλαδή πάγωσε τα δεκατέσσερα από τα τριαντα-πέντε)! Οφείλει να διερωτηθεί όμως η Λευκωσία: τί ακριβώς κέρδισε η Κύπρος με το πάγωμα της ενταξιακής διαδικασίας της Τουρκίας;»

Μια χώρα με χαρακτηριστικά ελλείμματα και αδυναμίες στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας θεώρησε ότι το βέτο ισοδυναμεί με την απόκτηση διηπειρωτικής ισχύος. Μπορεί η αξιοποίηση του να ισοδυναμεί με πραγματική πρόοδο, μπορεί όμως και πραγματική περιθωριοποίηση. Οι προσεγγίσεις που ακολουθούν το πιστοποιούν. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης λέει στις 29/9 ότι «δεν είναι αυτοσκοπός οι κυρώσεις», ή ότι «αυτό που θα επιδιώξουμε είναι να διασωθεί η αξιοπιστία και η αξιοπρέπεια τόσο της Ευρώπης όσο και των Ευρωπαίων πολιτών της Κύπρου». Σε αυτή την σκοπίμως μεταφυσική προσέγγιση, ο καθηγητής Ιωακείμης λέει πως «στην Ένωση χρειάζεται μια άλλη σκληρή μεν, αλλά δημιουργική πολιτική που θα πηγαίνει πέρα από τα βέτο και που θα φέρνει συγκεκριμένα οφέλη για τη δίκαιη και βιώσιμη επίλυση του πολιτικού προβλήματος».

Όπως σημειώνει ο καθηγητής, «υπήρξα αυτός που το 1986 έγραψα το πρώτο σημείωμα με τις βασικές ιδέες για την ανάγκη ένταξης της Κύπρου, ιδέες που όταν με τον Γ. Κρανιδιώτη παρουσιάσαμε στη Λευκωσία προκάλεσαν τη έντονη αντίθεση του συνόλου σχεδόν της πολιτικής τάξης. Δεν ήθελε την ένταξη στην ΕΟΚ «γιατί θα αναγκαζόταν έτσι η Κύπρος να αποχωρήσει από το... Κίνημα των Αδεσμεύτων»! Είδαμε πάντοτε την ένταξη ως τον «καταλύτη για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος» με την ακύρωση της Τουρκικής κατοχής, κλπ. Γι αυτό εργαστήκαμε. Και με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι (1999) ο Κ. Σημίτης έφερε τελικά την Κύπρο στην Ένωση ως πλήρες μέλος (2004)».

Το ερώτημα είναι γιατί η Λευκωσία δεν ζητά με τρόπο επίσημο και συστηματικό την πλήρη συμμετοχή της ΕΕ στις πολιτικές για τη συνολική λύση. Η απάντηση συνδέεται με τα τεράστια οικονομικά και άλλα συμφέροντα που έχουν αναπτυχθεί στις περιοχές που βρίσκονται υπό τον έλεγχο της κυπριακής κυβέρνησης. Αυτή η διασύνδεση εξελίχθηκε σε μοχλό προσπόρισης μεγάλου πλούτου (λ.χ. χρυσά διαβατήρια, τραπεζικό σύστημα με ειδίκευση στην κατασκευή πλυντηρίων,

πάρτι επί των ακινήτων στο 60% της νήσου), συνεπώς μεταλλάχθηκαν σε τροχοπέδη για κάθε πραγματική πρόοδο. Με την κατάλληλη, βέβαια, πατριωτική ρητορεία: αγώνας για τη δήθεν διάσωση της Κυπριακής Δημοκρατίας, συνθήματα του τύπου «την πατρίδα ουκ ελάττω», μάχη για να «διασωθεί η αξιοπιστία και η αξιοπρέπεια της Ευρώπης».

Μέσα σε αυτό το κλίμα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την 1η Οκτωβρίου έκανε ένα βήμα μπροστά και προσπάθησε να ανατρέψει την πεπατημένη της πρόχειρης ή συγκυριακής αντιμετώπισης θεμάτων της περιοχής.

Επέστρεψε μετά από καιρό στη «θετική ατζέντα».

Επικύρωσε δράσεις και κινητοποίησε πολιτικές που θα εξελίσσονται κάτω από τη δική του εποπτεία.

Ειδικότερα: Α. Το Συμβούλιο ζητά τη ταχεία επανάληψη των διακοινοτικών συνομιλιών για επίλυση του κυπριακού «υπό την αιγίδα του ΟΗΕ και σύμφωνα με τα ψηφίσματα του ΣΑ». Είναι δε έτοιμο το Συμβούλιο να αποστείλει «απεσταλμένο της ΕΕ στα γραφεία του ΟΗΕ στην Κύπρο».

Β. Παρέχει στήριξη στο διάλογο Ελλάδας-Τουρκίας με κατευθυντήρια γραμμή τη Χάγη, ώστε να οριοθετηθούν

οι θαλάσσιες ζώνες στην περιοχή με βάση το Διεθνές Δίκαιο.

Γ. Προτείνει τον εκσυγχρονισμό της Ευρωτουρκικής σχέσης με ανανέωση της Τελωνειακής Ένωσης ΕΕ-Τουρκίας, επικαιροποίηση της συμφωνίας του 2016 για το μεταναστευτικό και γι' αυτό καλεί τον

Ζ. Μπορέλ «να εκπονήσει σχετική προταση για την αναζωογόνηση της ατζέντας ΕΕ-Τουρκίας».

Δ. Εισηγείται την οργάνωση πολυμερούς διάσκεψης για την Ανατολική Μεσόγειο την οποία θα ετοιμάσει το επιτελείο του Υπάτου Εκπροσώπου για την Εξωτερική Πολιτική και ζητά από αυτό «να ξεκινήσει συνομιλίες σχετικά με την οργάνωσή της».

Ε. Το Κείμενο ως σύνολο συνιστά πρόοδο. Θέτει προϋποθέσεις για όλους (Τουρκία, αποφυγή «μονομερών ενεργειών») αλλά και όλοι τίθενται υπό την εποπτεία ενός μηχανισμού παρακολούθησης (Κυπριακό, «ταχεία επανάληψη συνομιλιών»). Η εμπειρία βεβαιώνει ότι η ενσωμάτωση στα Συμπεράσματα θέσεων που δεν εποπτεύονται, ή που δεν αναλύονται στις πραγματικές τους διαστάσεις, ενέχει πάντοτε τον κίνδυνο της ατέρμονης επανάληψης διακηρύξεων χωρίς

χειροπιαστό αποτέλεσμα. Η εποπτεία είναι το κλειδί για να έχουμε με έργα «θετική ατζέντα».

8. Εκτροχιασμός χωρίς φρένα...

27/09/2020

Η απόφαση της Λευκωσίας να μπλοκάρει τις κυρώσεις κατά Λουκασένκο επισκιάζει εξελίξεις σε αυτό το διάστημα. Ο Υπεξ Ν. Χριστοδουλίδης με εντολή Αναστασιάδη ακύρωσε μια πολιτική που έχει μαζική υποστήριξη στο Συμβούλιο Υπουργών με την ψευδαίσθηση ότι έτσι κερδίζουν το ισόποσο αντάλλαγμα-κυρώσεις κατά Τουρκίας! Η διάκριση, ωστόσο, είναι πασιφανής: Οι «26» ψηφίζουν τις κυρώσεις κατά Λουκασένκο, ενώ για την Κύπρο δεν προτιμούν κάτι που έχει πρόσκαιρες επιπτώσεις, όπως οι κυρώσεις. Ζητούν να δοθούν οριστικές λύσεις, να προωθηθούν μόνιμες διευθετήσεις. Σε κάθε προσπάθεια Αναστασιάδη να βάλει ζητήματα που συνδέονται με την κυπριακή ΑΟΖ στο τραπέζι ενός διευρυμένου κύκλου συνομιλιών, η Α. Μέρκελ είναι ιδιαιτέρως σαφής: «πήγαινε στον Α. Γκουτέρες!». Οι Ευρωπαίοι εταίροι

ζητούν από τον κύπριο πρόεδρο ανασυγκρότηση του διαπραγματευτικού πλαισίου, ζητούν επίλυση, καθώς όπως ο ίδιος ο υπεξ δήλωσε «το 2017 φτάσαμε στο παρά ένα της λύσης». Όταν η Λευκωσία θέτει το αίτημα για κυρώσεις ερήμην του συνολικού κυπριακού, στην ουσία θέτει εν αμφιβόλω όλους τους χειρισμούς της. Άλλωστε, οι εταίροι γνωρίζουν ότι είναι ο ε/κ ηγέτης που τίναξε τις συνομιλίες στον αέρα τόσο στο Κραν Μοντάνα, όσο και στο Μον Πελεράν, συνεπώς βλέπουν με διπλή δυσπιστία τη συνέχιση αυτής της απαγκίστρωσης από το «παρά ένα της λύσης» στο «μηδέν συνομιλίες».

Επιπρόσθετα οι αναφορές Ευρωπαίων αξιωματούχων (Πρόεδρος Επιτροπής, Επίτροπος Δικαιοσύνης) για τις πρακτικές της κυπριακής κυβέρνησης γύρω από τις πωλήσεις «χρυσών διαβατηρίων» εγείρουν νέες σκιές σχετικά με το «πού το πάει ο Αναστασιάδης». Η Λευκωσία είδε πως μόνο ένας πολύ μικρός αριθμός από κράτη-μέλη (Μάλτα, Ιρλανδία), συν η απρόθυμη Αθήνα, «ψήφισαν» την επιθυμία της και, παρά ταύτα, εμμένει σε μια αδιέξοδη «διεκδίκηση». Είναι γεγονός πως η υπόθεση με τα διαβατήρια στην οποία εμπλέκεται το «πρώην» δικηγορικό γραφείο Αναστασιάδη, προκαλεί ισχυρές αντιδράσεις στο παρασκήνιο και οι ευρωπαίοι

ηγέτες πιθανόν να γνωρίζουν πως το 2017, χρονιά κατάρρευσης των συνομιλιών, ήταν, κατά σύμπτωση, και χρονιά ρεκόρ στις πολιτογραφήσεις στη νήσο. Η διαφορετική οπτική ανάμεσα σε Βρυξέλλες και Λευκωσία επιβεβαιώνεται επίσης με την ακατανότη επιμονή στην πολιτική των λεγόμενων «τριμερών συναντήσεων» οι οποίες ουδέν απέδωσαν, αν δεν οδήγησαν την κυπριακή ΑΟΖ υπό τον έλεγχο τουρκικών ερευνητικών πλοίων. Στις 16 Σεπτεμβρίου ο υπεξ Ν. Χριστοδουλίδης υπογράμμισε «τη συνέχιση, ενίσχυση και επέκταση των Τριμερών Συνεργασιών στην περιοχή, που σε ad hoc και θεματική βάση, διευρύνονται. Υπενθυμίζω τη συνάντηση στο Κάιρο των ΥΠΕΞ Αιγύπτου, Κύπρου, Ελλάδας, Γαλλίας και Ιταλίας και την πολυμερή συνάντηση, μέσω τηλεδιάσκεψης εν μέσω πανδημίας, με τη συμμετοχή Κύπρου, Ελλάδας, Αιγύπτου, Γαλλίας και ΗΑΕ» και μετά υπενθύμισε «τη σύσταση Μόνιμης Γραμματείας των Τριμερών Συνεργασιών στη Λευκωσία» -τα αρχικά κεφαλαία από το κείμενο του κυπριακού υπεξ.

Μέσα σε αυτό τον κύκλο της ρευστότητας είναι μια ιδιαιτέρως σημαντική εξέλιξη πως η Ελλάδα και η

Τουρκία συμφώνησαν στη διεξαγωγή του 61ου γύρου Διερευνητικών Επαφών- στην Κ/πολη «προσεχώς». Στις 18 Σεπτεμβρίου οι διαβουλεύσεις ανάμεσα στο διπλωματικό σύμβουλο της Α. Μέρκελ, Γιαν Χέκερ, με τη διπλωματική σύμβουλο του Κ. Μητσοτάκη Ε. Σουρανή και τον εκπρόσωπο της τουρκικής προεδρίας Ι. Καλίν απέδωσαν καρπούς και αυτό συνιστά μίαν επιστροφή στο δρόμο της λογικής. Όπως είναι αναμενόμενο, οι επαφές θα διαρκέσουν σημαντικό χρονικό διάστημα, ωστόσο, διαθέτουν δύο στοιχεία που θα τις υποστηρίξουν κανονικά: πρώτο η συμβολή της Γερμανίας, η οποία διαθέτει μηχανισμούς επιρροής και προς τα δύο μέρη, και, βέβαια, η αξιοποίηση του παραχθέντος υλικού σε ανάλογες συνομιλίες το 2003, συνομιλίες που έγιναν κάτω από την εποπτεία της ΕΕ και την εξέλιξη των χρονοδιαγραμμάτων που έθετε το Ελσίνκι. Η ανακοίνωση αυτή δεν φαίνεται να ενθουσιάζει τη Λευκωσία καθώς αυτή αφίσταται της καταγγελτικής ρητορικής και αποσυντονίζει το μηχανισμό της παραπληροφόρησης που έκτισε ο Αναστασιάδης μετά το 2017 με στόχο τον έλεγχο της κοινής γνώμης γύρω από το αφήγημα της «υπεράσπισης της μισής πατρίδας από την τουρκική αδιαλλαξία». Η

συμφωνία για τις ελληνοτουρκικές συνομιλίες αποδομεί τις προφητείες που προέβλεπαν πολεμικές περιπέτειες και κούρσες εξοπλισμών εις το διηνεκές, ενώ δεν έχει λιγότερη αξία η δυνατότητα κάθε πολίτη να κατανοεί τα φαινόμενα που τον περιβάλλουν και να τα εξηγεί με ορθολογικό τρόπο. Αν όσοι πίστευαν πως ο πόλεμος είναι η λύση, σήμερα θα έπρεπε να διαφωνούν με τον Κ. Μητσοτάκη-δεν γίνεται και τα δύο!

Ο Ν. Αναστασιάδης με την ομιλία του στη ΓΣ του ΟΗΕ στις 24/9 επιβεβαίωσε με τον πιο σαφή τρόπο τις επιδιώξεις του: πρώτο, την πλήρη αδιαφορία του για το μέλλον των διακοινοτικών συνομιλών, δεύτερο, την προσπάθειά του να εκτροχιάσει την, υπό διαμόρφωση, βάση για τις ελληνοτουρκικές συνομιλίες, και τρίτο, το επίμονο ενδιαφέρον του να αποδυναμώσει το κεντρικό επιχείρημα της εκλογικής καμπάνιας του Μ. Ακιντζί. Ο Ν. Αναστασιάδης συνεχίζει μόνος το χορό του Ζαλόγγου με την μορφή της εξώθησης των πραγμάτων, μαζί και ταυτόχρονα, στα άκρα. Το ζήτημα γίνεται ολοένα και πιο καθαρό. Η τριετής αδράνεια στο κυπριακό, η «συνέχιση, ενίσχυση και επέκταση των Τριμερών Συνεργασιών στην περιοχή» και η οργανωμένη δηλητηρίαση του κλίματος στην κοινή γνώμη,

συγκροτούν στη δική του «μάχη των μαχών» για να ματαιώσει ή να αναβάλει, με το πρόσχημα των επερχόμενων βουλευτικών εκλογών, την σχεδιαζόμενη πρωτοβουλία του ΓΓ του ΟΗΕ που θα οδηγήσει σε μια τελική πενταμερή. Οι μεθοδεύσεις Αναστασιάδη με στόχο την εξάντληση της δεύτερης πενταετίας του στην προεδρία χωρίς τον «πονοκέφαλο» ενός ακόμα κύκλου διακοινοτικών συνομιλιών, αποκτούν πλέον επικίνδυνες διαστάσεις για το μέλλον της Κύπρου.

9. Κυρώσεις ή Λύσεις; Ιδού Ρόδος...

13/09/2020

Το τέλος μιας ψευδούς πρόσληψης των πραγμάτων είναι εδώ! Σύμφωνα με ρεπορτάζ στην εφ/δα «ο Φιλελεύθερος» ο Πρόεδρος Αναστασιάδης «ζήτησε από τον Σαρλ Μισέλ και την Άνγκελα Μέρκελ να περάσουν από τα λόγια στις πράξεις γιατί η ανεκτικότητα που επιδεικνύει η ΕΕ έναντι της Τουρκίας είναι αναποτελεσματική. Πληροφορίες «καταδεικνύουν ότι Βρυξέλλες και Βερολίνο δεν έχουν ακόμα απάντηση ως

προς την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων της Τουρκίας. Παράλληλα, ενισχύονται οι ανησυχίες πως η ΕΕ προσπαθεί εντέχνως να αποφύγει τη λήψη μέτρων κατά της Τουρκίας», (10/9). Η διαρροή των εκτιμήσεων Αναστασιάδη αποδεικνύει ότι η στρατηγική του έχει οδηγηθεί στο πιο ακραίο της αδιέξοδο. Η εγκατάλειψη της πολιτικής της ειρήνευσης και στη συνέχεια «μάχες» για κυρώσεις κατά της Τουρκίας χωρίς ταύτιση με τα κείμενα του ΟΗΕ για το κυπριακό, έχει καταρρεύσει εφ' όλης της ύλης. Γίνεται συνεχώς λόγος για κρίση στην Ανατολική Μεσόγειο, για προβλήματα που οδηγούν σε κίνδυνο ανάφλεξης. Ποια όμως είναι η πρώτη πηγή του προβλήματος; Στη δική μου εκτίμηση, η πηγή βρίσκεται στην οργανωμένη απόφαση Αναστασιάδη να εγκαταλείψει τις συνομιλίες για επίλυση, και με άλυτο το κυπριακό, να επιβάλει τους όρους του στην γεωπολιτική σκακιέρα της Α. Μεσογείου με τη στήριξη Νετανιάχου και με μικρές βοήθειες από το εβραϊκό λόμπι στις ΗΠΑ. Αυτό που βλέπουμε σήμερα είναι η συντριβή του ανορθολογισμού, η παταγώδης αποτυχία να διαβάσουμε τα δεδομένα και να τα προσαρμόσουμε στη σύγχρονη εποχή. Η Τουρκία αξιοποιώντας τη ναυτική της ισχύ διέλυσε πλήρως τις

εκτιμήσεις Αναστασιάδη, ο οποίος, επιχειρεί καθημερινά να δείχνει άλλους ως «ενόχους» για τις δικές του λανθασμένες επιλογές.

Οι ελληνικές κυβερνήσεις με πρωθυπουργούς τους Τσίπρα και Μητσοτάκη έχουν οδηγηθεί στις ατραπούς που επέβαλε σε αυτές ο Ν. Αναστασιάδης-συμμετοχή στις «τριμερείς» ως photo opportunity δίπλα από τον Β. Νετανιάχου. Η υποταγή της Αθήνας στις επιταγές της κυπριακής ακροδεξιάς και του περίφημου «κυπριακού» λόμπι στην Αθήνα εκτρέφει το κίνδυνο για ανεξέλεγκτες καταστάσεις. Ο φόβος Μητσοτάκη να μην τον «παραλάβει» είτε το κυπριακό λόμπι, είτε το λόμπι των διεθνολόγων της αγέρωχης ρητορείας, είτε η εθνικολαϊκίστικη κομπανία, τον οδηγεί από το ένα λάθος στο άλλο με αποτέλεσμα την αδυναμία του να σταθεί με ψυχραιμία απέναντι στις εξελίξεις και να διαμορφώσει τις προϋποθέσεις που οδηγούν στη Χάγη. Ο καθημερινός καταγγελτικός του λόγος, με τη συμβολή στρατευμένων στα στερεότυπα ΜΜΕ, δυσκολεύει κάθε του κίνηση και παρεμποδίζει τη στροφή στον ορθολογισμό.

Η ΕΕ συζητά στις 24 Σεπτεμβρίου τρόπους καλύτερης αντιμετώπισης της κατάστασης στην Α. Μεσόγειο και βέβαια της ευρωτουρκικής σχέσης μέσα στις σημερινές συνθήκες. Στις 4/9 ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σ. Μισέλ πρότεινε «τη διεξαγωγή μιας πολυμερούς διάσκεψης για να εκτονωθούν οι εντάσεις στην ανατολική Μεσόγειο. Αυτός μπορεί να είναι ο καλύτερος τρόπος για την αποκλιμάκωση στην περιοχή και για να υπάρξει ένας διάυλος για διάλογο». Η εισήγηση Μισέλ δύσκολα θα αποδώσει καρπούς, το αδιέξοδο πιθανόν να συνδέεται με τη μη αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Τουρκία και το ζήτημα της εκπροσώπησης της τ/κ κοινότητας, κάτι που πιθανόν να οδηγήσει σε τεχνικές δυσκολίες για «το πόσοι και ποιοι». Μέσα στην παραζάλη της καθημερινής συνθηματολογίας, λίγες φωνές παραμένουν ψύχραιμες, σφαιρικές, προτείνοντας ρεαλιστικές προτάσεις με ουσιαστική προοπτική. Μια τέτοια στρατηγική αναδεικνύει ο καθηγητής Π. Ιωακειμίδης. Γράφει: «Επειδή συμμετείχα στην προετοιμασία του πρώτου «Ελσίνκι» θυμάμαι ότι και τότε η αντίδραση πολλών ήταν ότι «αυτά τα πράγματα δεν γίνονται!». Γίνονται εάν υπάρχει βούληση, ευρηματικότητα, στρατηγική. Και

έγιναν και ως αποτέλεσμα η Κύπρος είναι τώρα μέλος της Ένωσης και έχουμε ένα κεκτημένο διερευνητικών συνομιλιών με την Τουρκία που μπορούμε να αξιοποιήσουμε». Ο καθηγητής εισηγείται «Ειδική σχέση – νέο «Ελσίνκι» με την Τουρκία που θα περιλαμβάνει:

Πρώτον, εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής Ένωσης ΕΕ – Τουρκίας για να καλύψει αγροτικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Δεύτερον, δέσμη ρυθμίσεων για την απελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων (visas) για την είσοδο Τούρκων πολιτών στην ΕΕ.

Τρίτον, ρυθμίσεις για προσφυγικό – μεταναστευτικό (νέα Δήλωση ΕΕ – Τουρκίας).

Τέταρτον, πακέτο στήριξης της Τουρκικής οικονομίας και

Πέμπτον, σε δεύτερο στάδιο, συμμετοχή της Τουρκίας στη «μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία» (PESCO) της αμυντικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω συγκεκριμένων projects. Όλα αυτά, όμως, με σαφείς, συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Τίποτα δεν θα δοθεί free. Η εκτίμησή μου είναι ότι ένα τέτοιο πακέτο δεν μπορεί να απορριφθεί από την Άγκυρα. Άλλη στρατηγική ανάμεσα σε ΕΕ και Τουρκία δεν υπάρχει.

Στρατηγική που να οδηγεί στην ομαλοποίηση της κατάστασης και τελικά στη λύση των προβλημάτων και σταθεροποίηση της Αν. Μεσογείου». (ηλ. Κόμβος, «Μεταρρύθμιση», 30/8/20).

Συμπληρώνω στα όσα σημαντικά γράφει ο Π. Ιωακειμίδης πως η Κύπρος, υποστηρίζοντας τα πιο πάνω, θα είναι σε θέση να εργαστεί για το ξεπέραςμα των εντάσεων στην Α. Μεσόγειο πάνω στην κατεύθυνση «ανασυγκρότηση της ευρωτουρκικής σχέσης έναντι επίλυσης». Η επιστροφή στο τραπέζι των συνομιλιών μετά την εκλογική διαδικασία ανάμεσα στους τ/κ, αποτελεί τη μόνη οδό που μπορεί να αλλάξει πραγματικά τους όρους διεξαγωγής του παιχνιδιού.

Η ευρηματική πολιτική μπορεί να «εμβαθύνει» το «Πλαίσιο Γκουτέρες» με την αξιοποίηση υλικού από το κεκτημένο της ΕΕ προσφέροντας ακόμα περισσότερες δυνατότητες για να σφραγίσουμε τις εξελίξεις με σύγχρονο υλικό. Όπως η αποχώρηση του κατοχικού στρατού με κατάργηση των εγγυητικών δικαιωμάτων του 1960 όπως προνοεί το Πλαίσιο Γκουτέρες στο σημείο 1, όπως ένα νέο σύστημα ασφαλείας με ρολοκλειδί στην ΕΕ, όπως ένα πρόγραμμα σταθεροποίησης της οικονομίας, όπως προγράμματα ανοικοδόμησης και

μετεγκατάστασης, υποδομές, η ανοικοδόμηση της Αμμοχώστου και τα προγράμματα συμφιλίωσης.

10. Ταγκό με τους θαλασσινούς ελέφαντες...

16/08/2020

«Οι στόχοι της εξωτερικής πολιτικής δεν προωθούνται με ρητορική, βερμπαλισμούς και αφορισμούς. Ούτε με εσωστρέφεια ή αυτάρεσκη περιχαράκωση. Αυτά οδηγούν σε απομονωτισμό. Οι στόχοι προωθούνται με συνεχή παρακολούθηση, με εξωστρεφή δραστηριότητα, με αντιμετώπιση των θεμάτων, με πρωτοβουλίες και πρόγραμμα», Γ. Κρανιδιώτης, 1997

Η πραγματικότητα σε Κύπρο και Αιγαίο δείχνει ότι η κατάσταση βρίσκεται στο πρώτο σκέλος της διαπίστωσης Κρανιδιώτη. Στο κυπριακό ποτέ άλλοτε δεν υπήρξε τόσο μεγάλο σε χρονικό διάστημα με μηδενική επικοινωνία ανάμεσα στους ηγέτες των δύο κοινοτήτων-προσθέτω, ο τ/κ ηγέτης λέγεται Μ. Ακιντζί. Ο ΟΗΕ καθώς

βλέπει τις εκκλήσεις του ΓΓ να μην πιάνουν τόπο, κάνει τα απολύτως ελάχιστα, και με τις συνθήκες που υπάρχουν στις θαλάσσιες ζώνες, είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν η Νέα Υόρκη κινήσει τα νήματα τον Δεκέμβριο χωρίς μian από κοινού ισχυρή έκκληση των δύο ηγετών προς τούτο, κάτι που φαίνεται ουτοπικό. Ο ΟΗΕ μετά το Κραν Μοντάνα, αντί να οδηγήσει σε ολοκλήρωση τις διαδικασίες λ.χ. λίγους μήνες μετά), προτίμησε να ακολουθήσει τις μακρόσυρτες διαδικασίες, να αποδεχθεί την παντελώς ακατανόηση στροφή στους «όρους αναφοράς» και να επιλέξει ως αντιπρόσωπο του ΓΓ στις συνομιλίες μian διπλωμάτη με καμμίαν προηγούμενη τριβή με το κυπριακό. Η στροφή του ΟΗΕ στα ανορθόδοξα (Λουτ), πιθανόν να οφείλεται σε παρέμβαση του εβραϊκού λόμπυ μετά από σχετική διαβούλευση Αναστασιάδη-Νετανιάχου για να αποκλειστεί η μισητή Σπέχαρ. Η τελευταία ζαριά στο Βερολίνο στις 25 Νοεμβρίου 2019 ανάμεσα σε Γκουτέρες-Αναστασιάδη-Ακιντζί έδωσε στη δημοσιότητα κοινό ανακοινωθέν, μέσα στο οποίο υπάρχει η φράση «ο Τ/κ ηγέτης και ο Ε/κ ηγέτης, παρακινούμενοι από μια αίσθηση του κατεπείγοντος συμφώνησαν ότι η επίτευξη μias συνολικής και διαρκούς λύσης του Κυπριακού σε

ένα προβλεπτό χρονικό ορίζοντα είναι ύψιστης σημασίας για τη ευημερία και των δύο κοινοτήτων στο μέλλον και ότι το status quo δεν είναι βιώσιμο». Έκτοτε τίποτε. Και ο κορονοϊός τα έκανε όλα ακόμα πιο ακίνητα.

Η ΕΕ κατέβασε ταχύτητα, εμφανώς απουσιάζει από τα τεκταινόμενα. Η νέα ηγεσία της αποφεύγει να μιλήσει για την ταμπακέρα (επίλυση, Πλαίσιο Γκουτέρες), δίνοντας έτσι διαρκή πίστωση χρόνου στους τακτικισμούς Αναστασιάδη και αφήνοντας τον ΟΗΕ μόνο του. Η τελευταία κίνηση Αναστασιάδη να βάλει από την πίσω πόρτα θέματα από την κυπριακή αοζ στα προ μηνός εναρκτήρια βήματα του διαλόγου Ελλάδας-Τουρκίας έπεσε στο κενό. Η αποδέκτης της κίνησης Α. Μέρκελ απέκλεισε αυτό το ενδεχόμενο γιατί μια τέτοια προσθήκη θα οδηγούσε όλο το εγχείρημα σε «ξαφνικό θάνατο», προτρέποντας τον ε/κ ηγέτη να απευθυνθεί στον ΓΓ του ΟΗΕ, πιθανώς γιατί δεν θέλει να προσθέσει το όνομά της στον μακρύ κατάλογο των μεσολαβητών που βρίσκονται ήδη από το 1964 στο νεκροταφείο των ελεφάντων του κυπριακού.

Η ένταση στο Αιγαίο δείχνει πόσο η διαχείριση του κυπριακού από τον Ν. Αναστασιάδη, έχει επηρεάσει διαμορφωτές της εξωτερικής πολιτικής στην Αθήνα. Αλλά «οι στόχοι της εξωτερικής πολιτικής δεν προωθούνται με ρητορική, βερμπαλισμούς και αφορισμούς». Έτσι αντί της αναγκαίας ανασυγκρότησης του διαπραγματευτικού πλαισίου με την Τουρκία με την μεσολάβηση Μέρκελ, ο Κ. Μητσοτάκης προτίμησε τα «πουρνάρια», προφανώς κάνοντας λάθος αξιολογήσεις ως προς την υπό διαμόρφωση νέα κατάσταση πραγμάτων στην περιοχή. Η αντιμετώπιση των θεμάτων σημαίνει σοβαρή προετοιμασία για το ΔΔ της Χάγης. Το τρόπο αυτόν στήριξαν οι Κ. Καραμανλής, Γ. Ράλλης, Κ. Μητσοτάκης, Α. Παπανδρεου, Κ. Σημίτης. Η εφαρμογή του διεθνούς δικαίου στο ζήτημα της υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο αφορά μόνο το ΔΔ της Χάγης. Αρκετά ευρηματικό υλικό οδήγησε σε συγκλίσεις ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία το 2003, συνεπώς δεν ξεκινούν διαπραγματεύσεις από το μηδέν. Το μωσαϊκό των ιδεών στο εσωτερικό της ΝΔ εμποδίζει τον ηγέτη της να πάρει αποφάσεις ικανοποιώντας με τις αντιφάσεις του τον Α. Σαμαρά, τον Κ. Καραμανλή, τη «δεξιά του Κυρίου» και τους Συρίγους της. Η ευθύνη, ωστόσο, αφορά τον ηγέτη,

όχι τους εσωκομματικούς συσχετισμούς τους οποίους στο κάτω κάτω ο ίδιος περιέπλεξε περαιτέρω με τη στάση του έναντι της συμφωνίας στις Πρέσπες. Η θεαματική επάνοδος της Ελλάδας στην κατηγορία του «μονίμως παραπονουμένου» μέλους της ΕΕ, κάτι που με τόσο κόπο κατάφερε να αλλάξει ο Κ. Σημίτης, δυσκολεύει τη θέση της, όπως δείχνει η διαφωνία πολλών εταίρων της στην υπογραφή του ελληνοαιγυπτιακού συμφώνου παραμονής της έναρξης του διαλόγου με την Τουρκία. Πλέον, έχει περιορισμένη απήχηση, πρώτο γιατί και τα άλλα κράτη-μέλη έχουν προβλήματα, δεύτερο έχει κουράσει τους πάντες με την ασταμάτητη «ιδιαιτερότητά» της, χθες με τα μνημόνια, σήμερα με τις θαλάσσιες ζώνες, και, τρίτο, οι περισσότερες χώρες αναγνωρίζουν το σημαντικό γεωπολιτικό ρόλο της Τουρκίας και ζητούν όπως οι γέφυρες συνεννόησης να παραμένουν ανοικτές. Οι διεθνείς αντιδράσεις γύρω από τη δραστηριότητα του «Ουρούτς Ρέις» δεν έχουν αποτέλεσμα και αυτό η Αθήνα έπρεπε να το γνωρίζει καλύτερα παντός άλλου, καθώς ο Κ. Μητσοτάκης συνομιλεί καθημερινά με τον Ν. Αναστασιάδη. Η Αθήνα χρειάζεται να βγάλει τον εαυτό της από τον φαύλο κύκλο και «με πρωτοβουλίες και

πρόγραμμα, να αντιμετωπίσει τα θέματα». Ο δρόμος προς τη Χάγη είναι ο πιο σοφός, ωστόσο, καθίσταται ολοένα και πιο δύσβατος όταν ο φόβος μπροστά στην πρόοδο οδηγεί στην εσωστρέφεια και εν τέλει στην «αυτάρεσκη περιχαράκωση». Ωστόσο, οι λύσεις είναι εφικτές. Το υλικό υπάρχει όπως και οι μηχανισμοί προς αξιοποίηση. Η ηγετικότητα, η θέληση, το σχέδιο που έχει κάποιος πολιτικός για τη χώρα του είναι το κλειδί για την αλλαγή σελίδας...

11. Με Μαρί και γαρνιτούρα...

02/08/2020

Αίφνης μάς προέκυψε θέμα ενδυνάμωσης της «αποτρεπτικής ισχύος» της Κυπριακής Δημοκρατίας! Με τις κατευθύνσεις που έθεσε στο Εθνικό Συμβούλιο ο Ν. Αναστασιάδης ανεδείχθη ως κορυφαίο θέμα, με άλλα λόγια, «τώρα» στρατιωτική ενίσχυση της ΚΔ, κυρίως με αγορές οπλικών συστημάτων από τη Γαλλία. Ορισμένα ερωτήματα επί τούτου:

Πρώτο. Ο Γ. Κληρίδης κυβέρνησε 10 χρόνια και ο Ν. Αναστασιάδης σχεδόν 8. Πότε, περίπου, ανακάλυψε ο νυν πρόεδρος το κεφάλαιο αυτό; Είναι κανείς που δεν γνωρίζει τις δυνατότητες της ΕΦ; Είναι σε θέση να αλλάξει συσχετισμούς;

Δεύτερο. Γιατί τώρα; Ενώ θεωρητικά είμαστε στο παραπέντε μιας τελικής διαπραγμάτευσης ώστε να ολοκληρωθεί η επί μακρόν εκκρεμούσα πρωτοβουλία Γκουτέρες, οι αναφορές για ενίσχυση της «αποτρεπτικής μας ισχύος» δεν είναι παρά η γαρνιτούρα για νέο ροκάνισμα του χρόνου και ώθηση στον γκρεμό της τελικής φάσης της σχεδιασμένης από τον ΟΗΕ «Συνόδου για την Κύπρο».

Τρίτο. Ο Ε. Μακρόν και η μη σοβαρή γαλλική διπλωματία διαπραγματεύεται την πώληση στρατιωτικού υλικού στην ΕΦ και την αξιοποίηση της ρηχής ναυτικής βάσης στο Μαρί από γαλλικές ναυτικές δυνάμεις. Η Γαλλία, κατ' αντίθεση με την χαμηλών τόνων αλλά καλά μελετημένη Γερμανική, αρκείται στο να προβάλλει προσκόμματα στην Άγκυρα. Ο Ε. Μακρόν όταν έγραφε κάποιες λέξεις στην ελληνική στο Μέγαρο των Ηλυσίων πιθανώς να είχε στο μυαλό του ποσό γύρω

στα 250 εκ. ευρώ για την πώληση στρατιωτικού υλικού στη Λευκωσία...

Τέταρτο, η πρόταση για ενίσχυση της αποτρεπτικής μας ισχύος είναι βγαλμένη από τον κόσμο της παραπλάνησης από τις δυνάμεις που για δεκαετίες πωλούσαν την πολιτική της στασιμότητας και της αναμονής εις βάθος χρόνου ως δήθεν προστατευτική ασπίδα για την ε/κ κοινότητα. Η Κύπρος δεν μπορεί να παίξει στο γήπεδο της στρατιωτικής ισορροπίας ή της «δήθεν αποτρεπτικής ισχύος». Είναι το πιο δυσμενές για την ίδια πεδίο. Η ορθολογική ανάλυση των δεδομένων δείχνει ότι η Κύπρος έχει πολλές δυνατότητες να πετύχει πρόοδο μόνο όταν έχει σοβαρές απόψεις στο χώρο της πολιτικής και της διπλωματίας. Η «αποτρεπτική ισχύς» αφορά τη στασιμότητα, την καταγγελία, την έλλειψη βούλησης για να πάμε μπροστά. Η κινητοποίηση στο χώρο της πολιτικής, η ανάπτυξη της «διπλωματίας των διασυνδέσεων» μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο ταυτίζεται με την πλήρη αξιοποίηση της ιδιότητας τους μέλους της ΕΕ για να ενδυναμώσουμε στο μέγιστο βαθμό τόσο το περιεχόμενο της λύσης (θεμελιώδεις ελευθερίες, ανάπτυξη, υποδομές) όσο και το γενικότερο πολιτικό

πλαίσιο που θα το προστατεύει (ασφάλεια για όλους, αλληλεγγύη, σταθερότητα).

Πέμπτο, αντι νέες περιπέτειες τύπου S300, μπορούμε την ειλικρινή αξιοποίηση του «Πλαισίου Γκουτέρες» που απαντά στις ανησυχίες κάθε ε/κ: τερματίζονται τα επεμβατικά δικαιώματα, φεύγουν τα κατοχικά στρατεύματα, διαμορφώνεται νέο σύστημα ασφαλείας που ανταποκρίνεται στην ιδιότητα της νήσου ως μέλους της ΕΕ. Αντί της αξιοποίησης του Πλαισίου Γκουτέρες, του συγκριτικά πιο ισορροπημένου για την ε/κ κοινότητα σχεδίου λύσης από τον καιρό της εισβολής, η Λευκωσία αγνοεί προκλητικά τις εισηγήσεις Γκουτέρες για «συνομιλίες με την αίσθηση του επείγοντος, προσανατολισμένες στο αποτέλεσμα» και την καθαρά θέση του ότι «αυτή τη φορά θα είναι διαφορετικά». Επιπρόσθετα, το ΣΑ του ΟΗΕ ζητά ενίσχυση της δικοινοτικής συνεργασίας, ενδυνάμωση του ρόλου των Τεχνικών Επιτροπών και προσπάθειες από τους ηγέτες για την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων από την επίλυση.

Έκτο, στις 11 Οκτωβρίου διεξάγονται εκλογές για την ανάδειξη ηγέτη της τ/κ κοινότητας. Η μάχη είναι δύσκολη για τον Μ. Ακιντζί, τον πιο σημαντικό ηγέτη που

έχει αναδείξει έως τώρα η τ/κ κοινότητα. Εν μέσω άπνοιας στο κυπριακό, ο Μ. Ακιντζί αντέχει και αυτό είναι καλό για όλη την Κύπρο. Είναι πιθανόν τον προσεχή Νοέμβριο ή Δεκέμβριο ο ΟΗΕ να οργανώσει «Σύνοδο για την Κύπρο», η τελευταία του είδους με βάση την ομοσπονδιακή δομή όπως περιγράφεται στα κείμενα του ΟΗΕ. Ο ίδιος ο Ν. Αναστασιάδης προλειαίνει το έδαφος για να μην προσέλθει στη Σύνοδο λέγοντας στις 28 Αυγούστου στο συνέδριο των αποδήμων ότι «θέλω να καταστήσω σαφές ότι σε καμία των περιπτώσεων δεν θα αποδεχθώ τακτικές εκβιασμού και την όποια υπό απειλών διαπραγμάτευση όσον αφορά το κυπριακό ζήτημα», (28 Ιουλίου), ενώ μια εβδομάδα ενωρίτερα ο ΚΕ, Κ. Κούσιος είπε στον ΠΟΛΙΤΗ 107.6 πως «η ε/κ πλευρά δεν έχει πρόθεση να προσέλθει σε συνομιλίες με τους τ/κ κάτω από τις απειλές της Τουρκίας και με εισβολή στην κυπριακή ΑΟΖ». Ο Ν. Αναστασιάδης υποθέτει βάσιμα ότι ο Α. Γκουτέρες θα τον φωτογραφίσει ως τον κύριο υπαίτιο του ναυαγίου. Γι' αυτό κινητοποιείται δραστήρια τώρα (ταξίδι στο Παρίσι, τηλεφωνική συνομιλία με Πούτιν, σε λίγο ξανά τηλεφωνική συνομιλία με Νετανιάχου ή Σίσι ή τον Πάπα, κάθε λίγο επικοινωνία με Μητσοτάκη) με στόχο να

πείσει την ε/κ κοινή γνώμη ότι η μη συμμετοχή του σε μια τέτοια Σύνοδο θα είναι «υπεύθυνη» πράξη καθώς θα υπερασπίζεται τα κυριαρχικά δικαιώματα της ΚΔ από την εισβολή στη θάλασσα ή, εφόσον υποχρεωθεί να πάει, να μπορεί να γλιστρήσει ως έχει συνηθίσει.

Γνωρίζει βέβαια, ότι η συχνή φράση Γκουτέρες «αυτή τη φορά θα είναι διαφορετικά» αξιολογικά αυτόν αφορά, και γνωρίζει επίσης ότι ο τελικός λόγος του ΓΓ, θα καθορίσει εξελίξεις πιθανώς για τις δεκαετίες που έρχονται. Σπρώχνει τις συνομιλίες στον γκρεμό, αλλά ταυτόχρονα δεν επιθυμεί να χρεωθεί με «βούλα ΟΗΕ» το τέλος της διαπραγμάτευσης, πιστεύοντας ότι μέσω της επιρροής του στα ΜΜΕ θα εξαντλήσει και την δεύτερη πενταετία του μεταφέροντας τα σκληρά διλήμματα στον επόμενο πρόεδρο...

12. Συντεταγμένες με ομπρέλα Γκουτέρες,

26/07/2020

Μονομερής κατάθεση από συντεταγμένες στον ΟΗΕ δεν σημαίνει αυτόματα ότι η οριοθέτηση μιας ΑΟΖ έχει κλείσει. Απαιτείται συμφωνία με το παράκτιο/α

κράτος/η ή απόφαση του ΔΔ της Χάγης επ' αυτού, αφού προηγηθεί υπογραφή συνυποσχετικού. Στο στάδιο της μη ρύθμισης, η παράκτια χώρα δεν μπορεί να προβαίνει σε έρευνες ή να στέλλει σκάφη για έρευνες. Η Τουρκία επέστειλε ερευνητικό σκάφος νότια του Καστελλορίζου, πρώτο, για να ακυρώσει με έργα τη δυνατότητα Ελλάδας και Αιγύπτου να την παρακάμψουν μέσα από μια ξεχωριστή συμφωνία η οποία, ούτως ή άλλως, θα δημιουργούσε κάποια τετελεσμένα. Δεύτερο, για να στείλει μήνυμα στην Αίγυπτο την επομένη της σχετικής απόφασης της αιγυπτιακής βουλής που εξουσιοδότησε την κυβέρνηση να στείλει χερσαίες δυνάμεις στη Λιβύη και έτσι να αυξήσει το θαλάσσιο κόστος για το Κάιρο.

Η Γερμανική προεδρία προσφέρει μιαν πολιτική ομπρέλα για αποκλιμάκωση, αλλά εκτιμώ πως καμμιά διευθέτηση δεν μπορεί να προκύψει με άλυτο το κυπριακό και όλα όσα διασυνέδονται μαζί του. Η Τουρκία μετά τις διακοινοτικές συγκρούσεις του 1964 και την παράλυση τμήματος των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου, δεν αναγνωρίζει την Κυπριακή Δημοκρατία. Καμμιά τουρκική κυβέρνηση δεν θα μπορούσε να αλλάξει αυτή τη στάση και να παρέμενε στην εξουσία

περισσότερο από μια μέρα. Κατά συνέπεια προκαλούνται ζητήματα προς επίλυση. Καμμία ευρύτερη διαβούλευση για τους ενεργειακούς πόρους της Α. Μεσογείου δεν θα προχωρήσει καθώς η μη αναγνώριση της ΚΔ δημιουργεί μείζονα ζητήματα εκπροσώπησης και γοήτρου. Όλοι οι συνδυασμοί διαβουλεύσεων προσκρούουν σε αυτό, και βέβαια στο γεγονός πώς οι συντεταγμένες της Κύπρου εφάπτονται ή γειτνιάζουν με μιά σειρά από χώρες της περιοχής- Λίβανος, Ισραήλ, Αίγυπτος, Ελλάδα, Τουρκία. Η συμμετοχή της Κύπρου σε κάθε συνδυασμό λύσεων είναι αναγκαία, αλλά εξίσου αναγκαία και εκείνη της Τουρκίας. Πώς θα προκύψει συνεννόηση χωρίς την προηγούμενη επίλυση του πολιτικού ζητήματος; Μια λύση είναι οι απ' ευθείας διαβουλεύσεις, άλλη, η πιθανότερη, η προσφυγή στο ΔΔ της Χάγης είτε από ζεύγη χωρών, είτε από «πακέτο» από χώρες. Κάθε διαβούλευση απαιτεί την προηγούμενη αναγνώριση της κεντρικής εξουσίας στη Λευκωσία, γεγονός που προκύπτει μόνο με την επίλυση. Το ζήτημα που συνδέεται με την εσωτερική κατανομή των ενεργειακών πόρων σε ενωμένο νησί έχει συμφωνηθεί προ ετών με τις συγκλίσεις Χριστόφια-Ταλάτ, που προνοούσε ρόλο

στην Ομοσπονδιακή Κεντρική Τράπεζα και από εκεί διοχέτευση των πόρων σε ποσοστό 80% για την ε/κ πολιτεία και 20% για την τ/κ.

Ο Κ. Μητσοτάκης δεν φαίνεται να είναι σε θέση να διαχειριστεί τη διασύνδεση των ζητημάτων που προκύπτουν από την παρατεταμένη άρνηση Αναστασιάδη σε διαπραγματεύσεις, πολύ δε περισσότερο να ερμηνεύσει την προοπτική επίλυσης πάνω σε ένα πλαίσιο λύσης που ικανοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις ε/κ ανησυχίες, ενώ δεν αγνοεί τις τ/κ -Πλαίσιο Γκουτέρες. Η επιλογή Μητσοτάκη να αποσυνδέει τα δύο θέματα και έτσι να ακολουθεί τις επιλογές Αναστασιάδη, επιστρέφει ως πολιτική στο άγνωστο με βάρκα την ελπίδα σε ολόκληρη την Α. Μεσόγειο. Αυτό προφανώς παραμένει και το υπ' αριθμό ένα ζήτημα που καλείται να χειριστεί ο Γερμανός υπεξ Χάικο Μας: η ανοικτή πληγή του κυπριακού δεν επιτρέπει ήρεμα νερά στις συνομιλίες μεταξύ Άγκυρας και Αθήνας και κάθε πιθανή κίνηση μεταξύ τους θα πλαγιοκοπείται, μεταξύ άλλων, από παράγοντες της Λευκωσίας που θα βλέπουν ως συνήθως «εγκατάλειψη του νησιού», «νέες παγίδες» και «παλαιές συνωμοσίες». Η συνάντηση στο Βερολίνο μεταξύ Γερμανίας-Τουρκίας-Ελλάδας(Ι. Καλίν, Ε.

Σουρανή και Γιαν Χέκερ) υπήρξε ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Πολύ σωστά κυβερνητικές πηγές στην Αθήνα έλεγαν ότι «σε κάθε περίπτωση οι διάυλοι επικοινωνίας χρειάζεται να μένουν ανοικτοί, ειδικά σε περιόδους κρίσεων». Βέβαια οι πηγές μιλούν με σημαντική καθυστέρηση. Τίποτε δεν εμπόδιζε τον Κ. Μητσοτάκη να έκανε αυτή την κίνηση ενωρίτερα και να είχε ήδη ανοίξει διαύλους επικοινωνίας πάνω σε παλαιότερα και νέα ΜΟΕ για το Αιγαίο. Η Ελλάδα, σπεύδει βραδέως και αυτό είναι επιζήμιο για την ίδια όπως βεβαιώνει η εξέλιξη νότια του Καστελλόριζου. Αν και το υλικό για τη Χάγη είναι αρκούντως ικανοποιητικό και κάθεται στα συρτάρια από το 2003, κυβερνήσεις στην Αθήνα θεωρούν πως αν παραπέμπεις τα ζητήματα στο χρόνο, είτε αυτά θα «εξαφανιστούν», είτε σε μια στην άλλη εκδοχή θα τα κληρονομήσει η επόμενη κυβέρνηση- κατά κανόνα επανέρχονται σε πιο επιθετική μορφή. Η Κύπρος είναι ένα σχολείο από μόνη της ως προς την εφαρμογή της θεωρία της «απόθησης». Για παράδειγμα στο σχέδιο λύσης (Set of Ideas) του ΓΓ του ΟΗΕ Μ.Μ. Γκάλι το 1992 δεν υπήρξε ειδική πρόνοια για εποίκους-δεν υπήρχαν έποικοι.

Στα επόμενα αναφορές έφταναν στους έως και 100 χιλιάδες. Και όμως το Σχέδιο Γκάλι το αχρήστευσε η ε/κ ηγεσία στην προσπάθεια του Γ. Κληρίδη να προσελκύσει τον Σ. Κυπριανού στις Προεδρικές του 1993! Αλλαγή στη γεωπολιτική της περιοχής θα προκύψει με ισχυρή πολιτική θέληση για επίλυση του κυπριακού με βάση το Πλαίσιο Γκουτέρες ώστε αυτή η εξέλιξη να καταστεί driving force για τα άλλα ζητήματα που περικλείονται στις αυτόνομες ελληνοτουρκικές και κατ' επέκταση στις ευρωτουρκικές υποθέσεις. Στο Πλαίσιο που φέρει το όνομα του ΓΓ του ΟΗΕ, όπως το κατέθεσε στα μέρη στις 30 Ιουνίου 2017, περιέχονται όλες οι αμοιβαίως αποδεκτές ρυθμίσεις για μια λειτουργική ομοσπονδία κάτω από την πολιτική ομπρέλα της ΕΕ, η οποία συμμετείχε στο πιο υψηλό επίπεδο στις τρεις Συνόδους για την Κύπρο-Μον Πελεράν, Γενεύη, Κραν Μοντάνα.

13. Το ταγκό της κομπανίας

12/07/2020

Ολοένα και πληθαίνουν τα στοιχεία ότι η Λευκωσία κινείται πιο ενεργητικά με στόχο να βάλει την Αθήνα

στον δικό της κύκλο από επιλογές. Θεμιτόν, αν θεμιτός είναι και ο στόχος της. Τι επιλέγει όμως αυτή την περίοδο η Λευκωσία ως στόχο; Πρώτο, να ακυρωθεί η διαδικασία επίλυσης του κυπριακού, δεύτερο, με διαρκή μόχλευση των θεμάτων γύρω από την ΑΟΖ να περάσει στη κοινή γνώμη την πίστη ότι για όλα φταίνε όλοι οι άλλοι, και τρίτο, να ελέγχει την κοινή γνώμη ώστε το αφήγημά της να καθίσταται κυρίαρχο.

Είναι σε θέση ο Ν. Αναστασιάδης να πείσει για την νέα πολιτική του στο διεθνές πεδίο; Ο τριπλός στόχος ήδη έχει χάσει την όποια αξία του για τους εξής κύριους λόγους: 1. Στον ΟΗΕ θεωρείται ο υπεύθυνος του ναυαγίου των διακοινοτικών συνομιλιών. Ποτέ στην ιστορία του κυπριακού, από όποια ημερομηνία και αν την ξεκινήσεις, ΓΓ του ΟΗΕ δεν μίλησε τόσο καθαρά. Δύο ημέρες μετά την κατάρρευση των συνομιλιών στο Κραν Μοντάνα ο Α. Γκουτέρες στον Αμβούργο μπροστά στον Τ. Ερτογάν επαίνεσε την αποφασιστική υποστήριξη στη διαδικασία από την τουρκική ηγεσία! 2. Επιπρόσθετα, μια τέτοια προσωπικότητα που βαρύνεται με τραγικούς χειρισμούς στο κυπριακό στην παρουσία Γιούνκερ, Τίμμερμανς και Μογκερίνι δεν μπορεί να πάρει από την

ΕΕ κάτι πέρα από το μίνιμουμ. Στη σημερινή συγκυρία τα πράγματα έχουν ακόμα πιο πολύπλοκη διάσταση. Ο Ν. Αναστασιάδης εγκαταλείποντας το κυπριακό στο ράφι και κάνοντας τριμερείς με διάφορες αντιφατικές δυνάμεις στην περιοχή, δοκίμασε να σπρώξει τις ισορροπίες πάνω σε ένα αντιτουρκικό τόξο. Δύο δυνάμεις με τεράστιες αντιθέσεις μεταξύ του, (Ισραήλ, Αίγυπτος), δεν μπορούν να συνθέσουν κίνηση δυνάμεων κατά της Τουρκίας με όχημα το ε/κ δίκαιο στην «αοζ μας». Γι' αυτό όλα κατέρρευσαν με την πρώτη παρέμβαση της Τουρκίας όταν μπλόκαρε ιταλικό ερευνητικό σκάφος της ENI στην περιοχή «Σουπιά» ανοικτά από το Κάβο Γκρέκο το 2018. Έκτοτε όλα έγιναν όπως η ορθολογική εκτίμηση των πραγμάτων προέβλεπε: η ισορροπία δυνάμεων διαμόρφωσε εξελίξεις και η Τουρκία ελέγχει πλήρως τις θαλάσσιες ζώνες γύρω από την Κύπρο, ενώ η Λευκωσία κάνει τηλεδιασκέψεις με διάφορες χώρες για να δείξει στο εσωτερικό ακροατήριο ότι το project παραμένει ζωντανό. Η Αθήνα απολάμβανε τα τριμερή ταξίδια σε Κάιρο και Ιερουσαλήμ (Τσίπρας, Μητσοτάκης). Τώρα πληρώνει το τίμημα της αφροσύνης με την υπογραφή

του τουρκολιβυκού συμφώνου ως απάντηση στις τριμερείς περιόδους.

Η, υπό τον Κ. Μητσοτάκη, ελληνική κυβέρνηση, διαβάσει παράξενα τις εξελίξεις όπως δείχνει η αδράνεια ή η αδυναμία της να σκεφθεί πέρα από την καταγγελτική ρητορική. Η επιλογή ενός παραδοσιακού πολιτευτή της ΝΔ στη θέση του υπεξ, δείχνει ότι ο Κ. Μητσοτάκης ενδιαφέρεται να διαχειριστεί τις κρίσεις περισσότερους με όρους συσπείρωσης της κοινής γνώμης γύρω από αυτόν για να εμφανίζεται ως η «ασπίδα» απέναντι στην τουρκική πολιτική. Δύο τελευταίες κινήσεις του στηρίζουν περισσότερο την εκδοχή αυτή: είναι μάλλον πρωτότυπο ένας πρωθυπουργός να μιλά στο τηλέφωνο με τον περίεργον επιδιώξων γερουσιαστή Ρ. Μενέντεζ και, βέβαια, εξαιρετικά δυσάρεστο να σιωπά απέναντι στην εκτός κάθε ορίων επίθεση κατά του κορυφαίου καθηγητή Χ. Ροζάκη. Η αδυναμία της Αθήνας να κατανοήσει τα φαινόμενα επιτείνει τα αδιέξοδα. Κανένα τουρκολυβικό θέμα δεν θα υπήρχε αν η Αθήνα είχε έντιμη άποψη για την εξέλιξη των συνομιλιών στο κυπριακό και αν ο Α. Τσίπρας είχε το σθένος να μεταβεί στο Κραν Μοντάνα, όπως αρχικά ήθελε, αλλά του το απαγόρευσε ο κύπριος πρόεδρος. Ύστερα από αυτό,

κάρφωνε τον Αναστασιάδη ότι δεν ενδιαφερόταν για λύση, αλλά πλέον όλα ήταν πολύ αργά. Η κυπριακή ακροδεξιά ρυμουλεί εκ συστήματος κυβερνήσεις την Αθήνα. Άλλοτε εμφανέστερα, άλλοτε όχι, εκτός και αν η Αθήνα είχε πολιτική ηγεσία που ήξερε πού πάνε τα πράγματα. Κάτω από το βάρος των χαρακτηρισμών (μειοδότης, υποχωρητικός, προδότης) κατά κανόνα η αθηναϊκή ηγεσία –ακόμα και όταν πίστευε άλλα- υποχωρούσε μπροστά στο φόβο των χαρακτηρισμών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο Α. Παπάγος που ενώ γνώριζε ότι η πρώτη προφυγή στον ΟΗΕ ήταν λάθος, σύρθηκε σε αυτήν με την «απειλή» από τη Λευκωσία ότι αν δεν προσφύγει θα γίνει μέσω Συρίας! Χαρακτηριστικό παράδειγμα η τροποποίηση του συντάγματος της Ζυρίχης-Λονδίνου το 1963 όταν ο Κ. Καραμανλής το έμαθε από τις ειδήσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η φαρσοκωμωδία με τους S300 όταν ο Γ. Κληρίδης ζητούσε να έρθουν στην Κύπρο, έστω, χωρίς ανάπτυξη του συστήματος και να μείνουν μέσα στους κασhιες και ο Κ. Σημίτης έλαβε την απόφαση για να πάνε στην Κρήτη για να μείνει ανοικτή η ενταξιακή πορεία.

Μερικά κακομαθημένα παιδιά στη Λευκωσία έμαθαν το κόλπο να εκβιάζουν, να θέτουν ψευδή διλήμματα και να

επιβάλλουν την κρυφή τους ατζέντα όπως δείχνουν λ.χ. οι τραγελαφικοί χειρισμοί της πολιτικής ηγεσίας στην Ελλάδα για το σχέδιο του ΟΗΕ το 2004.

Κάτω από το βάρος της σκληρής ρητορείας του τότε ε/κ ηγέτη, ελάχιστοι μίλησαν στην ε/κ κοινή γνώμη με εντιμότητα. Η κομπανία περιχαρακώνεται, παραπέμπει τα πάντα στο χρόνο, δεν διαθέτει πραγματικά διεθνή ερείσματα και αλλάζοντας το νόημα των λέξεων εμφανίζεται στην κοινή γνώμη με το μανδύα της «διεκδικητικής» πολιτικής.

14. «Πέτσινα» Χρόνια,

05/07/2020

Από την κατάρρευση των συνομιλιών για επίλυση του κυπριακού στο Κραν Μοντάνα συμπληρώνονται ακριβώς τρία χρόνια. Η ε/κ κοινωνία πλέον δεν είναι ίδια. Ο πρωταγωνιστής του ναυαγίου έχοντας επίγνωση πως η αλήθεια καίει, πέρασε στην «επίθεση» με πολύ καθορισμένους στόχους:

Βρήκε έτοιμους από καιρό συμμάχους σε κόμματα που λένε «όχι σε όλα» και έτσι μετέτρεψε το Εθνικό Συμβούλιο (ΕΣ) να μηχανισμό προώθησης της πολιτικής της ακινησίας. Έχει τη σημασία του πως όταν είχαμε κάποια κινητικότητα ορισμένα κόμματα κάθε μέρα ζητούσαν έκτακτη σύγκλιση του ΕΣ για να αποτρέψουν τα «καταχθόνια» σχέδια. Τώρα, τρία χρόνια χωρίς συνομιλίες, δεν ζητούν σύγκλιση ούτε καν για τους τύπους, έστω μια φορά, αφού η δουλειά πάει «καλά».

Η πολιτική συνδιαλλαγή ανάμεσα στον Ν. Αναστασιάδη και τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο έδωσε την ευκαιρία στο δεύτερο να αποδείξει πως οι παλαιότερες φιλικές παραινέσεις του προς το ΕΛΑΜ δεν ήταν κενές περιεχομένου. Με καταιγισμό από δηλώσεις και εγκυκλίους προωθεί τις πιο ακραίες ντενκτασικές θέσεις στην ε/κ κοινωνία με χαρακτηριστική αμετροέπεια και τον δογματισμό της παντογνωσίας.

Έλεγχος της πληροφορίας έτσι που ο ε/κ αναγνώστης/θεατής να ακούει μόνο μια άποψη, την κυβερνητική. Πρακτικά, το πολιτικό ρεπορτάζ στην Κύπρο, με ελάχιστες εξαιρέσεις, ελέγχεται από τον υπουργό εξωτερικών. Η δημοσιογραφική ατζέντα υπαγορεύεται σε δημοσιογράφους που εργάζονται σε

Μέσα, οι ιδιοκτήτες των οποίων βρίσκονταν από παλιά στη «νέα» γραμμή Αναστασιάδη. Η συνάντηση Αναστασιάδη με ιδιοκτήτες Μέσων, πολύ γνωστών για τις απόψεις τους στη γραμμή «τζείνοι ποτζεί, εμείς ποδά», έχει επιφέρει σοβαρά πλήγματα στην ποιότητα της πληροφορίας που διακινείται στο νησί και αυτό συνιστά εξαιρετικά μεγάλη οπισθοδρόμηση.

Οι καταγγελίες του δημοσιογράφου Μ. Δρουσιώτη για εκτεταμένης μορφής παραβίασης των προσωπικών του δεδομένων και παραβίασης της επαγγελματικής του ζωής, δείχνει ότι η «μάχη» για επιβολή ελέγχου προκειμένου κάθε άποψη να ευθυγραμμίζεται με το κυρίαρχο αφήγημα, συγκρούεται ευθέως με την υπεράπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων ενός επαγγελματία της ερευνητικής δημοσιογραφίας και κάθε άλλου πολίτη. Η κατάσταση στην ελληνοκυπριακή κοινωνία αναφορικά με τη διακίνηση της πληροφόρησης βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο. Γι' αυτό, οι κοινωνικές δυνάμεις με ευαισθησία στα ζητήματα της πολυφωνικής έκφρασης, μπορούν να πάρουν το λόγο ανεξάρτητα με το περιεχόμενο των απόψεων που διατυπώνονται από δημοσιογράφους ή πολίτες, να τοποθετηθούν με ευθύτητα απέναντι στο ολοένα και πιο επικίνδυνο

επίπεδο άσκησης παραπληροφόρησης που καθημερινά κατακλύζει τη νήσο-συγκάλυψη του νέου στόχου στο κυπριακό, κατασκευή εξελίξεων που δεν υπάρχουν γύρω από την αοζ, ψευδείς ειδήσεις για δήθεν κόστος στην Τουρκία κλπ.

Ο κορονοϊός άλλαξε την ατζέντα και πιθανώς και τις προτεραιότητες Αναστασιάδη σε σχέση με τις επόμενες προεδρικές εκλογές. Η δημοτικότητα που του προσέφερε η γενικώς αποδεκτή παραδοχή της επιτυχημένης διαχείρισης κρίσης της πανδημίας, επέτρεψε σε αυτόν να κάνει επιλογές που, υπό άλλες συνθήκες, θα ήταν αδιανόητες: σε δύο θέσεις με αυστηρές ιδιαιτερότητες, των οποίων οι προδιαγραφές απαιτούν επιλογές από πρόσωπα ευρέως φάσματος και αποδεδειγμένης αμεροληψίας, (Γενικός Εισαγγελέας και ΒΓΕ), επέλεξε να διορίσει δύο εν ενεργεία υπουργούς του και μάλιστα πήρε και την ευνοϊκή ουδετερότητα του ΑΚΕΛ!

Οι επιθέσεις που δέχθηκε μαθήτρια που εξέφρασε την άποψή της για το κοσμικό δημόσιο σχολείο σε σχολική εφημερίδα και η αυθάδης δήλωση του υπουργού Παιδείας Π. Προδρόμου ότι «θυμίζει μεσαίωνα το γεγονός ότι κάποιοι από το πρωί μέχρι το βράδυ

χτυπούν την Εκκλησία», δείχνουν το πού οδηγείται η εκπαιδευτική διαδικασία στην Κύπρο. Η δήλωση Προδρόμου είναι μια χαρακτηριστική απόδειξη της πλήρους υποχώρησης της φιλελεύθερης τάσης στον ΔΗΣΥ και της στροφής του κεντρικού ΔΗΣΥ στην εθνικολαϊκιστική ρητορεία όπως βεβαιώνει η υποταγή του στην πολιτική Αναστασιάδη στο κυπριακό και οι μεταλλάξεις στο μεταναστευτικό σύμφωνα με επικοινωνιακές ανάγκες. Η θέση Προδρόμου ότι «σε κάποιους προξενεί ευχαρίστηση να πολεμάνε την ελληνικότητα και τη θρησκεία της Κύπρου και να ανακαλύπτουν στον 21ο αιώνα δικαιώματα που υπάρχουν από τον 19ο», συνιστά μίαν ακόμα απόπειρα να επανεισαχθούν στο δημόσιο λόγο έννοιες ξεπερασμένες από την ιστορική μας εξέλιξη-έννοιες που με το πρώτο ξύσιμο της επιδερμίδας επανέρχονται ως να μην έφυγαν ποτέ. Για ποια μορφή «ελληνικότητας» μιλά ο Π. Προδρόμου; Ποιος την εξέφρασε καλύτερα; Η δημιουργική αμφισβήτηση της παραδεδεγμένης «ελληνικότητας» από τον Σωκράτη ή η απίστευτης έκτασης ισοπέδωσή της από τη βυζαντική νομεγκλατούρα;

Ο Ν. Αναστασιάδης ασκεί την εξουσία κατά τρόπο που ευνοεί το γκρουπ από δυνάμεις του οποίου ηγείται ο ίδιος και φέρει το κάλυμμα του ΔΗΣΥ. Υπουργοποιήσεις, μετακινήσεις, μεταγραφές, έλεγχος προαγωγών όλες στοχεύουν στην απόκτηση του δικού του προσωπικού πλεονεκτήματος έναντι κάθε άλλου προσώπου με άλλα σχέδια, πρωτίστως του Α. Νεοφύτου, και βέβαια κάθε συνδυασμένης ομάδας στελεχών στον ΔΗΣΥ. Ο έλεγχος του συστήματος διορισμών από το προεδρικό, τού έχει προσδώσει το πλεονέκτημα του αιφνιδιασμού απέναντι σε κάθε μελλονική εξέλιξη. Αυτό ειδικά το σημείο κινεί πολλές δυνάμεις για να συναντηθούν στα μισά του δρόμου για να μπλοκάρουν αυτό το σχεδιασμό του γιατί θεωρείται κρίσιμης σημασίας απειλή τόσο για την κομματική τους ανάπτυξη όσο και σε αντίθεση σε πτυχές της ακολουθούμενης πολιτικής. Πιθανώς αυτή η προσωπαγής, επεκτατική αντίληψη στην άσκηση εξουσίας που σήμερα φαντάζει αριθμητικά ισχυρή υπό τον Αναστασιάδη, σχετικά σύντομα να πάρει την κατιούσα όταν το ένστικτο επιβίωσης άλλων σχηματισμών αλλά και μικρών δυνάμεων εντός ΔΗΣΥ θα αποκτήσει τα δικά του πολιτικά χαρακτηριστικά με τη

μορφή του συνασπισμού κατά της μονοπώλησης των πάντων.

15. Με μαεστρία στο βάλτο της ακήρυκτης διχοτόμησης

21/06/2020

Πιθανώς σε μιαν άλλη χώρα όλα αυτά θα έμοιζαν με θέατρο του παράλογου, παραταύτα στην νήσον εμφανίζονται ως «εξωτερική πολιτική». Τα παραδείγματα αφθονούν καθώς η στροφή Αναστασιάδη στο κυπριακό επέτρεψε σε όλο το φάσμα του εθνικολαϊκισμού να αφήσει όλα τα λουλούδια του να ανθίσουν:

Διαρκείς συμμαχίες και στρατιωτικές ασκήσεις γύρω από την Κύπρο για να στείλουμε «μηνύματα» στην Τουρκία. Ποιοι θα τις κάνουν; Κάποιοι άλλοι (όπως Αίγυπτος, Γαλλία, ΗΑΕ, Ιορδανία, Ισραήλ), καθώς η Κύπρος δεν διαθέτει ούτε ναυτικό, ούτε αεροπορία. Γιατί να τις κάνουν οι άλλοι για εμάς; Προφανώς επειδή έχουμε το δίκαιον με το μέρος μας. Πού και πότε έγινε κάτι ανάλογο και γιατί να γίνει τώρα στα ανοικτά της Κύπρου; Άγνωστον.

Αναβίωση του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Ελλάδας-Κύπρου. Παραβλέπω το γεγονός πως το δόγμα υπήρξε ένα κανονικό story telling από τον Γ. Αρσένη στη μάχη για τη διαδοχή του Α. Παπανδρέου και που αξιοποίησε κανονικά και ο Γ. Κληρίδης στο νησί, ουδείς απαντά το ερώτημα: άλλαξε κάτι στην αμυντική δυνατότητα της Κύπρου με το δόγμα; Προσέθεσε ισχύ; Πότε και πώς; Θυμίζω ότι απλώς παίξαμε με τη φωτιά με τους S300 και ευτυχώς που ο Γ. Κρανιδιώτης εισηγήθηκε να πάνε στην Κρήτη- και ο Κ. Σημίτης τον άκουσε- και έτσι έμεινε ανοικτή η πόρτα για την ενταξιακή διαδικασία...

Εσχάτως διάφοροι περίεργοι τύπου ζητούν ενίσχυση των εξοπλιστικών προγραμμάτων και ενδυνάμωση της ΕΦ. Βέβαια, αποφεύγουν να πουν αν διαθέτει το υπουργείο άμυνας ποσά πέρα από τις τρέχουσες υπηρεσιακές του ανάγκες και αν η αντοχές της οικονομίας μπορούν να ισορροπήσουν τις επιπτώσεις από τον κορονοϊό. Κουβέντα να γίνεται, μήπως ρωτά και κανένας τι σημαίνει για την Κύπρο να αδιαφορήσει για την πολιτική/διπλωματική διάσταση του κυπριακού και τι θα σημαίνει στροφή στην αμυντική προπαρασκευή;

Σε κάθε ανακοίνωση που προκύπτει μια αρνητική δήλωση για την Τουρκία, προβάλλεται μόνο αυτό το σημείο. Έτσι δημιουργείται η ψευδής εικόνα ότι η αποδοκιμασία ισούται με μέτρα, με κυρώσεις, με χαστούκια κλπ. Αν παραγνωρίζουμε τα συμφέροντα που έχουν οι άλλες χώρες, ή, αν υποτιμούμε τις ικανότητες της τουρκικής διπλωματίας, μόνο ένας είναι ο χαμένος. Επιπρόσθετα, ο όγκος της Τουρκίας είναι τόσο μεγάλος που και αν υπάρχουν κάποιες κυρώσεις τις απορροφά μέσα σε μια μέρα. Το αποκορύφωμα της ασταθούς εικόνας. Η προεδρία της ΓΣ του ΟΗΕ πέρασε χωρίς ανθυποψήφιο στον τούρκο διπλωμάτη Βολκάν Μποζκίρ. Ωστόσο, για ορισμένα υποταγμένα Μέσα, η Ελλάδα, η Κύπρος και η Αρμενία έκαναν σπουδαία κίνηση καθώς ζήτησαν ψηφοφορία για να αποτρέψουν τη διαβολής εκλογή Μποζκίρ...

Σε επαφές με άλλους ηγέτες, κατά κανόνα δεν βγαίνει κοινή ανακοίνωση. Στα ανακοινωθέντα που προωθεί η προεδρία ή το υπεξ γίνεται αναφορά μόνο στο τι είπαν οι κύπριοι επίσημοι, παραλείπεται κάθε άλλο τμήμα της συζήτησης και έτσι καλλιεργείται η ψευδής εντύπωση ότι όλοι μάς κατανοούν και ότι «κερδίζωμεν έδαφος», όπως έλεγε συχνά ο Σ. Κυπριανού. Εξαίρεση στον

κανόνα. Το ρωσικό υπεξ σε σχέση με την τηλεφωνική επικοινωνία Λαβρόφ- Χριστοδουλίδη στις 17/6 δημοσίως σημείωσε ότι “οι δύο υπουργοί είχαν επίσης μια εις βάθος συζήτηση για τις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο με έμφαση στις ενέργειες για προώθηση της διαδικασίας για διευθέτηση του Κυπριακού, περιλαμβανομένου του ρόλου των ΗΕ σε αυτή τη διαδικασία”. Αντίθετα το κυπριακό υπεξ στην ιστοσελίδα του λέει ότι δύο υπουργοί “συζήτησαν το κυπριακό ζήτημα, περιφερειακές υποθέσεις με έμφαση στις τελευταίες εξελίξεις στην Α. Μεσόγειο και την κατάσταση στη Λιβύη” (!).

Κυριαρχεί η μονομέρεια και βέβαια η συσκότιση επί των αποτελεσμάτων της κυπριακής προσπάθειας για απομόνωση της Τουρκίας στα διεθνή φόρα. Η κυπριακή διπλωματία για κανένα άλλο θέμα δεν ενδιαφέρεται, πλήν της καταδίκης της Τουρκίας. Στην πολιτική, ωστόσο, μετρά μόνο το αποτέλεσμα, ποτέ οι προθέσεις, ή οι δηλώσεις ή τα επίθετα. Το αποτέλεσμα είναι πως σήμερα μόνο τουρκικά ερευνητικά κινούνται στην κυπριακή ΑΟΖ. Κινούνται ως αποτέλεσμα μιας επιλογής: αντικατάσταση της διαδικασίας επίλυσης (μη συνομιλίες για τρία χρόνια) και τριμερείς περιοδείες για να

απομονωθεί η Τουρκία στα ζητήματα ενέργειας. Να το αποτέλεσμα!

Όσο περισσότερες δυσκολίες συναντούμε εκτός, άλλο τόσο μεγαλώνουν τα επίθετα εντός: παραβατικές, έκνομες, πειρατικές, προκλητικές κλπ ενέργειες της Τουρκίας. Στην πολιτική, όμως, μετρά μόνο το ουσιώδες, δηλαδή αν αυτά τα απέτρεψες με τις δικές σου επιλογές, όχι αν τα καταδίκασες.

Όλα μαζί τα πιο πάνω έδωσαν ώθηση στη μισαλλόδοξη ρητορία, στην εθνικολαϊκίστικη συνθηματολογία περί της υπεροχής του ε/κ έναντι κάθε άλλου κύπριου «μουλλά», που κακώς κατοικεί στο νησί και τυγχάνει να ανήκει σε άλλο εθνοφυλετικό κλίμα. Καθόλου τυχαίο που μόνο στην Κύπρο δεν κουνήθηκε φύλλο για τον Τ. Φλόιντ.

Έχουν περάσει ακριβώς τρία χρόνια χωρίς συνομιλίες με απέναντι τον μακράν πιο ορθολογικό τ/κ πολιτικό, τον Μ. Ακιντζί. Αν αυτό δεν είναι ο ορισμός του ε/κ ανορθολισμού, τότε οι έννοιες έχουν χάσει το νόημα τους. Ερμηνεύοντας τον Θουκυδίδη κατανοούμε τι έκανε η ε/κ ηγεσία στα τρία τελευταία χρόνια: «Άλλαξε την καθιερωμένη σημασία των λέξεων, ώστε να ταιριάζει με τις πράξεις της». Η παραπλάνηση αντικατάστηκε τη

λογική, το συλλογικό συμφέρον παραμερίστηκε, η ιδιοτέλεια πήρε τα ύψη, το πρόσκαιρο θεωρήθηκε ως μόνιμο, το μέλλον θυσιάζεται στην τυφλή πολιτική που μάς οδηγεί πιο βαθειά στο βάλτο της ακήρυκτης διχοτόμησης.

16. Πανδημία και εξωτερική πολιτική

07/06/2020

Η ηγεμονία χάνεται, η ηγεμονία διεκδικείται. Η παλαιότερη ηγεμονία των ΗΠΑ υποχωρεί-εσωστρέφεια, μείωση παγκόσμιας επιρροής, προβληματική εικόνα διεθνώς. Η ΕΕ συνέρχεται από το πρώτο κοροναϊκό σοκ και δείχνει τις δυνατότητές της. Η Ρωσία διεκδικεί μεμονωμένους στόχους (έλεγχος νότιας Συρίας, υπονόμηση ΕΕ, άλυτο κυπριακό), παραμένοντας ένας «αμυντικός» παίκτης στη διεθνή σκακιά. Η ΕΕ με τη συμφωνία Μέρκελ-Μακρόν βρήκε το βηματισμό της καθώς Βερολίνο και Παρίσι ενεργοποιούν τους αναγκαίους θεσμικούς μηχανισμούς που οδηγούν σε λύσεις. Η Άννα Διαμαντοπούλου στις 25 Μαΐου

σημειώνει πως «η συνεργασία αυτή λειτουργεί ως ατμομηχανή που κινεί το ευρωπαϊκό τραίνο προς τα εμπρός. Η γαλλογερμανική πρόταση για το ταμείο ανάκαμψης είναι ταυτόχρονα μία ιστορική υπέρβαση δύο ευρωπαϊκών «ταμπού»: το πρώτο είναι η γενναία αύξηση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού χωρίς επιπλέον εθνική συμμετοχή και το δεύτερο είναι η ευρωπαϊκή εγγύηση κοινού χρέους».

Στο ίδιο πλαίσιο τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία και Ισπανία) στις 30 Μαΐου με τους 4 Υπουργούς Άμυνας τους σε επιστολή στα 23 άλλα κράτη-μέλη σημειώνουν ότι «πρέπει να διατηρήσουμε, να ενισχύσουμε και να αναπτύξουμε την ικανότητά μας να δρούμε και να αντιδρούμε αυτόνομα, όπως μια Ένωση. Πρέπει να βελτιώσουμε σημαντικά την ικανότητά μας να αντιμετωπίζουμε τις υβριδικές επιθέσεις, τις επιθέσεις παραπληροφόρησης ή τις κυβερνοεπιθέσεις. Με άλλα λόγια, μια ασφαλή γραμμή μεταξύ των Γενικών Επιτελείων της Ένωσης, η οποία σήμερα δεν υπάρχει. Η συνεχιζόμενη κρίση της Covid-19 καταδεικνύει την ανάγκη για μια ισχυρότερη Ευρώπη, η οποία θα πρέπει

να ελέγχει τις βασικές τεχνολογίες και τις παραγωγικές ικανότητες, κυρίως στρατιωτικές».

Στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής στην Α. Μεσόγειο η Τουρκία ενίσχυσε την εικόνα της με την αποστολή βοήθειας συνδεδεμένης με τον κορονοϊό σε 80 χώρες. Ταυτόχρονα έχει ανοίξει έναν παράθυρο συνεννόησης με το Ισραήλ, ενώ γίνεται λόγος για βελτίωση σχέσεων με την Αίγυπτο. Κρίσιμο ζήτημα για την Τουρκία είναι η επερχόμενη από την 1η Ιουλίου Γερμανική προεδρία της ΕΕ, καθώς η Άγκυρα επενδύει στο Βερολίνο για βελτίωση της ευρωτουρκικής σχέσης με ανανέωση της από 1η Ιανουαρίου 1996 Τελωνειακής Ένωσης και της συμφωνίας για το μεταναστευτικό της 18ης Μαρτίου 2016. Στις 3 Ιουνίου ανακοινώνει έρευνες για υδρογονάνθρακες που «οριοθετούνται» από το Σύμφωνο Συνεργασίας Τουρκίας-Λιβύης, ενώ παραλαμβάνει νέα συστοιχία πυραύλων S400 από τη Ρωσία και συζητά μερική «συμπαγωγή» τους.

Στην Ελλάδα η εξωτερική πολιτική επιστρέφει στην περίοδο Σαμαρά. Με καταγγελίες, διαβήματα και με βλέμμα στην εσωτερική πολιτική αρένα δεν ασκεί διπλωματία. Η κακή ροή των πραγμάτων μπορεί να

αναστραφεί μόνο με διάλογο κορυφής και μόνο αν αξιοποιηθεί το υλικό των κειμένων που ετοιμάστηκε το 2003 και οδηγούσε το ζήτημα της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Όσοι αγνοούν τα κείμενα του 2003 μπορούν να δουν το αποτέλεσμα: όλα στη ροή του ανεξέλεγκτου και των επιπτώσεων του τυχαίου.

Στην Κύπρο ο Μακιαβελισμός καλά κρατεί. Ο Ν. Αναστασιάδης που έκανε σωστές κινήσεις στη διαχείριση της πανδημίας του κορονοϊού, έκανε ακριβώς τα αντίθετα στο κυπριακό. Σχημάτισε μια διαπραγματευτική ομάδα της οποίας τα μέλη είχαν διαμετρικά αντίθετες απόψεις. Η «ομάδα στήριξης του διαπραγματευτή», ουσιαστικά δεν υπήρχε. Η σύνθεση ήταν καλά υπολογισμένη για να μην οδηγήσει πουθενά. Για αυτό, αντιδρώντας σε αυτή την χαοτική κατάσταση ο Αλ. Μαρκίδης υπέβαλε παραίτηση.

Ενώ η πανδημία διέλυσε τις θαλάσσιες ψευδαισθήσεις της Λευκωσίας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε πρόταση για τον κυρωτικό νόμο για τη διακρατική συμφωνία του αγωγού EastMed. Ο Υπουργός Εμπορίου Γ. Λακκοτρύπης εκφράζει «την πεποίθηση της

κοινοπραξίας ότι αυτό το έργο έχει τις πιθανότητες να υλοποιηθεί», χωρίς να προσδιορίζει ποιος, πότε και με ποια χρήματα θα το υλοποιήσει! Σε αυτή την συγκυρία βλέπει κανείς ποιες δυνάμεις και ποιες χώρες έχουν πιάσει το νόημά της και τι σχέδια εμφανίζουν για να προωθήσουν τις θέσεις τους. Αφορμές μπορεί να δώσουν φυσικά φαινόμενα όπως λ.χ η «διπλωματία των σεισμών» στις ε/τ σχέσεις το 1999. Ευκαιρίες μπορεί να κτίσουν προηγηθείσες διμερείς αντιπαραθέσεις όπως έγινε με την Τουρκία και τη Ρωσία μετά την κατάρριψη ρωσικού πολεμικού αεροσκάφους από τουρκικό πύραυλο-σήμερα οι σχέσεις των δύο χωρών είναι σε πολύ καλό επίπεδο. Ώθηση στη διπλωματία παρέχει η εξάπλωση της πανδημίας του κορονοϊού όπως βεβαιώνει η γαλλογερμανική προσέγγιση στην ευρωπαϊκή οικονομία και την άμυνα. Οι ευκαιρίες μπορεί να είναι μέρος του τυχαίου. Οι ευκαιρίες μπορεί να οικοδομηθούν. Οι ευκαιρίες κερδίζονται αν επιδιώκεις στόχους ή αν θέτεις το μακροπρόθεσμο συμφέρον μιας χώρας πάνω από το πρόσκαιρο όφελος ή τα συγκυριακά κέρδη.

Η Κύπρος παραμένει «ακίνητη». Με διακηρύξεις υπέρ της επίλυσης του κυπριακού, αλλά καθημερινά, με έργα, προώθηση στην κοινή γνώμη της ιδέας ότι δεν μπορεί να γίνει τίποτε. Όταν ο Α. Γκουτέρες ζητά συνομιλίες «με την αίσθηση του επείγοντος», καμμιά κίνηση Αναστασιάδη δεν συμβαδίζει με την έκκλησή του. Κανένας πλέον δεν περιμένει να πούμε αν και τι θέλουμε-όλοι έχουν καταλάβει. Είναι αυτή η πολιτική που άνοιξε τον ασκό του Αιόλου τόσο στην κυπριακή ΑΟΖ όσο και μερικώς στο Αιγαίο. Η Λευκωσία με μάτια ερμητικά κλειστά και με εφόδια τις τηλεδιασκέψεις οδεύει στο περιθώριο. Συμμαχίες μηδέν. Αλληλεγγύη στο μίνιμουμ. Κανένας δεν επιθυμεί να ασχοληθεί ξανά με το κυπριακό. Τηλεδιασκέψεις: ένα ασήμαντο άλλοθι, της Μακιαβελικής επιλογής «μηδέν συνομιλίες» ώστε ο χρόνος να οριστικοποιήσει το είδος της «λύσης».

17. Η «Μυστική» ψήφος στον Τατάρ!

17/05/2020

Μέσα σε 24 ώρες ανεδείχθη για ακόμα μια φορά η πραγματική φύση της κατάστασης στη νήσο. Στις 14 Μαΐου τρεις μεγάλες ειδήσεις:

1. Ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες σε επιστολή του στον τ/κ ηγέτη Μ. Ακιντζί «προτρέπει τους δύο ηγέτες να βρουν επιπρόσθετους τρόπους για την ασφάλεια και την εμπιστοσύνη μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Μόλις σταθεροποιηθεί η κατάσταση υγείας στο νησί... να υπάρξει κοινή συμφωνία στις ρυθμίσεις για να ανοίξουν και πάλι τα σημεία διέλευσης». Ενθαρρύνει δε τους ηγέτες σε όλα αυτά τα θέματα «να συνεργαστούν με την Ειδική Εκπρόσωπό του Ελ. Σπέχαρ», ενώ για την αντιμετώπιση της πανδημίας «είναι απαραίτητο να ξεπεραστούν οι ασυμφωνίες των πλευρών επειδή η καταπολέμηση μπορεί να επιτευχθεί μόνο με συνεργασία».

2. Η Πρόεδρος της Επιτροπής Φον ντερ Λάιεν σε επιστολή της στον Μ. Ακιντζί αφού συμφώνησε με την άποψη του «ότι σε αυτόν τον αγώνα όλοι οι παράγοντες πρέπει να βρίσκονται σε συντονισμό» τόνισε τα εξής: «για να γίνει η ΕΕ υποβοηθητική προς την τ/κ κοινότητα κατά τρόπο επείγον στην αντιμετώπιση της πανδημίας, γίνονται διεργασίες για μεγαλύτερη βοήθεια μεσοπρόθεσμα, ώστε να αντιμετωπιστούν οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας».

3. Στον αντίποδα, η άλλη είδηση. Η ηλ. «Καθημερινή» μάς πληροφορεί ότι «η πλατφόρμα διερευνητικής δημοσιογραφίας, Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP) αναφέρεται εκτενώς στην παραχώρηση «χρυσών» διαβατηρίων, σε μέλη της βασιλικής οικογένειας της Σαουδικής Αραβίας-συνολικά 7- τα οποία απέκτησαν μέσω του αμφιλεγόμενου, όπως χαρακτηρίζεται, προγράμματος πολιτογραφίσεων. Σύμφωνα με το δημοσίευμα, κάτοχος κυπριακού διαβατηρίου είναι ο Σαουδάραβας Saud bin Abdulmohsen bin Abdulaziz Al Saud ο οποίος υπέβαλε αίτηση και έλαβε το κυπριακό διαβατήριό το 2017». Για το θέμα αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε επιστολή σε Κύπρο, Μάλτα και Βουλγαρία την 1η Απριλίου 2020 με την οποία ζητά «πλάνο με το οποίο να καταργούνται τα επενδυτικά προγράμματα πολιτογράφησης επενδυτών. Ο Υπες Ν. Νουρής δήλωσε πως «δεν υπάρχει καμία πρόθεση τερματισμού του προγράμματος. Με τα μέτρα που πάρθηκαν μετά τον Μάιο του 2019 θεωρούμε πως όχι μόνο δεν συντρέχει λόγος τερματισμού, αλλά αντίθετα ο έλεγχος που γίνεται πλέον είναι υπέρμετρος». (ρεπορτάζ από τον ηλ.

«Φιλελεύθερο»). Η ΕΕ, έστω με σημαντική καθυστέρηση, θέτει τους κανόνες σε θέματα που αφορούν την ευρωπαϊκή πολιτική για τις πολιτογραφήσεις συνεπώς υποστηρίζει τους κανόνες για την ευρωπαϊκή ασφάλεια, την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Η Κύπρος πωλεί ευρωπαϊκά διαβατήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η ΕΕ με τον πιο επίσημο τρόπο ζητά χρονοδιάγραμμα για τον τερματισμό του προγράμματος.

4. Η Λευκωσία παρακολουθεί την αποστασιοποίηση κεντρικών παικτών από τους χειρισμούς της. Αδιαφορία των ηγετών της ΕΕ στα παράπονα Αναστασιάδη στη τελευταία τηλεδιάσκεψή τους. Ομόφωνη άρνηση των μελών του ΣΑ του ΟΗΕ σε οποιανδήποτε αναφορά στις εκθέσεις του Συμβουλίου σχετικά με τις παραβιάσεις της κυπριακής ΑΟΖ από τουρκικά ερευνητικά σκάφη. Διπλωμάτες στο κυπριακό Υπεξ θεωρούν ότι για την απομόνωσή της Λευκωσίας ευθύνεται η Ειδική Αντιπρόσωπος του ΓΓ του ΟΗΕ στην Κύπρο Ε. Σπέχαρ προς την οποία στρέφονται διάφορα παράπονα ότι δεν εκτελεί σωστά τα καθήκοντά της. Πιθανώς γι' αυτό το λόγο, ο ΓΓ του ΟΗΕ ενθαρρύνει τους ηγέτες «να

συνεργαστούν με την Ειδική Εκπρόσωπό του Ελ. Σπέχαρ». Προφανώς ο ΓΓ δεν συμερίζεται τα τεχνάσματα μιας ομάδας στο κυπριακό υπεξ που πιστεύει στις αξίες της επετηρίδας-πάντα εν ονόματι της υπεράσπισης της μισής πατρίδας.

5. Οι χειρισμοί της Λευκωσίας την έχουν οδηγήσει από το αίτημα για «μηδέν στρατός, μηδέν εγγυήσεις» στο «μηδέν συνομιλίες» και «όλος ο στρατός στη θέση του», την στιγμή που έχει δίπλα της τον πιο ορθολογιστή πολιτικό ηγέτη στην ιστορία της τ/κ κοινότητας. Ρώτησαν τον Μ. Ακιντζί στις 8 Μαΐου αν είναι τσακωμένος με την Άγκυρα. Απάντησε: «Με την κυβέρνηση της Τουρκίας μπορεί να υπάρχουν κάποιες διαφωνίες, αυτό δεν το κρύβω, εάν το θέμα είναι να αλλάξει κάποιος την ταυτότητά του για να μοιάσει με κάποιον άλλον. Αν ήταν έτσι, τότε θα ήμασταν απλά το αντίγραφο κάποιου άλλου. Ο τ/κ λαός δεν με εξέλεξε για να γίνω κούκλα (αχυράνθρωπος-μαριονέτα). Με εξέλεξε για να γίνω ο δικός του πρόεδρος»-ρεπορτάζ ΚΥΠΕ. Αν με αυτόν τον τ/κ ηγέτη, με τα πιο πάνω χαρακτηριστικά, ο Ν. Αναστασιάδης κάνει ότι περνά από το χέρι του για μηδέν επικοινωνία και μηδέν συνομιλίες, τότε οι χειρισμοί του αφορούν την στήριξη στην υποψηφιότητα

Ε. Τατάρ στις εκλογές για την ανάδειξη νέου τ/κ ηγέτη στις 6 Οκτωβρίου. Έσπευσε πρώτος να κλείσει 4 σημεία διέλευσης, όταν ο κορονοϊός πανηγυρικά εμφανιζόταν στο χώρο των αφίξεων στο αεροδρόμιο Λάρνακας! Ο Ε. Τατάρ πήρε τη σκυτάλη και έκλεισε όλα τα άλλα. Το ζήτημα με τη διαχείριση των σημείων ελέγχου από και προς την κατεχόμενη Κύπρο, η αχρήστευση για δύο και πλέον μήνες της Τεχνικής Επιτροπής για την Υγεία, η άρνηση για κάθε επικοινωνία επαφή μέσω skype με τον Α. Ακιντζί-η μόνη που έγινε ήταν με πρωτοβουλία του τ/κ ηγέτη- ισούται με την αντίληψη που έχει κάποιος για το συνολικό κυπριακό. Συγκρούονται ακόμα μια φορά οι δυνάμεις της ακινησίας με τις δυνάμεις που επιζητούν κινητικότητα και επίλυση. Ο Ν. Αναστασιάδης κάνει ένα μέρος από την προεκλογική καμπάνια του Ε. Τατάρ. Επιδιώκει το τέλειο άλλοθι: «εγιώ έν τζιαι, αλλά ο Τατάρ...».

18. Η τελευταία ζαριά στις εξορύξεις!

10/05/2020

Η μια μετά την άλλη οι εταιρείες εξορύξεων αποχωρούν από το ερευνητικό πρόγραμμα στην κυπριακή ΑΟΖ. Η

πανδημία του κορονοϊού, η θεαματική πτώση των τιμών του πετρελαίου, η αστάθεια προκαλεί νέες αξιολογήσεις από όλους. Η Τουρκία την ίδια περίοδο ανέβασε στροφές. Τα γεωτρητικά σκάφη «Φατίχ» και «Γιαβούζ» μαζί με το σκάφος για σεισμικές έρευνες «Ορούτζ Ρεϊς» κινούνται στην Ανατολική Μεσόγειο. Η διαφορά ανάμεσα στις δύο επιλογές έγκειται στο εξής: στις εταιρείες εξόρυξης όπως η Exxon Mobil, η ENI, η DELEK, και, δευτερευόντως στην TOTAL, οι μέτοχοι έχουν τον κύριο λόγο και αποφασίζουν με τα δικά τους εμπορικά/οικονομικά κριτήρια. Η Τουρκία κινεί τα ερευνητικά σκάφη της με κρατική στήριξη και δεν επηρεάζεται σε τέτοιο βαθμό από τις εξελίξεις, όπως επηρεάζονται οι ιδιωτικές εταιρείες. Η Άγκυρα αξιολόγησε τις προτεραιότητές της στην περιοχή και αποφάσισε να δώσει βάρος στα μελλοντικά σενάρια στην Α. Μεσόγειο. Πρώτο, να ασκήσει πίεση στο εσωστρεφές λόγω κορονοϊού Ισραήλ. Δεύτερο, παρά τις συνέπειες που και η ίδια υφίσταται λόγω της πανδημίας εξακολουθεί να δίνει προτεραιότητα στα ζητήματα ενέργειας-αγωγοί με χώρες της Κ. Ασίας, TANAP, χώρα-σταθμός στη μεταφορά ενέργειας με αγωγούς από την ζώνη του Καυκάσου στην Ευρώπη. Τρίτο, να στείλει

σήμα στις εταιρείες ότι στην επόμενη κάθοδό τους στην περιοχή τα πράγματα δεν θα είναι όπως στο παρελθόν, καθότι πλέον θα είναι σημαντικός παίκτης και, υπό προϋποθέσεις, εταίρος τους.

Οι εταιρείες έχουν τη δική της αντίληψη στα πράγματα. Η ExxonMobil ανακοίνωσε στις 13 Απριλίου αναστολή των γεωτρήσεων της εξαιτίας του κορονοϊού και λόγω της αστάθειας που παρατηρείται στις διεθνείς αγορές πετρελαίου. TOTAL και ENI ακύρωσαν κάθε προγραμματική κίνησή τους μέσα στο 2020, προφανώς γιατί καμμία εταιρεία δεν θέλει να επενδύσει σε μια περίοδο με τόσο υψηλό ρίσκο. Σε όλες τις εξελίξεις πλέον παίζει κύριο ρόλο η παρουσία της Τουρκίας με δικά της ερευνητικά πλοία γιατί καμμία εταιρεία δεν επιθυμεί να έρθει σε αντιπαράθεση με την Τουρκία. Παρά το γεγονός ότι οι δραστηριότητες αυτές εξελίσσονται χωρίς την πλέον κατάλληλη τεχνική προετοιμασία και εκπέμπουν κυρίως πολιτικά μηνύματα, μια πιθανή ανακάλυψη φυσικού αερίου από τουρκικό σκάφος θα αλλάξει τις ισορροπίες στην περιοχή. Είναι ενδιαφέρουσα η περίπτωση της ισραηλινής DELEK. Σύμφωνα με την <https://energypress.gr> «η χρηματιστηριακή της αξία της

έχει υποχωρήσει κατά 72% από την αρχή του έτους. Σύμφωνα με τη Globes, πρόσφατα παρουσιάστηκε έκθεση ανεξάρτητης εταιρείας που αναφέρει ότι ο όμιλος θα μπορέσει να αντεπεξέλθει φέτος στις υποχρεώσεις του, αλλά το μέλλον είναι αβέβαιο»

Αυτή η κατάσταση δεν αντιμετωπίζεται με καταγγελίες από την πλευρά της Λευκωσίας. Χρειάζεται καθαρή σκέψη και σημαντικές πολιτικές αποφάσεις. Η Τουρκία μετά το Κραν Μοντάνα άλλαξε τη στάση της κάνοντας την εκτίμηση ότι ο ε/κ ηγέτης δεν έχει καμιά διάθεση για σοβαρές συζητήσεις στο κυπριακό. Γι' αυτό: πρώτο, ζήτησε από τον Μ. Ακιντζί να βάλει στην ατζέντα του και το σενάριο για άλλες λύσεις στο κυπριακό, πέρα από την ΔΔΟ, δεύτερο αποφάσισε να ακυρώσει το επικοινωνιακό πλεονέκτημα που απέκτησε η Λευκωσία στις επαφές της με το Ισραήλ και την Αίγυπτο, και, τρίτο, επιχειρεί να θέσει τις διαβουλεύσεις της με τις εταιρείες εξόρυξης πάνω σε άλλη βάση. Η κυπριακή κυβέρνηση έχει μηδαμινές ελπίδες να επηρεάσει τα πράγματα από τη στιγμή που οι βασικοί παίκτες αλλάζουν κατεύθυνση. Όταν αλλάζουν τα δεδομένα, αλλάζεις και εσύ χειρισμούς. Ο Υπουργός Εμπορίου Γ. Λακκοτρύπης προσποιείται ότι χειρίζεται τα ενεργειακά γύρω από τη

νήσο τη στιγμή που γνωρίζει καλύτερα παντός άλλου ότι δεν ελέγχει την κεντρική φορά των πραγμάτων. Το ζήτημα αποκτά διαστάσεις ελαφρότητας, αν κρίνω από το εξής δημοσίευμα: «Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ενημερώθηκε σήμερα σε τηλεδιάσκεψη από τον Υπουργό Ενέργειας, Γ. Λακκοτρύπη. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, βουλευτής του ΔΗΣΥ, Ανδρέας Κυπριανού δήλωσε ότι «σε σχέση με τις τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ η θέση του Υπουργείου, την οποία ασπάζονται και άλλοι σοβαροί παίκτες, είναι ότι πρόκειται περισσότερο για πολιτικές προσπάθειες παρά επί της ουσίας. Η κατάσταση παρακολουθείται στενά χωρίς να δώσει περαιτέρω λεπτομέρειες». («Φιλελεύθερος» 5/5).

Η Λευκωσία έτσι όπως έχουν διαμορφωθεί οι συνθήκες, δεν έχει ποικιλία από επιλογές για να επιλέξει την «καλύτερη», υπό τις περιστάσεις. Ή επιστρέφει με σοβαρότητα για να διεξέλθει το «τελευταίο μίλι» στις συνομιλίες για επίλυση του κυπριακού, ή θα δει τα σενάρια και τα πλάνα που έχουν καλλιεργηθεί την τελευταία πενταετία να συντρίβονται με πάταγο στις θαλάσσιες ζώνες της με την πληρη εξουδετέρωση των

πλεονεκτημάτων από τις έρευνες φυσικού αερίου. Η κυβέρνηση Αναστασιάδη, αν κρίνω από τις δηλώσεις Λακκοτρύπη, δεν φαίνεται να δείχνει προθυμία να δει τα δεδομένα και να αναπροσαρμόσει την πολιτική της. Πιθανόν να έχει επιλέξει την τακτική της άρνησης της πραγματικότητας όπως λ.χ δείχνει η επιλογή του να μην κατανοεί τη γενική αδιαφορία που συνάντησε ανάμεσα στους ηγέτες της ΕΕ στη τελευταία συνάντησή τους, καθώς και τη συνεπή άρνηση του ΣΑ του ΟΗΕ να μιλήσει στις εκθέσεις του για τις δραστηριότητες τουρκικών πλοίων μέσα την κυπριακή ΑΟΖ. Ο Ν. Αναστασιάδης προτιμά την πολιτική της καταγγελίας και «ότι βγει». Αλλά πλέον δεν έχει ακροατήριο για να ακούσει άλλες καταγγελίες-και οι άλλοι έχουν προβλήματα, και οι άλλοι έχουν συμφέροντα, και οι άλλοι γνωρίζουν ποιος ευθύνεται για το παρόν αδιέξοδο.

19. 1η Μαΐου 2004: Το «τριπλούν» που δεν έγινε...

03/05/2020

Φαίνεται μάλλον ως ένα ακόμα κυπριακό κατόρθωμα: 16 χρόνια μετά την 1η Μαΐου 2004, 16 χρόνια από την

ένταξη της νήσου στην ΕΕ, η σημαντικότερη ημερομηνία στη σύγχρονη ιστορία μας περνά, σχεδόν, απαρατήρητη. Φυσιολογική εξέλιξη μιας «ανάποδης» πορείας με παρέα την στοχευμένη προχειρότητα. Κεντρική επιδίωξη της ένταξης –τουλάχιστον για τους οραματιστές της- αποτελούσε η επίλυση του κυπριακού, η ενταξιακή διαδικασία και η ένταξη καθευτή να εξελιχθούν σε καταλύτη της λύσης-αλλαγή γηπέδου, νέο υλικό προς αξιοποίηση. Αυτή η στρατηγική οικοδομήθηκε βήμα βήμα (1999, 2002), με μια σοβαρά επεξεργασμένη στρατηγική. Οι δύομιση παίκτες (Κύπρος, Τουρκία, Ελλάδα) να αλλάξουν το πλαίσιο της αντιπαράθεσης σε win win στρατηγική-επίλυση του κυπριακού με αξιοποίηση του ευρωπαϊκού πλαισίου, ενταξιακές συνομιλίες για την Τουρκία (2004, 2005), Χάγη για τις διαφορές Ελλάδας- Τουρκίας στο Αιγαίο-1999, 2003, 2004. Ήταν έναν μεγάλο γεωπολιτικό project το οποίο με το σχεδιασμό του Γ. Κρανιδιώτη (1986, 1999), τη συστηματικότητα και τη σοβαρότητα του Κ. Σημίτη, κέρδισε τη θετική ψήφο των 14 άλλων εταίρων της Ελλάδας, (κυρίως Σιράκ, Σρέτερ, Κούκ, 1999), πήρε ενεργητική υποστήριξη από τις ΗΠΑ (Χόλμπρουκ) και έφερε τα πράγματα στο παρά ένα των λύσεων

(εκπαραθύρωση Ντενκτάς για επίλυση στο κυπριακό, Χάγη για Αιγαίο, εισιτήριο για Τουρκία για να μπει στο ενταξιακό τρένο). Αυτό πρέπει να λέγεται με μεγάλη σαφήνεια: είναι η ε/κ ηγεσία που παρεμπόδισε μια μεγάλη γεωπολιτική αλλαγή, αυτήν που φιλοδοξούσε να φέρει όλους τους παίκτες της περιοχής μέσα σε μια νέα ισορροπία συμφερόντων με επίκεντρο τις Βρυξέλλες και με άξονα αλλαγής τον «τρόπο ΕΕ»-αξιοποίηση του συνταγματικού της πλαισίου, αποδοχή του θεσμικού υλικού της (ΕΚΤ, Ευρώ, ΟΝΕ, Ασφάλεια, Προγράμματα).

Κανένα, ωστόσο, σενάριο, δεν θα συναντήσει με έργα την ε/κ πατέντα. Στόχος της κυρίαρχης ε/κ σκέψης είναι να τιμωρήσουμε την Τουρκία για την εισβολή, να την εξαφανίσουμε από το χάρτη των παγκόσμιων αλληλεξαρτήσεων, να νικήσουμε εμείς και να χάσουν όλοι οι άλλοι. Τέτοιο ζήτημα στην ευρωπαϊκή πολιτική σκέψη δεν υφίσταται. Η ευρωπαϊκή αντίληψη ως επιδίωξη λύσεων όπου όλοι οι παίκτες- στο βασικό πλαίσιο και σε διαφορετικά επίπεδα-, θα αποκτήσουν οφέλη, δεν έχει ακόμα προσγειωθεί στο αεροδρόμιο Λάρνακας.

Με την εκλογή Ακιντζ (2015), ο πρόεδρος της Επιτροπής Γιούνκερ ήρθε στη Λευκωσία με σκοπό να συμβάλει στην επανεκκίνηση του συνολικού εγχειρήματος της επίλυσης. Για να βοηθήσει στην αλλαγή κλίματος ασχολήθηκε ακόμα και με το χαλλούμιν, παρά τις πρωτες του αντιδράσεις («για ένα τυρί; Για σκεφτείτε πόσα τυριά διαθέτει η Γαλλία;»). Παρά ταύτα, ασχολήθηκε με το χαλλούμιν προσφέροντας μίαν ακόμα πιο σημαντική δυνατότητα. Έκτοτε σημαντικές ευκαιρίες προς αξιοποίηση πήγαν στο καλάθο των αχρήστων. Η συμμετοχή Γιούνκερ, Τίμμερμαν, Μογκερίνι στην τελευταία φάση των συνομιλιών για επίλυση του κυπριακού το 2016 και 2017 (Μον Πελεράν, Γενεύη, Κραν Μοντάνα), συνέπεσε με μια αρκετά σημαντική προσπάθεια της ΕΕ να βρει φόρμουλες ευρείας αποδοχής που θα οδηγούσαν στην επίλυση. Ο Γιούνκερ ανακοίνωσε στη Γενεύη (Γενάρης, 2017) οικονομική βοήθεια στο νησί από τρία δις ευρώ σε περίπτωση λύσης. Η Μογκερίνι εργάστηκε πάνω στα ζητήματα της ασφάλειας που απέφεραν καρπούς. Όλη η προσπάθεια προσέκρουσε στην πλήρη αποκάλυψη του «μυστικού πλάνου» που εξ αρχής φαίνεται ότι είχε ο ε/κ ηγέτης-σχέδιο με την κωδική ονομασία «ποτέ ξανά συνομιλίες

όσο εγώ είμαι πρόεδρος». Μέσα από συστηματικά τεχνάσματα έσπρωξε τα πράγματα στην πλήρη ακινησία-δήθεν χάθηκαν τα πρακτικά του ΟΗΕ, ανακάλυψε δύο «Πλαίσια Γκουτέρες», πρότεινε «αποκεντρωμένη» ομοσπονδία, αλλά ποτέ δεν την προσδιόρισε, εισηγήθηκε νέα συνταγματική δομή, αξιοποίησε το ΕΛΑΜ για να προκαλέσει και άλλα προβλήματα στη διαδικασία με το ψήφισμα της Βουλής για την σχολική αναφορά στην 15 Ιανουαρίου 1950. Τι πήγε λάθος από την πλευρά της ΕΕ στην τελευταία τριετία; Θεωρώ ότι η ΕΕ θα μπορούσε να συνοδεύει την καταδίκη της τουρκικής συμπεριφοράς στην κυπριακή ΑΟΖ με την επιδίωξη επίλυσης στο κυπριακό στη βάση του Πλαισίου Γκουτέρες. Στήριξη στη Λευκωσία, υπό προϋποθέσεις και μέσα σε συμφωνημένο χρονικό πλαίσιο. Η ενασχόληση με σκέτες κυρώσεις ουδέν απέδωσε, αν δεν έκανε τα πράγματα ακόμα πιο πολύπλοκα. Η παλαιότερη γενιά των ευρωπαίων πολιτικών διαμόρφωνε ευρωπαϊκές στρατηγικές και καλούσε τους «παίκτες» να εργαστούν σε μια κατεύθυνση που υπηρετούσε τόσο το κοινοτικό όσο και το εθνικό συμφέρον. Σήμερα τμήμα της νέας γενιάς ηγετών στην ΕΕ, προσέχει τι θέλει το κράτος- μέλος και υποβαθμίζει

το άλλο σκέλος. Η ΕΕ, ωστόσο, δεν είναι μια συντεχνία όπου το κάθε κράτος- μέλος έχει εξ ορισμού δίκαιον. «Κανονικό» μέλος σημαίνει να αναγνωρίζεις το ευρύτερο κοινοτικό συμφέρον με έργα. Η ΕΕ ως πολιτικός οργανισμός οφείλει να διαμορφώνει στρατηγικές, ή να επαναλαμβάνει στοιχεία από προηγούμενες πρακτικές της. Η λανθασμένη στάση της ΕΕ συνέβαλε, σε ένα βαθμό, στη διεύρυνση του σημερινού στρατηγικού αδιεξόδου. Χρειάζεται ηγεσία στην εξωτερική πολιτική της ΕΕ (Λαϊέν, Μπορέλ, Σχοινάς) η οποία να πάει πέρα από τις καταδίκες, τις ισορροπίες ή τις δημόσιες σχέσεις. Με αναζωογόνηση της ευρωτουρκικής σχέσης (όπως η ανανέωση της Τελωνειακής Ένωσης Τουρκίας-ΕΕ και η κατάργηση των θεωρήσεων βίζας εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις). Με στήριξη σε από κοινού προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης για Ελλάδα-Τουρκία και με καθαρή συνεννόηση με τη Λευκωσία. Η ένταξη αφορά όλο το νησί, η αδιαφορία για την επίλυση παραβιάζει πρόνοιες της Συνθήκης Προσχώρησης του 2003 και συνεπώς συνιστά παραβίαση μέρους του κοινοτικού κεκτημένου που συνοδεύει, υπό προϋποθέσεις, τη συμμετοχή μας.

20. Η εξωτερική πολιτική στο καλάθι μιας διαιτίας,

26/04/2020

Η κυπριακή εξωτερική πολιτική της Λευκωσία περιστρέφεται γύρω από δύο κύρια χαρακτηριστικά, πρώτο τους χειρισμούς Αναστασιάδη στο Κραν Μοντάνα και, δεύτερο, την αλλαγή προσώπου στην ηγεσία του Υπουργείου Εξωτερικών-από τον Ι. Κασουλίδη στον Ν. Χριστοδουλίδη. Τα δύο σημεία στην πραγματικότητα έχουν εξελιχθεί σε ένα: ο νέος Υπεξ συμμετείχε σε όλο τον σχεδιασμό Αναστασιάδη στη διαχείριση του κυπριακού. Είναι πολύ πιθανό η παρουσία Ι. Κασουλίδη στη θέση του Υπουργού να ήταν πλέον κάτι βαρετό για το προεδρικό. Ο Ι. Κασουλίδης εμφάνισε σημάδια κόπωσης: μάλλον δύσκολα θα μπορούσε να δώσει ανοικτή στήριξη στη νέα γραμμή Αναστασιάδη όπως υλοποιήθηκε στο Κραν Μοντάνα. Βέβαια, ούτε και ο ίδιος ο Ι. Κασουλίδης ανήκει στην πάστα των πολιτικών που θα μπορούσε να υπερασπιστεί δημόσια τις ιδέες του σε διαφωνία με τον Ν. Αναστασιάδη. Έτσι η αποχώρηση Κασουλίδη από το Υπουργείο Εξωτερικών

φάνηκε τη στιγμή εκείνη η πιο κατάλληλη φόρμουλα και για τους δύο. Ο Ν. Χριστοδουλίδης, νέος διπλωμάτης «με καλές συστάσεις», με πολύ καλή δημόσια εικόνα και συγκρατημένο λόγο εφάνταζε τον Φεβρουάριο του 2018 ως μια κατάλληλη επιλογή. Η πάροδος των δύο και πλέον ετών στην ηγεσία του Υπουργείου παρέχει ένα επαρκές χρονικό πλαίσιο για να αναλυθούν οι δυνατότητές του στη διαχείριση κρίσιμων θεμάτων εξωτερικής πολιτικής. Εξ' αρχής ο Ν. Χριστοδουλίδης διαπίστωσε ότι η εξωτερική πολιτική της Κύπρου ήταν «μονοθεματική» γι' αυτό και πήρε κάποιες πρωτοβουλίες για να την καταστήσει πιο ανοικτή. Παραδείγματα: γυναίκα και διπλωματία, διπλωματία και μη κυβερνητικές οργανώσεις, η Κύπρος ως χώρα μέλος της ΕΕ που να συνεισφέρει ευρωπαϊκή εμπειρία σε χώρες της περιοχής. Αυτές οι πρωτοβουλίες, αν και περιορισμένης εμβέλειας, ήταν κινήσεις προς τη σωστή κατεύθυνση. Η θεματολογία που σφράγισε τα πράγματα ήταν βέβαια η διαχείριση του κυπριακού κάτι για το οποίο ο Ν. Χριστοδουλίδης αφιέρωσε το κύριο κομμάτι του χρόνου του. Έτσι,

1. Ανέλαβε το βάρος να εξηγήσει την ε/κ πολιτική στον Κραν Μοντάνα. Αυτή η προσπάθεια μπορεί να απέδειξε την αφοσίωση του στη νέα πολιτική Αναστασιάδη, εντούτοις ο ίδιος έχασε σοβαρούς πόντους στη διεθνή κοινότητα καθώς όλες οι ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις και οι εν Κύπρου διπλωμάτες γνώριζαν, απ' ευθείας από τον ΟΗΕ, ή την Φ. Μογκερίνι, τι ακριβώς έγινε στο Κραν Μοντάνα. Γνώριζαν επίσης τόσο τις προτάσεις Τσαβούσογλου, όσο και τις κινήσεις Γκουτέρες, συνεπώς οι προσπάθειές του για ενημέρωση, μάλλον γινόταν ως σχεδόν μια τυπική διαδικασία.

2. Είναι γεγονός ότι στο πρώτο στάδιο της ανάπτυξης των λεγόμενων τριμερών συνεργασιών με Ελλάδα, Αίγυπτο και Ισραήλ, με φόντο το φυσικό αέριο, ο Ν. Χριστοδουλίδης μπόρεσε να φορέσει ένα διαφορετικό κοστούμι- επαφές στην Ουάσιγκτον με τον αμερικανο υπέξ, συναντήσεις με παράγοντες του εβραϊκού λόμπι. Έτσι, η Λευκωσία γνώρισε μια πρωτόγνωρη κινητικότητα με επαφές, ανταλλαγή απόψεων με πρωτεύουσες που διαθέτουν πολύ υπέρτερη επιρροή από τη δική της. Αυτή η επένδυση επέτρεψε στον Υπουργό Εξωτερικών να κινηθεί με άνεση στο πεδίο των δημοσίων σχέσεων και της δημιουργίας ενός κύκλου από γνωριμίες.

Ωστόσο, αυτή η εξωτερική πολιτική πολύ γρήγορα έδειξε τον πραγματικό της εαυτό γιατί, πρώτο, ήταν στηριγμένη σε ευσεβείς πόθους, δεύτερο, ήταν βασισμένη στην υπερεκτίμηση της συνεργασίας με ασταθείς ή «εγωκεντρικές» χώρες και, τρίτο, γινόταν κατά παραβίαση των κανόνων που διέπουν τις διεθνείς σχέσεις. Σήμερα το πρόγραμμα γεωτρήσεων της Λευκωσίας πρακτικά δεν υφίσταται. Τουρκικά πολεμικά πλοία παρεμποδίζουν τις εξορύξεις, οι εταιρείες αποχωρούν κανονικά, οι τιμές υποχωρούν. Η πανδημία προσφέρει ένα καλό άλλοθι στην κυβέρνηση. Οι τριμερείς και οι τελετές για εσωτερική κατανάλωση τύπου «Eastmed» αφορούν ζητήματα του παρελθόντος.

3. Παρά την προηγούμενη εμπειρία του και την πολύ καλή προϋπηρεσία του ως εκπρόσωπος τύπου της κυπριακής προεδρίας της ΕΕ το 2012, ο νυν Υπέξ επιδόθηκε σε μια αταλάντευτη προσπάθεια για να επιβληθούν από την ΕΕ κυρώσεις κατά της Τουρκίας εξαιτίας της δράσης της τελευταίας στον κυπριακή ΑΟΖ. Παρά τα μηνύματα που ελάμβανε από αξιωματούχους της ΕΕ ότι ισχυρή ομάδα από δέκα κράτη-μέλη διαφωνούσε με τις κυρώσεις, ή ζητούσε κάτι πολύ πιο τυπικό, εντούτοις ο ίδιος έβαλε όλα τα αυγά του σε μίαν

προσπάθεια που απεδείχθη εξαιρετικά αναποτελεσματική, καθώς ουδέν απέδωσε, πλην της συστηματικής παραπλάνησης της κοινής γνώμης.

Μια απλή ματιά στην τρέχουσα επικαιρότητα βεβαιώνει ότι η Τουρκία με το γεωπολιτικό εκτόπισμα που διαθέτει, απορροφά κραδασμούς μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα. Η δράση του Υπεξ ταυτίστηκε με την κατασπατάληση του γεωπολιτικού πλεονεκτήματος που συνιστά η συμμετοχή μας στην ΕΕ με ακροβασίες που αφίστανται του ακρογωνιαίου λίθου της δράσης μας-έγκυρη και έγκαιρη ανάγνωση του κοινοτικού τρόπου σκέψης και λειτουργίας.

4. Η εξωτερική πολιτική που φέρει την υπογραφή του νυν Υπουργού Εξωτερικών προσιδιάζει με εκείνη που άσκησαν ο Σ. Κυπριανού και ο Τ. Παπαδόπουλος. Παραπομπή του κυπριακού στο χρόνο, διαρκής καταγγελία της Τουρκίας, συσπείρωση της κοινής γνώμης στη γραμμή της αποδοχή του status quo με διατήρηση του σχήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας του 1964. Αυτή την πολιτική συντονίζει σήμερα ο Ν. Αναστασιάδης και με αρκετή συνέπεια την υπηρετεί ο Υπουργός Εξωτερικών.

Πιθανώς να υφίσταται μια διαφορά ανάμεσα στους δύο: ο Ν. Αναστασιάδης, με διαδρομή από τις πιο αντιφατικές πολιτικές, κατέληξε να αντιγράφει τη γραμμή Τ. Παπαδόπουλου, ενώ ο Ν. Χριστοδουλίδης μάλλον υπήρξε συνεπέστερος του νυν προέδρου...

21. Για την ταμπακέρα, ουδέν!

01/03/2020

Οι δημόσιες συζητήσεις για το κυπριακό έχουν αποκτήσει ένα εντελώς διαφορετικό επίπεδο από το «παραδοσιακό»: στο τελευταίο ανήκουν λ.χ. η αποχώρηση του στρατού κατοχής, το εδαφικό, η Αμμόχωστος, οι εδαφικές αναπροσαρμογές, οι αποζημιώσεις κλπ Στο «νέα» ανάγνωση, η ατζέντα είναι επιμελώς άλλη. Είναι η κυρίαρχη της συγκυρίας:

1. Σύμφωνα με το «νέα» ανάγνωση του κυπριακού, «η Τουρκία δεν θα εφαρμόσει τη λύση». Το θέμα δεν είναι λ.χ. να βρούμε φόρμουλες που να απαντούν σε αυτό το ερώτημα, αλλά να φτάνουμε απ' ευθείας στο συμπέρασμα χωρίς να αναζητούμε τις κατάλληλες απαντήσεις. Αλλά αν δεν τηρεί τις συμφωνίες η Τουρκία,

τότε γιατί θέλουμε συνομιλίες ή και λύσεις με «σωστό περιεχόμενο»; Δια της εις άτοπον επαγωγής, αφού δεν θα την εφαρμόσει, εμμέσως πλην σαφώς, προτείνουμε «να μείνουμε όπως είμαστε». Να μείνουμε με όλο το πακέτο: με τις συμφωνίες του 1960, με τα πλήρη και εφαρμοσμένα επεμβατικά δικαιώματα, την κατοχή με τα παράγωγά της.

2. Η ε/κ κοινωνία διαθέτει ανησυχίες και θέτει ερωτήματα που εδράζονται σε ιστορικούς λόγους, είναι απολύτως λογικό να προβληματίζεται. Οι εύλογες ανησυχίες των ε/κ μπορεί να τύχουν πολιτικής απάντησης όπως λ.χ. η από κοινή διασφάλιση της εξέλιξης ενός πλαισίου λύσης από ΟΗΕ-ΕΕ. Αν αυτό ήταν το θέμα, εύκολα και γρήγορα θα το κερδίσαμε τόσο από τον ΟΗΕ όσο και την ΕΕ. Αλλά δεν πρόκειται περί αυτού. Αντιδραστικές δυνάμεις στην ε/κ κοινότητα, δεν δέχονται να μοιραστούν κάτι με την τ/κ. Με πατριωτική ρητορεία κρύβουν το πραγματικό τους πρόσωπο-πάρτι πάνω στην παρούσα κατάσταση πραγμάτων, στις αναπτύξεις γης, στα ΜΕΔ, στο σύστημα λεηλασίας πάνω στο ποδοσφαιρικό σύστημα. Μπορούμε να αλλάξουμε τα πράγματα; Πάντως, ο Α. Κυπριανού και ο Μ. Ακιντζί, μάς δείχνουν ότι έννοιες όπως συνέπεια και

ακεραιότητα, δεν είναι λέξεις- φαντάσματα στο νησί μας. Κατοικούν εδώ.

3. Η διαστροφή της σημασίας των λέξεων, έτσι ώστε η κοινή γνώμη να μην μαθαίνει τι σημαίνει ενημέρωση, κριτική σκέψη, ανάλυση κλπ. Έτσι αρκετά ΜΜΕ, με την άσκηση της στρατευμένης στην υπηρεσία του status quo δημοσιογραφίας, διαστρεβλώνουν ειδήσεις με σκοπό να εγκλωβίζουν τη συζήτηση στην γραμμή της ακινησίας, και, κυρίως, με σκοπό να φανατίσουν. Ο φανατισμός κλείνει αυτιά, κλείνει ερμητικά τη σκέψη και είναι δεκτική στην ανορθολογική δοξασία. Έτσι η επίσκεψη του πυρηνοκίνητου αεροπλανοφόρου «Σαρλ Ντε Γκολ» στη Λεμεσό, επεδείχθη στην κοινή γνώμη ως συμμαχία που, κατά τον Ν. Αναστασιάδη «επιδιώκει να αντιμετωπίσει τις σοβαρές προκλήσεις στην ευρύτερη γεωγραφική μας περιοχή. Η παρουσία αυτού του πανίσχυρου αεροπλανοφόρου, συνεισφέρει στο στόχο επίτευξης μιας μόνιμης παρουσίας του γαλλικού ναυτικού στην Α. Μεσόγειο και αποδεικνύει την αποφασιστικότητα της Γαλλίας να λειτουργήσει ως σταθεροποιητικός παράγοντας στην περιοχή». Αμετροεπής δήλωση. Με προφανή στόχευση. Το ίδιο «πανίσχυρο αεροπλανοφόρο», επεσκέφθη ξανά το

λιμάνι της Λεμεσού πριν τέσσερα χρόνια. Όταν το τουρκικό πολεμικό ναυτικό μπλόκαρε το ερευνητικό πλοίο της ENI, το αεροπλανοφόρο ταξίδευε στην Σινική Θάλασσα...

4. Συχνά η συζήτηση γίνεται με όρους που παραπέμπουν σε γέροντες και οσίους. Αντί ενός επιχειρήματος, η απάντηση πάει στη σφαίρα της «εικασίας». Γιατί το λες; Ποιος κινεί τα νήματα; Γιατί το λες τώρα; Έτσι επιχειρείται να αποσυντονιστεί η δημόσια συζήτηση, καθ' ότι έτσι διαλύεται η βάση για να οικοδομηθεί κάτι προς διερεύνηση. Το ρόλο της διάλυσης της δημόσιας συζήτησης, έπαιζε για μεγάλο διάστημα ο Ν. Κουτσού και οι «Νέοι Ορίζοντες». Σήμερα έχουμε πιο επιδέξιους συνεχιστές του έργου του, καθ' ότι διαθέτουν επικοινωνιακή ομάδα. Αυτός είναι ο λόγος που, συχνά, δεν αναπτύσσεται μια δημόσια σφαίρα στην οποία τα επιχειρήματα να έχουν τον πρωτο λόγο.

5. Στην πολιτική διεκδίκηση αναπτύσσονται, κατά κανόνα, δύο τρόποι: η «κεντρική», που διασυνδέεται με την ηγεσία, τις διαπραγματεύσεις κλπ και η «χαμηλή» που δεν ρυθμίζει το σκηνικό, αλλά το υποβοηθά. Για παράδειγμα, υπάρχει ο δρόμος για την επικοινωνία με τους τ/κ, που μπορεί να βελτιώσει πράγματα στο

επίπεδο της «χαμηλής» πολιτικής. Αντί να την οριοθετήσουμε, ώστε να αποδίδει συγκεκριμένο όφελος, και, βεβαίως, να την αξιοποιήσουμε, έχουμε την ικανότητα να την αχρηστεύουμε με ψευδή επιχειρήματα ότι δήθεν η μετάβαση στην κατεχόμενη Κύπρο συνιστά αναγνώριση της «τδβκ». Μετά από εκατομμύρια διελεύσεων, όλοι γνωρίζουν ότι δεν αναγνωρίστηκε τίποτε. Το ψευδές του επιχειρήματος δεν σημαίνει τίποτε. Με την ίδια ευκολία επαναλαμβάνεται.

6. Στην ημερησια ατζέντα πρωταγωνιστούν οι προσχηματικές συζητήσεις. Η παράταξη της ακινησίας, αλλάζει τη βάση της συζήτησης γιατί γνωρίζει ότι δεν έχει ούτε ένα επιχείρημα το οποίο να στέκει στο δημόσιο διάλογο υπέρ της συντήρησης της παρούσας κατάστασης πραγμάτων. Ούτε ένα. Η παράταξη της ακινησίας αγνοεί στοιχειώδη υλικά για τις πολιτικές της Τουρκίας επί Κεμαλιστών και επί Ερτογάν. Χρησιμοποιεί επίθετα και χαρακτηρισμούς. Όλα αφορούν μian αγωνιώδη προσπάθεια της να συσκοτίζει, έτσι για να μην μιλήσει για την «ταμπακέρα», να μην πει τι πραγματικά θέλει. Άλλωστε, γνωρίζει ότι κανένας δημοσιογράφος δεν θα τολμήσει να θέσει το ερώτημα...

Οι προϋποθέσεις μιας άλλης εξέλιξης, οικοδομούνται. Από την ωριμότητα της ηγεσίας. Από την αξιοποίηση της ανάπτυξης της λύσης μέσα στην ΕΕ. Από ρυθμίσεις μέσα στο ίδιο το κείμενο της συνθήκης όπως η δημιουργία μηχανισμού εφαρμογής/επιτήρησης από ΟΗΕ-ΕΕ. Από πρόνοιες μέσα στο κείμενο που να προβλέπουν κυρώσεις σε όποιο μέρος δεν τηρήσει τις συμφωνίες. Μηχανισμοί υπάρχουν. Αυτός ο πλανήτης, αυτούς διαθέτει.

22. Οι Κύκλωπες με το άδειο πουκάμισο

23/02/2020

Το θέμα ταλαιπωρεί τη δημόσια συζήτηση. Πώς θα προχωρήσει μια διαδικασία επίλυσης σε ένα ζήτημα εξωτερικής πολιτικής, όταν τμήματα του πληθυσμού θεωρούν μια συμβιβαστική λύση ως «προδοσία»; Ο κανόνας γνωστός: από το φόβο μην χαρακτηρίσουν έναν πολιτικό, έτσι ή αλλιώς, όλα μένουν ακίνητα και ο χρόνος, ή οι συσχετισμοί, επιβάλλουν τις ρυθμίσεις τους. Είναι έτσι; Παραδείγματα βεβαιώνουν, πως, όταν μια

πολιτική απόφαση στηρίζεται σε έλλογη ανάλυση, και υποστηρίζεται επικοινωνιακά, γίνεται δεκτή από την κοινή γνώμη. Το κόστος συχνά προκύπτει από τον φόβο που προκαλούν οργανωμένα συμφέροντα που έχουν διασύνδεση με ΜΜΕ. Το κόστος δεν διασυνδέεται με πραγματικά προβλήματα, αλλά με καλά ελεγχόμενη δόση από φοβίες για να υπηρετήσουν παγιωμένα συμφέροντα και ισορροπίες ισχύος που έχει δημιουργήσει το υπάρχον status quo.

Η υπόθεση με την ονομασία του κράτους των Σκοπίων προκάλεσε οργή και εκρήξεις. Για 30 χρόνια ταλάνισε την κοινή γνώμη μέχρι τη συμφωνία των Πρεσπών. Σκηνές απείρου κάλλους: Βουκεφάλες, ασπίδες, σημαίες, Μακεδονία ξακουστή κλπ. Ποιος δεν θυμάται την επίθεση τραμπούκων κατά Γ. Μπουτάρη ; Ποιος δεν θυμάται τα συλλαλητήρια με το γενικό πρόσταγμα σε «ιδιοκτήτες» της καθαρότητας; Η Συμφωνία στις Πρέσπες διανύει το δεύτερο έτος της εφαρμογής της. Σε χρόνο ρεκόρ, σε σχέση με το συναισθηματικό βάρος που κουβαλούσε η υπόθεση, έχει “υιοθετηθεί” από το πολιτικό σύστημα και έκτοτε εξελίσσεται πολύ καλά . Η τήρηση της από όλα τα μέρη βεβαιώνει ότι η αξιοπιστία

των προσώπων παίζει καταλυτικό ρόλο στα ιστορικά συμβάντα. Κλειδί ο αξιόπιστος σοσιαλδημοκράτης Ζόραν Ζαεφ. Η, έστω, με ζικ ζακ, στροφή Μητσοτάκη στο ρεαλισμό είναι θετική. Τίποτε από τις διαδόσεις δεν ίσχυσε. Καμμιά υπερηφανεια δεν χάθηκε. Κανείς Βουκεφάλας δεν γλίστρησε στην αρένα. Οι συμφωνίες τηρούνται. Όλα τόσο απλά; Ασφαλώς όχι. Πάντα υπάρχει το παράλογο ή οι παρενέργειες. Στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας η υπηρεσιακή Υπουργός Εργασίας Μισράχι, της κυβέρνησης Σπασόφσκι, έβαλε το γραφείο της σήμα με την προηγούμενη ονομασία της χώρας της. Υποχρεώθηκε σε παραίτηση. Έτσι ηγεσίες αποδεικνύουν ότι οι συμφωνίες τηρούνται. Ο Ζ. Ζαεφ απέδειξε, ακόμα μια φορά, πως εννοεί ότι υπογράφει. Γι' αυτό και στα Βαλκάνια κάτι καλύτερο γίνεται, γεγονός που οδήγησε τον Ε. Μακρόν σε αλλαγή πολιτικής και την επαναφορά στην ευρωπαϊκή ατζέντα της ενταξιακής προοπτικής της Βόρειας Μακεδονίας. Η στροφή Μακρόν προέκυψε γιατί τα στελέχη του κόμματος Ζαεφ επέδειξαν σοβαρότητα στα όσα υπέγραψε ο ηγέτης τους στις Πρέσπες.

Στο κυπριακό μπορεί κάποιος να οργανώσει ολόκληρη διδακτορική διατριβή σχετικά με την επίθεση των

μεγάλων συμφερόντων κατά της επίλυσης. Είτε σε σχέση με την μεγάλη σχολή των μικρών τεχνασμάτων που συντόνισε ο Τ. Παπαδόπουλος, είτε σε σχέση με αυτήν την απίστευτη παραπληροφόρηση που επιβάλλει σήμερα ο συνεχιστής του έργου του, Ν. Αναστασιάδης. Η κοινή γνώμη, ιδιαίτερα στην Κύπρο, προσέχει αρκετά τον ηγέτη της, καθώς είναι ταυτόχρονα και συνομιλητής στις διαπραγματεύσεις με την τ/κ πλευρά. Έτσι το ίδιο πλαίσιο λύσης του ΟΗΕ με πρόεδρο τον Γ. Κληρίδη περνούσε άνετα στην κοινή γνώμη, γι' αυτό και ο Τ. Παπαδόπουλος, γνωρίζοντας το στοιχείο αυτό, φρόνισε να κατεβάσει το βεληνεκές του, για να μπορέσει να το εξοντώσει ευκολότερα.

Οι Πρέσπες βεβαιώνουν ότι στο κυπριακό η αλλαγή θα είναι ακόμα πιο μαζική, ακόμα πιο χειροπιαστή, γιατί περιλαμβάνει αποχώρηση του στρατού κατοχής, επιστροφή εδαφών των ε/κ διοίκηση, από την πρώτη ημέρα άσκηση στα θεμελιώδη δικαιώματα της ελεύθερης διακίνησης, ή και, συνδυασμό άμεσης και σταδιακής εφαρμογής στις άλλες δύο ελευθερίες-εγκατάστασης, απόκτησης περιουσίας. Η σύγκριση ανάμεσα στο «σκοπιανό» και το κυπριακό βεβαιώνει ότι το διακύβευμα ανάμεσα στα δύο δεν μπορεί να

συγκριθεί. Το ζήτημα της ονομασίας ενός κράτους αφορούσε ρυθμίσεις που θα μπορούσαν να κλείσουν το 1992, πριν μετατραπεί σε «εθνικό» ζήτημα. Το κυπριακό είναι το μέγα ζήτημα, καθώς από το 2003 (χρόνος ανατροπής Ντενκτας) μέχρι σήμερα, ελάχιστοι στο διεθνές πεδίο κατανοούν το «πού το πάει η ε/κ ηγεσία». Αντί η ε/κ ηγεσία να κοιτάξει τις δικές της επιλογές, ρίχνει τις ευθύνες για τα αδιέξοδα σε ολόκληρο τον πλανήτη! Την μια μέρα ο Ν. Αναστασιάδης δηλώνει ότι «έχουμε δώσει δείγματα γραφής μέχρι παρεξηγήσεως για το πόσο σεβόμαστε τους τ/κ συμπατριώτες μας», και, επειδή γνωρίζει καλύτερα παντός άλλου ότι αυτό δεν πείθει κανέναν, ρίχνει την μπάλα στην εξέδρα δηλώνοντας αμέσως μετά ότι «δεν υπάρχει αποφασιστικότητα από τη διεθνή κοινότητα να λάβει τα κατάλληλα μέτρα και αυτό δημιουργεί τον κίνδυνο σύγκρουσης»...

Ο ρόλος, ωστόσο, ενός ηγέτη, δεν είναι να μεταφέρει την ευθύνη σε ξένα κέντρα που «δεν έχουν λάβει μέτρα», αλλά ως εκλεγμένος, και πολιτικά υπεύθυνος ηγέτης, έχει το καθήκον να προβλέπει και να δρα με σχέδιο. Οι πολίτες πείθονται να στρατευτούν σε μια

προσπάθεια όταν ο ηγέτης έχει τη θέληση να αλλάξει τα πράγματα. Η Συμφωνία των Πρεσπών είναι πολύ γνωστή σε όλους τους κυπρίους. Να ένα παράδειγμα ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα οι φοβίες εξανεμίζονται. Ποιος θυμάται δημοσκοπήσεις; Κανένας. Ποιος επαναφέρει το ζήτημα στην δημόσια ατζέντα; Ελάχιστοι.

Στην Κύπρο, πλειοψηφίες στις δύο κοινότητες στηρίζουν την επίλυση. Και όσοι πιστεύουν στη στασιμότητα, θα δουν ότι το λαθρεμπόριο με τους Κύκλωπες ήταν «ένα πουκάμισο αδειανό». Οι Πρέσπες ενημερώνουν όλη την Κύπρο!

23. Οι πέντε εντολές του «μαθητή»,

02/02/2020

Ενώ η διαδικασία επίλυσης του κυπριακού έχει εξαφανιστεί από την ατζέντα του Ν. Αναστασιάδη, οι οπαδοί της ακινησίας εκδηλώνουν μian περίεργη επιθετικότητα απέναντι σε κάθε διαφορετική άποψη. Κάθε λογικά σκεπτόμενος πολίτης, θα ανέμενε πως με τη

συμμαχία Αναστασιάδη με τον Αρχιεπίσκοπο, τα κυρίαρχα τηλεοπτικά κανάλια και τις μικρές δυνάμεις του κατ' ευφημισμόν κέντρου, όλα θα γίνονται πιο μαλακά. Έχει επιβληθεί η ατζέντα της μη λύσης και οι καθ' ύλην αρμόδιοι εργάζονται για την συστηματοποίηση της αποδοχής του status quo ως της πρώτης καλύτερης λύσης. Παρά ταύτα, οι οπαδοί της ακινησίας, εξακολουθούν να κάνουν αυτό που για δεκαετίες γνωρίζουν καλύτερα: να επιτίθενται σε κάθε άποψη που παραβαίνει την γραμμή που έχει χαράξει ο μόνος «μαθητής» (Ν. Αναστασιάδης) που ξεπέρασε το «δάσκαλο» (Τ. Παπαδόπουλο). Μια νέα επιθετικότητα επιδιώκει να εκτροχιάσει τη δημόσια συζήτηση:

1. Πυκνή αναφορά στην «εθνική γραμμή». Μια νοητική κατασκευή για να εμφανίζεται ο Ν. Αναστασιάδης ως ο διαμορφωτής μιας καθολικά αποδεκτής γραμμής. Έτσι όποιος θελήσει να πει κάτι άλλο, τα ερωτήματα στρέφονται εναντίον του. Γιατί διασπάζ την «εθνική γραμμή»; Γιατί δεν συντάσσεσαι με την γενική κστεύθυνση που έχει χαράξει ο ηγέτης; Αυτή η τεχνητή κατασκευή, εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους γιατί δυσκολεύει την αναζήτηση, επιβάλλει περιορισμούς στην έκφραση απόψεων, δημιουργεί τεχνητά τείχη.

2. Η κριτική προσέγγιση των πραγμάτων, οι διαφορετικές απόψεις επιχειρείται να τεθούν υπό αμφισβήτηση με το ψευδές επιχείρημα ότι «αυτά δεν βοηθούν την εθνική υπόθεση, εξυπηρετούν τον αντίπαλο». Η Επιτροπή Εμπορίου της Βουλής ενημερώνεται στις 29 Ιανουαρίου από τον υπουργό Γ. Λακκοτρύπη σε κλειστή συνεδρίαση για τα ενεργειακά. Βουλευτές μεταφέρουν το μήνυμα Λακκοτρύπη με τη φράση «το ενεργειακό πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας συνεχίζεται κανονικά»-φράση Α. Βότση. Για να βοηθάς πρέπει να κλείνεις τα μάτια, να κάνεις ότι το μαύρο είναι άσπρο για να χαίρεται η «εθνική γραμμή»! Ενώ το ενεργειακό πρόγραμμα δεν υφίσταται και οι εταιρείες έχουν φύγει, εσύ πρέπει να λές ότι είμαστε μια ευτυχισμένη πατρίδα που «προχωρά» ακάθεκτα!

3. Εύκολο να λες «δεν» και «μην». Δύσκολο να έχεις θετικούς στόχους, ωφέλιμους για όλη την Κύπρο, ακόμα πιο δύσκολο να υλοποιήσεις δημιουργικές πολιτικές. Αυτοί που υποστηρίζουν το status quo, τι σημαντικό έργο έχουν να παρουσιάσουν ως θετική δημιουργία; Ποιος από αυτούς κατάλαβε πως η μια ψήφος υπέρ και οι 14 εναντίον (Ιούνιος 1999) έγιναν ομόφωνα 15 υπέρ

(Δεκέμβριος 1999) για να ενταχθεί η Κύπρος στην ΕΕ; Εύκολο να πετάς σλόγκανς, δύσκολα να έχεις στόχους, να αλλάζεις μεθοδικά και επίμονα το «καθιερωμένο».

4. Η τυποποιημένη αφήγηση ότι η Τουρκία παραμένει αμετακίνητη, έχει διαφανείς στόχους: αφού δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε, να μείνουμε όπως είμαστε! «Πρακτικά» να μείνουμε μαζί με τις εγγυήσεις, τα επεμβατικά δικαιώματα, με 37 χιλιάδες τουρκικό, κατοχικό στρατό. Γράφει ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες στις 30 Ιουνίου 2017: «Σχετικά με την ασφάλεια, νομίζω ότι θα πρέπει να ξεκινήσουμε να αναγνωρίζουμε ότι χρειαζόμαστε ένα καινούριο σύστημα εγγυήσεων, όχι την συνέχιση του παλιού. Πιστεύω ότι χρειαζόμαστε τον τερματισμό του μονομερούς επεμβατικού δικαιώματος και της Συνθήκης Εγγυήσεως. Αυτή πρέπει να αντικατασταθεί από ένα στιβαρό σύστημα διασφαλίσεων: το οποίο να είναι πολυμερές/διεθνές με τη συμμετοχή αρκετών χωρών (διεθνής διάσταση). Οι εγγυήτριες δυνάμεις δεν μπορούν να εφαρμόσουν και να εποπτεύουν τους εαυτούς τους». Ένα τόσο σημαντικό κείμενο, που το παρουσίασε ο ίδιος ο ΓΓ, αφού μίλησε κατ' ιδίαν με τους «πέντε» στο Κραν Μοντάνα, δεν έχει θέση στο αφήγημα της πολιτικής της ακινησίας γιατί

χαλά την πιάτσα. Έτσι κατασκευάζουν αφηγήματα, χωρίς παραπομπή σε πηγές. Αν σε ενδιαφέρει η άλλη Κύπρος, δεν μιλάς αόριστα γύρω από τον τερματισμό των επεμβατικών δικαιωμάτων, αλλά είσαι επίμονα και δημόσια υπέρ της πιο πάνω εισήγησης που περιλαμβάνεται στο «Πλαίσιο Γκουτέρες» και συνιστά ένα ουσιώδους σημασίας κεκτημένο τους.

5. Το εγκριθέν ψήφισμα στο ΣΑ για την 6μηνη ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΥΚΥΠ (29/1), προνοεί «την ανάγκη τακτικής επανεξέτασης όλων των ειρηνευτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα»...και γι' αυτό «ζητεί τη δημιουργία αποτελεσματικού μηχανισμού για απευθείας στρατιωτικές επαφές μεταξύ των πλευρών και των σχετικών ενδιαφερομένων μερών και καλεί την UNFICYP, ως διευκολυντή μέσω του ρόλου της ως συνδέσμου να υποβάλει σχετικές προτάσεις». Από τη δήλωση Ν. Χριστοδουλίδη ότι το 2017 φτάσαμε πολύ κοντά στην επίλυση, φτάσαμε στις «απευθείας στρατιωτικές επαφές μεταξύ των πλευρών»! Την προηγούμενη ημέρα ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος δήλωνε ότι «υπήρχε ένα προσχέδιο... ευελπιστούμε ότι θα είναι θετικό μετά και

τις ενέργειες του Υπουργού Εξωτερικών». Ο ίδιος ο Ν. Αναστασιάδης δηλώνει ότι μια συνάντησή του «με τον τ/κ ηγέτη δεν είναι θέμα της κας Λουτ, αλλά είναι θέμα του ΓΓ, πάντοτε όταν και εφόσον κρίνει». Το ερώτημα είναι γιατί δεν επιδιώκει ο ίδιος απ' ευθείας επαφές με τον Μ. Ακιντζί. Ποιος τον εμποδίζει να θέσει θέματα προς συζήτηση; Δεν είναι «κυπριακής ιδιοκτησίας» οι συνομιλίες; Οι επαφές, η κινητικότητα, η πρόοδος σημαίνει στήριξη στην υποψηφιότητα Ακιντζί για τις τ/κ εκλογές στις 26 Απριλίου γιατί ο κεντρικός πυρήνας της δημόσιας δράσης του είναι η επίλυση. Μηδέν κινητικότητα σημαίνει δώρα στον εκλεκτό του ε/κ βαθέος κράτους, Ε. Τατάρ.

24. Οι μαούνες του Κάβο Γάτα...

26/01/2020

Οι έρευνες της Τουρκίας στο θαλάσσιο τεμάχιο 8, καθώς και τα συσσωρευμένα τετελεσμένα στην «ΑΟΖ μας», δεν συμβαίνουν σε κενό πολιτικής. Είναι προϊόν της απερίσκεπτης πολιτικής που κατέστρεψε τη διαπραγμάτευση στο Μον Πελεράν και στο Κραντ

Μοντάνα και άνοιξε το δρόμο στο, εδώ και τριάντα μήνες, στρατηγικό αδιέξοδο στο κυπριακό. Η εγκατάλειψη της διαδικασίας του «Πλαισίου Γκουτέρες» και η «υιοθέτηση» της γραμμής Νετανιάχου, έφερε περικύκλωση του νησιού από ερευνητικά/πολεμικά σκάφη της Τουρκίας. Καθημερινά η ε/κ ηγεσία καλλιεργούσε ψευδαισθήσεις. Με τακτικισμούς και αντιφατικές δηλώσεις μοίραζε ψευδείς ειδήσεις για να πείσει ότι είναι καλύτερα να μείνει η διαδικασία των διαπραγματεύσεων υπό τον ΟΗΕ ακίνητη, την ίδια ώρα που συζητούσαν με τον Τσαβούσογλου άλλες λύσεις και άλλες ιδέες.

Ενώ συμβαίνουν αυτά, το κόμμα που κυβερνά δεν έχει να πει τίποτε. Ένα κόμμα που κουβαλούσε μέσα του, δυνάμεις που υιοθετούσαν τον ιστορικό συμβιβασμό στο κυπριακό, εδώ και τριάντα μήνες δεν έχει να πει τίποτε. Ο ηγέτης του ΔΗΣΥ Α. Νεοφύτου θεωρούσε ότι στο Πλαίσιο Γκουτέρες ενσωματώθηκαν όλες, οι επί δεκαετίες, ανησυχίες των ε/κ στα ζητήματα ασφάλειας και πίεζε άλλους πολιτικούς στο Κραν Μοντάνα να πείσουν τον Ν. Αναστασιάδη να προχωρήσει. Σήμερα αρκείται σε μισόλογια και αφορισμούς όπως λ.χ. η

αναφορά σε «τσουνάμιν». Τώρα αδιαφορεί με τον πιο επιδεικτικό τρόπο λέγοντας ότι «πρωταρχικός στόχος, για το ΔΗΣΥ δεν είναι μόνο πως θα δημιουργούμε κόστος στην Τουρκία. Πρωταρχικός στόχος του Δημοκρατικού Συναγερμού, είναι μέσα από διεθνή και ευρωπαϊκά ερείσματα να κάμψουμε την αδιαλλαξία της Τουρκίας για να απαλλαγούμε από την κατοχή και να ξαναζήσουμε σε μια επανενωμένη και ελεύθερη πατρίδα». – 14 Ιανουαρίου 2020

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μέσα στον ΔΗΣΥ υπάρχουν δυνάμεις που ενδιαφέρονται για τον «ρεαλισμό» του Γ. Κληρίδη. Δεν φτάνει αυτό. Χρειάζεται να μιλήσουν δημόσια γιατί μόνο ο δημόσιος λόγος έχει σημασία. Οι κουβέντες σε ιδιωτική βάση στην πολιτική διαδικασία δεν έχουν καμιά αξία., πρακτικά είναι άχρηστες. Μόνο ο δημόσιος λόγος, οι δημόσιες δεσμεύσεις μετρούν γιατί δείχνουν αν ένα πολιτικό πρόσωπο αντιλαμβάνεται τι σημαίνει προσπάθεια να διαμορφώνεις κοινή γνώμη, τι σημαίνει να αναλαμβάνει κάποιος την ευθύνη που του αναλογεί για να μην μās μείνει ο διχοτόμηση ως η μόνιμη λύση. Εύκολα κάποιος μπορεί να υποκινηθεί από την επιθυμία του πρόσκαιρου, να επιδιώξει μια καριέρα, κάτι που γοητεύει την ανθρώπινη ματαιοδοξία. Στελέχη,

υποταγμένα στην γοητεία της εξουσίας, περιμένουν να έρθει η σειρά τους σε μια κάποια επετηρίδα. Υποθέτω σε όλους αυτούς, ο Γ. Κληρίδης, καθώς αναχωρούσε σε μια από τις τελευταίες συνόδους για το κυπριακό επί προεδρίας του, είπε στο αεροδρόμιο Λάρνακας πως «θα ακούσει αυτούς που λογικεύονται, όχι αυτούς που παραλογίζονται». Σήμερα αυτοί που ηγούνται του νέου παραλογισμού βρίσκονται στο ηγεσία του σχήματος που ο ίδιος δημιούργησε: τι άλλο από ακραίος παραλογισμός είναι το να εντάσσεις την Κύπρο στις ισορροπίες ισχύος ανάμεσα σε Ισραήλ και Τουρκία; Τι άλλο από παραλογισμός είναι να αφήνεις το κυπριακό στο ράφι για 30 μήνες, και τους τ/κ στα αζήτητα, και να πιστεύεις ότι θα βγάλεις φυσικό αέριο με «όπλο» τις μαούνες στο Κάβο Γάτα;

Στον στενό συνεργάτη του Γ. Κληρίδη, Π. Κούρο, ανήκει η αφήγηση. Καθώς ο τότε Υπουργός Εμπορίου Ν. Ρολάνδης παρουσίαζε τα στοιχεία για μελλοντικές έρευνες και εξορύξεις στην θάλασσα της Κύπρου, τον διέκοψε ο Γ. Κληρίδης λέγοντάς του, «Νίκο, πάρε αυτό τον φάκελλο και κλείδωσέ τον στο συρτάρι με τον πιο μεγάλη κλειδαριά, γιατί ώσπου είναι άλυτο το κυπριακό

δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε». Ποιοι κάνουν ακριβώς τα αντίθετα και έχουν οδηγήσει την Κύπρο στη χειρότερη στιγμή της εδώ και δεκαετίες; Οι διάδοχοί του στην ηγεσία του κόμματός που δημιούργησε, οδήγησαν την Κύπρο στην ανυποληψία. Σήμερα ρίχνουν την ευθύνη σε όλους τους άλλους γιατί δεν μπορούν να εξηγήσουν στην κοινή γνώμη το απλούστατο: γιατί σηκώθηκαν και έφυγες από το Μον Πελεράν; Τι προσχήματα εφηύρες για να αφήσεις τον χάρτη επί του εδαφικού, που σου παρέδωσε ο Ακιντζί, στο χρονοντούλαπο της ιστορίας; Ποιος έδωσε εντολή στους συνεργάτες του να έχουν έτοιμες βαλίτσες για αναχώρηση πριν από την τελική βραδιά της Συνόδου για την Κύπρο στο Κραν Μοντάνα;

Η σημερινή πραγματικότητα θα έπρεπε να σημάνει συναγερμό για όλους εκείνους που αντιλαμβάνονται ότι ο γυαλός δεν είναι στραβός. Οι χειρισμοί Ν. Αναστασιάδη και Ν. Χριστοδουλίδη έφεραν το κυπριακό σε αυτό το στρατηγικό αδιέξοδο. Τη μεγαλύτερη ευθύνη, βέβαια, δεν την φέρουν αυτοί. Την φέρει η ηγεσία του ΔΗΣΥ και τα στελέχη του που φοβούνται να μιλήσουν, μήπως χάσουν την εύνοια της προεδρικής αυλής. Η σιωπή τους εξέθρεψε την αλαζονεία ενός υπαλλήλου

του ΥΠΕΞ που έπεισε μέρος της κοινής γνώμης ότι μπορεί να είναι ο «μάγος» της κυπριακής διπλωματίας. Οι εξελίξεις στο θαλάσσιο τεμάχιο 8, η κύκλωση της Κύπρου από τουρκικά πλοία, η «διαρροή» του χάρτη με τα απόρρητα στοιχεία στο 8 στο διαδίκτυο από το Τμήμα Περιβάλλοντος, η ολοένα και μεγαλύτερη περιθωριοποίηση στην ΕΕ, το ενδεχόμενο δημιουργίας ρωσικής βάσης στην κατεχόμενη Κύπρο, η πλήρης εγκατάλειψη της «Διαδικασίας του Βερολίνου» για το κυπριακό, συνιστούν την πιο στέρεη απόδειξη ότι η πορεία που ακολουθείται έχει χρεοκοπήσει. Χρειάζονται αλλαγές. Επειγόντως.

25. Από τις «τριμερείς» στην ένταξη στην ΕΕ!

12/01/2020

Στην πολιτική αυτό που μετρά δεν είναι οι προθέσεις, καλές ή κακές, «κατευναστικές» ή «αγωνιστικές». Μετρά μόνο το αποτέλεσμα. Στο κυπριακό ακολουθώντας τη γραμμή του «όλα ή τίποτα» προκύπτει το τίποτα. Έτσι εφευρίσκει στη συνέχεια το υποκατάστατό της, η πολιτική ως υπόθεση «καταγγελίας». Σήμερα βλέπουμε όλο το σύστημα που βολεύεται με τη στασιμότητα στο

κυπριακό να μιλά για «αγωνιστικότητα» απέναντι στον «κατευνασμό» και με «ανυπότακτες» κραυγές έναντι της «υποταγής». Το σύστημα αυτό λέει διάφορα γιατί δεν τολμά να πει δημόσια ότι συμφωνεί με τον Ραούφ Ντενκτάς. Οι έννοιες έχασαν το νόημα τους και ο Θουκυδίδης το γνωρίζει καλύτερα παντός άλλου. Τα προέβλεψε με ακρίβεια: «Και άλλαζαν την καθιερωμένη σημασία των λέξεων, ώστε να ταιριάζει με τις πράξεις τους. Μόνο στα λόγια υπηρετούσαν τα κοινά, ενώ στην πραγματικότητα τα χρησιμοποιούσαν ως έπαθλα των προσπαθειών τους».

Αλλάζοντας το νόημα των λέξεων ο Αρχιεπίσκοπος, που συμφωνεί με τον Ραούφ, είναι «ανυπότακτος αγωνιστής» και ο Γ. Κρανιδιώτης που έβαλε τη Κύπρο στην ΕΕ είναι «συμβιβασμένος» γιατί όταν δήλωσε πως τα ψηφίσματα του ΟΗΕ συγκροτούν το «παράγωγο δίκαιο» της επίλυσης, το ίδιο σύστημα έκανε την ίδια βρώμικη δουλειά των χαρακτηρισμών. Πολλοί θέτουν το δικαιολογημένο ερώτημα: τι πρέπει να γίνει; Η απάντηση είναι καθαρή και βρίσκεται στη συμμετοχή μας στην ΕΕ. Ότι ζητούμε για την επίλυση του κυπριακού βρίσκεται μέσα στο ευρωπαϊκό πολιτικό, οικονομικό,

νομικό σύστημα. Όλα. Οι θεμελιώδεις ελευθερίες, η οικονομική πτυχή, η ασφάλεια, τα μεταβατικά χρονοδιαγράμματα, η εποπτεία. Η ΕΕ παρέχει κίνητρα και ευκαιρίες. Τις ευκαιρίες τις οικοδομούμε με σχέδια, με συμμαχίες, με πολιτική κινητοποίηση. Αν η Λευκωσία το επιθυμεί υπάρχουν και οι τρόποι και οι μηχανισμοί. Το πιο πρόσφατο παράδειγμα αφορά το «Πλαίσιο Γκουτέρες», 30 Ιουνίου 2017. Αναφέρει πως «σχετικά με τα στρατεύματα, θα πρέπει να υπάρξει μια δραστική μείωση από την πρώτη ημέρα. Και μετά σε ένα χαμηλό αριθμό, αντίστοιχο με αυτό που προβλέπει η παλαιά Συνθήκη Συμμαχίας (χρονοδιάγραμμα για να φτάσουμε τα επίπεδα των στρατευμάτων του 1960 και μηχανισμός επιβεβαίωσης για να επιβλέπει, χρειάζεται να συμφωνηθεί)».

Στη δική μου άποψη, ο «μηχανισμός επιβεβαίωσης» συνδέεται πλήρως με την ιδιότητα της νήσου ως πλήρες μέλους της ΕΕ, συνεπώς θεσμικά επιβάλλεται να αναλάβει το κομμάτι της επιβεβαίωσης/εποπτείας. Δουλέψαμε πάνω σε αυτό; Επεξεργαστήκαμε λύσεις; Πήγαμε Βρυξέλλες, Βερολίνο, Παρίσι; Πείσαμε ότι εννοούμε αυτά που λέμε; Βρήκαμε υποστηρικτές; Δεν έγινε απολύτως τίποτε. Λοιπόν, όταν ο άμεσα

ενδιαφερόμενος στέλλει μηνύματα αδιαφορίας, όταν ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος συναντά τον υπεξ της δύναμης που κατέχει στρατιωτικά το 37% του νησιού και του εισηγείται «δύο κράτη», κανένας δεν θα έρθει να μας δώσει συμβουλές που δεν θέλουμε να ακούσουμε. Είναι για αυτό που εντέλει προκύπτει ως «υπέρτατος» στόχος» η επικοινωνιακή διαχείριση της κοινής γνώμης, ώστε να μην αντιληφθεί το εύρος της εξαπάτησης.

Διακινούμε ένα αφήγημα που κανένας άλλος δεν υιοθετεί. Γι' αυτό «αλλάζουν την καθιερωμένη σημασία των λέξεων, ώστε να ταιριάζει με τις πράξεις τους».

Καταγγέλλουμε την τουρκική αδιαλλαξία μεταξύ μας, αλλά δεν εξηγούμε γιατί ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες στο Αμβούργο επαίνεσε τον Τ. Ερντογάν δύο μόλις ημέρες μετά τη Σύνοδο για την Κύπρο στο Κραν Μοντάνα. Ο αναπληρωτής εκπρόσωπος του ΓΓ, Φερχάν Χακ δήλωσε ότι «ο ΓΓ εξέφρασε (στη συνάντηση με τον Τ. Ερντογάν) βαθιά εκτίμηση για την ισχυρή συνεργασία και υποστήριξη της Τουρκίας προς τα Ηνωμένα Έθνη».

Καταγγέλλουμε την τουρκική αδιαλλαξία, αλλά δεν εξηγούμε γιατί ο αντιπρόσωπος του ΓΓ του ΟΗΕ στο κυπριακό Έσπε Έιντε αποχαιρετώντας τον Μ. Ακιντζί, τού είπε δημόσια πως «ήξερα πως ότι έλεγες το εννοούσες».

Η επίλυση κυπριακού προβλήματος αποτελεί τον κεντρικό άξονα ο οποίος θα επιτρέψει την μετατροπή των κινδυνών σε ευκαιρίες και της στασιμότητας σε ανάπτυξη. Χωρίς προηγούμενη επίλυση του κυπριακού η εξόρυξη φυσικού αερίου συνιστά ένα όνειρο θερινής νυκτός. Το Πλαίσιο Γκουτέρες δίνει τις κατευθύνσεις. Επίσης, η σχέση Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τουρκίας. Η προώθηση της ιδέας για ανασυγκρότηση της, παγωμένης σήμερα, σχέσης ΕΕ-Τουρκίας, αποτελεί μια χρήσιμη πολιτική εξέλιξη, με πρώτο ωφελημένο την Κύπρο. Η σχέση αυτή, όπως εισηγείται ο καθηγητής Π. Ιωακειμίδης, «μπορεί να στηριχθεί στα ακόλουθα στοιχεία: « (α) στον εκσυγχρονισμό της Τελωνιακής Ένωσης ΕΕ -Τουρκίας, θέμα που λιμνάζει εδώ και χρόνια, (β) στη σταδιακή και υπό προϋποθέσεις απελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων (visa), (γ) στον εκσυγχρονισμό του καθεστώτος για τους πρόσφυγες – μετανάστες μεταξύ Ένωσης – Τουρκίας και (δ) στη διάσταση της ασφάλειας. Υπάρχει μια εξαιρετικώς ενδιαφέρουσα δυνατότητα «να συνδεθεί η Τουρκία με το πλαίσιο αμυντικής πολιτικής της ΕΕ μέσω της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας (PESCO)».

Η θεωρία των αξόνων που προωθεί η Λευκωσία έχει ημερομηνία λήξης. Η «μεσανατολική» περιπέτεια με τις λεγόμενες «τριμερείς», εντάσσει την Κύπρο σε μια ζώνη πολύ υψηλής επικινδυνότητας, όπως βεβαιώνουν οι πρόσφατες εξελίξεις στο Ιράκ. Η καταγγελία μπορεί να αντικατασταθεί από την δημιουργική πολιτική. Χρειάζεται στροφή στο ευρωπαϊκό γήπεδο. Στο ευρωπαϊκό γήπεδο, όμως, παίζεις win win, («όλοι κερδίζουν»). Η Κύπρος εντάχθηκε στην ΕΕ ακριβώς γιατί ο Κ. Σημίτης έπαιξε σε αυτό το γήπεδο με τη Συμφωνία στο Ελίσικι, το 1999. Πολλά στοιχεία από τότε άλλαξαν. Το κυρίως «υλικό», ωστόσο, υπάρχει.